

تثنیه - کتابِ تورات - بخشِ پنجم

پیشگفتار

تثنیه، پنجمین و آخرین کتابِ تورات است. د امزی کتابِ موسیٰ بلده دفعه دوم شریعت ره تشریح و بیان مونه تا نسلِ نوِ اسرائیل از احکام و دستورای خداوند باخبر شنه و زندگی خو ره مطابقِ ازوا پیش بُره. امی شریعت ره موسیٰ دفعه اول بلده نسلِ پیشینه اسرائیل د کوه سینا تشریح و بیان کد تا اونا ره از احکام و دستورای خداوند باخبر کنه.

موضوع های برجسته امزی کتاب ازی قرار آسته:

وختیکه موسیٰ سُخرنانی و نصیحت های خو ره خلاص کد، خدا د موسیٰ امر کد که د بله کوه نبو د قیلی پیسگه بر شنه تا ازونجی تمام سرزمین وعده شده ره بنگره. موسیٰ از امرِ خدا اطاعت کده د قیلی پیسگه بر شد و ازونجی تمام سرزمین وعده شده ره دید و بعد ازو فوت کد.

کتاب تثنیه یکی از کتاب های عهدِ قدیم است که عیسیٰ مسیح و یارای شی د

عهدِ جدیدِ کَلوَتَر از هشتاد دفعه از آیه های شی نقلِ قولِ کده.

فهرستِ عنوانها

- یادآوری واقعه های گذشته (۱:۱)
انتخابِ کدونِ قاضی ها (۹:۱)
جاسوسی از سرزمینِ کنعان (۱۹:۱)
سرکشی قوم (۲۶:۱)
سرگردانی دَ بیابو (۱:۲)
پیروزی دَ بله پادشاهِ حِشبون (۲۶:۲)
پیروزی دَ سر پادشاهِ باشان (۱:۳)
تقسیمِ زمینا (۱۲:۳)
منعِ شُدونِ موسیٰ از داخلِ شُدو دَ کنعان (۲۳:۳)
موسیٰ مردُم ره دَ اطاعتِ کدو تشویقِ مونه (۱:۴)
منعِ کدونِ بُت پرستی (۱۵:۴)
خاصِ بُدونِ خُدایِ اسرائیل (۳۲:۴)
شارای پناهگاه (۴۱:۴)
یادآوری شریعت (۴۴:۴)
ده حُکم (۱:۵)
حُکمِ بزرگ (۱:۶)
اخطار دَ باره گمراهی (۱:۷)

- خُداوند ره پُرْمُشت نَكُنید (۱:۸)
- اخطار دَ بارِه مَغْرُور شُدو (۱:۹)
- نتیجِه نافرمانی از خُداوند (۷:۹)
- دُو لَوْحِ سَنگی نَو (۱:۱۰)
- ترس از خُداوند (۱۲:۱۰)
- اَجْرِ اِطَاعَت از خُداوند (۸:۱۱)
- خُداوند ره دَ جای عِبادت كُنید كه اُو اِنْتِخاب مُونه (۱:۱۲)
- اخطار دَ بارِه پَرستش خُدايون دِیگه (۱:۱۳)
- چیزای پاک و نَجِس (۱:۱۴)
- دَ بارِه دَه-یگ (۲۲:۱۴)
- سالِ بَخشیدونِ قرضِ ها (۱:۱۵)
- تَقْدیمِ کدونِ اولباری چارپایا (۱۹:۱۵)
- عیدِ پَصَح (۱:۱۶)
- عیدِ هفتِه ها (۹:۱۶)
- عیدِ چَپری ها (۱۳:۱۶)
- تعیینِ کدونِ قاضی ها (۱۸:۱۶)
- بُتِ پَرستی نَكُنید (۲۱:۱۶)
- قضاوتِ قاضی ها و پیشوایو (۸:۱۷)
- مُقَرراتِ بَلدِه پادشاه (۱۴:۱۷)
- حقِ لاویا و پیشوایو از هدیه ها (۱:۱۸)

اخطار دَ باره کارای نفرت‌انگیز (۹:۱۸)
وعدۀ ظُهَورِ یَکِ نَبیِّ رَقْمِ مُوسَىٰ (۱۵:۱۸)
شارای پناهگاه (۱:۱۹)
قانون دَ باره شاهد (۱۵:۱۹)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ جَنگِ (۱:۲۰)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ قَتْلِی که قَاتِلِ مَعْلُومِ نَبَشَه (۱:۲۱)
مُقَرَّرَاتِ بَلَدِهِ تَوی کدو قد خاتُونِ اسیر (۱۰:۲۱)
حَقِّ بَاچِه اُولبَارِی (۱۵:۲۱)
بَاچِه یَاغِی (۱۸:۲۱)
دَسْتُورای دِیگِه (۲۲:۲۱)
مُقَرَّرَاتِ دَ باره رَابِطَه زَن و شُوی (۱۳:۲۲)
مُقَرَّرَاتِ دَ باره کَسای که دَ جَمَاعَتِ دَاخِلِ شُدِه نَمِیْتَنَه (۱:۲۳)
پاک-و-مُقَدَّس نِگَاه کدوِنِ خَیْمَه‌گَاهِ نِظَامِی (۹:۲۳)
اِحکَامِ مُخْتَلِفِ (۱۵:۲۳)
هَدِیَه هَای حَاصِلِ نَو و دَه-یَکِ (۱:۲۶)
پِیروِی از احکَامِ خُداوند (۱۶:۲۶)
قُرْبَانِگَاهِ دَ کَوِهِ عِیْبَالِ (۱:۲۷)
نَالْتِ هَا از کَوِهِ عِیْبَالِ (۹:۲۷)
بَرَکَتِ بَلَدِهِ اِطَاعَتِ کُنِنْدَه هَا (۱:۲۸)
نَالْتِ بَلَدِهِ نَاِطَاعَتِی (۱۵:۲۸)

خُداوند عهدِ خُو ره قدِ اِسْرائيل تازه مُونه (۱:۲۹)

نتيجه پس اَمَدو سُونِ خُدا (۱:۳۰)

اِنْتِخابِ زِندگي يا مَرگ (۱۱:۳۰)

خُدا بِلدِه يوشع وظيفه ميديه (۱:۳۱)

خاندونِ احكامِ تورات (۹:۳۱)

سُرودِ مُوسى (۳۰:۳۱)

خُداوند مُوسى ره از مَرگ شى باخبر مُونه (۴۸:۳۲)

دُعایِ بَرکتِ مُوسى بِلدِه قومِ اِسْرائيل (۱:۳۳)

فَوْتِ مُوسى (۱:۳۴)

یادآوری واقعه های گذشته

۱ ای توره های آسته که موسی د او طرف دریای اُردُن د آواری، یعنی د دشتِ رُوی د رُوی منطقه سُوَف، د مینکلِ پاران و توفیل، لابان، حصیروت و دی زَهَب د تمامِ اسرائیل گُفت. ۲ از کوه حوریب تا قادش-برنیع، از راه کوه سعیر سفر یازده روزه آسته. ۳ د روزِ اوّل ماهِ یازدهمِ سالِ چلم، موسی قد بنی اسرائیل توره گُفت، امو رقم که خُداوند دزو امر کُدد که قد ازوا گپ بزنه. ۴ ای واقعه بعد از شکست ددون سیحون پادشاهِ آموریا که د حشون حکمرانی موکد و عوج پادشاهِ باشان که د عشتاروت د منطقه اِدْرعی حکمرانی موکد، رُخ دد. ۵ د او طرف دریای اُردُن د سرزمینِ موآب، موسی اینی شریعت ره د بیان کدو شد و گُفت:

۶ "خُداوند، خُداي مو د حوریب قد ازمو گپ زده گُفت: 'شمو د امزی کوه غدر کلو مندید. ۷ پس آلی آماده شده کوچ کُنید و د کوهستونِ آموریا و پگِ منطقه های گرد-و-بر شی داخل شُنید: د دشت، د کوهستو، د دامنه ها، د جنوب و د بغلِ دریا، یعنی د سرزمینِ کنعانیا و امچنان د لبنان تا دریای کته که دریای فرات آسته. ۸ اینه، ما امی سرزمی ره پیش رُوی شمو ایشتم؛ پس داخل شُنید و سرزمینی ره که ما، خُداوند بلده بابه کلونای شمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خوردُم که دزوا و بعد ازوا د اولاده ازوا میدیم، تَصْرَف کُنید.'

انتخاب کدون قاضی ها

۹ د امزو غیت ما دز شمو گُفتم: 'ما تنهای خو نمیتُم بارِ مسئولیتِ شمو ره د دوش خو بگیرم. ۱۰ خُداوند، خُداي شمو تعداد شمو ره کلو کده، د اندازه که شمو امروز مثل ستاره های آسمو کلو آستید. ۱۱ خُداوند، خُداي بابه کلونای شمو، شمو ره هزار چند کلوتر کنه و برکت بدیه، امو رقم که دز شمو وعده کده. ۱۲ لیکن ما چطور میتُم تنهای خو بارِ مُشکلات و جنجال شمو ره د دوش خو بگیرم؟ ۱۳ پس آدمای دانا و فامیده و نامتو ره از طایفه های خو انتخاب کُنید تا اونا ره د بله شمو رهبر تعیین کنم. ۱۴ و شمو د جواب مه گُفتید: 'امی چیز ره که تو گُفتی، خوب آسته که انجام بدی. ۱۵ اوخته رهبرای طایفه های شمو ره که آدمای دانا و نامتو بود گرفته د بله شمو رهبر تعیین کدُم، تا اونا سرکرده های هزار نفری، سرکرده های صد نفری، سرکرده های پنجاه نفری، سرکرده های ده نفری و مسئولین طایفه های شمو بشه. ۱۶ و د امزو غیت د قاضی های شمو امر کده گُفتم: 'د بین برارون شمو که جنجال پیدا موشه، گوش بگیرید و د بین دو برارِ اسرائیلی مُنصفانه قضاوت کُنید، امچنان د بین یگ اسرائیلی و بیگنه که قد ازو زندگی مونه. ۱۷ د قضاوت کدو طرفداری نکُنید، توره آدم غریب و دولتمند ره بگرقم گوش بگیرید و از هیچ

انسان ترس نخورید، چراکه قضاوت شمو از طرف خدا آسته. هر دعوی که حل کدون شی بلده شمو غدر مُشکل بشه، او ره د پیش ازمه بیرید تا بشنوم.^{۱۸} خلاصه، د امزو غیت تمام چیزای ره که لازم بود انجام بدید، ما دز شمو حکم کدم.

جاسوسی از سرزمین کنعان

^{۱۹} اوخته مو از کوه حوریب کوچ کدی و از پگ امزو بیابون کنه و ترسناک که شمو دیدید از راه کوهستون اموری ها د سفر خو ادامه ددی، امو رقم که خداوند، خدای مو دز مو امر کدد. وختی د قادیس برنیع رسیدی،^{۲۰} ما دز شمو گفتم: 'شمو د کوهستون اموری ها رسیدید، د جایی که خداوند، خدای مو دز مو میدیه.^{۲۱} اینه، خداوند، خدای شمو امی سرزمی ره پیش روی شمو ایشته. پس باله شنید و تصرف کنید، امو رقم که خداوند، خدای بابه کلونای شمو دز شمو گفته؛ ترس نخورید و وحشت زده نشنید.'

^{۲۲} اوخته پگ شمو د پیش مه آمده گفتید: 'بیه که چند نفر ره پیشلون خو ری کنی تا د باره امزو سرزمی بلده مو جاسوسی کنه و د باره راهی که مو باید بوری و د شارای که باید داخل شنی دز مو خبر بیره.'^{۲۳} امو توره شمو خوش مه آمد؛ اوخته ما دوازه نفر ره از مینکل شمو گرفتیم، از هر طایفه یگ نفر.^{۲۴} اونا ری شده د کوهستو بر شد و تا دزه اشکول رفته د باره امزو سرزمی جاسوسی کد^{۲۵} و از میوه شی قد خو گرفته د پیش ازمو آورد و دز مو خبر دده گفت: 'سرزمینی ره که خداوند، خدای مو دز مو میدیه، یگ سرزمین خوب آسته.'

سرکشی قوم

^{۲۶} لیکن شمو نخاستید که د اونجی بوری، بلکه از امر خداوند سرپیچی کدید؛^{۲۷} و د خیمه های خو نق نق کده گفتید: 'ازی که خداوند از مو بد موبره، مو ره از سرزمین مصر برو آورد تا مو ره د دست اموریا تسلیم کده نابود کنه.'^{۲۸} آلی مو کجا شنی؟ برارون مو، مو ره کم دل کده گفت: 'امو مردم از مو کده قوی تر و قد بلندتر آسته؛ شارای ازوا کته یه و دیوال های شی تا آسمو میرسه، و اولاده عناق ره ام د اونجی دیدی.'^{۲۹} اوخته ما دز شمو گفتم: 'وحشت زده نشنید و ازوا ترس نخورید.'^{۳۰} خداوند، خدای شمو که پیشلون شمو موره، او بلده شمو جنگ مونه، فقط امو رقم که د پیش چیم شمو د مصر بلده شمو جنگ کد.^{۳۱} و د بیابو ام دیدید که خداوند، خدای شمو، د تمام راه که سفر کدید شمو ره د بغل خو گرفته آورد، مثل که یگ نفر باچه خو ره د بغل خو گرفته میره، تا وختیکه د امزی جای رسیدید.^{۳۲} لیکن باوجود امزی کارا، شمو د خداوند، خدای خو اعتماد نکدید،^{۳۳} د امزو که د

وختِ شاو د آتش و د غیتِ روز د اور پیش پیش شمو مورفت، تا راه شمو ره بلده شمو نشو بدیه و یگ جای ره بلده
خیمه زدو بلده شمو پیدا کنه.

^{۳۴} وختی خداوند تورای نسنجیده شمو ره شنید، او قارشو و قسم خورده گفت: ^{۳۵} هیچ کدم امزیا، حتی یگ نفر ام
امزی نسل شیر امو سرزمین خوب ره که قسم خوردم که د بابه کلونای شمو میدیم، نمینگره، ^{۳۶} غیر از کالیب باچه
یفته؛ او امو سرزمی ره مینگره و ما امو سرزمی ره که دز شی رفتد، دزو و اولاده شی میدیم، چراکه او قد تمام
دل-و-جان خو از خداوند پیروی کد.

^{۳۷} بخاطر از شمو خداوند د بله از مه ام قارشو شده گفت: 'تو ام د اونجی داخل نموشی؛ ^{۳۸} بلکه یوشع باچه نون که
دستیار تو آسته، د اونجی داخل موشه؛ پس ازو حمایت کو، چون او امو سرزمی ره نصیب بنی اسرائیل مونه. ^{۳۹} و
نلغه گون شمو که د باره ازوا گفتید اسیر موشه، امو بچکیچای شمو که امروز خوب و بد ره فرق نمیتنه، اونا د
اونجی داخل موشه؛ ما امو سرزمی ره دزوا میدیم و اونا صاحب ازو موشه. ^{۴۰} لیکن شمو دور خورده از راه دریای
سرخ پس د بیابو کوچ کنید.'

^{۴۱} اوخته شمو د جواب مه گفتید: 'مو د ضد خداوند گناه کد. مو رفته جنگ مونی، امو رقم که خداوند، خدای
مو دز مو امر کده. پس هر کدم شمو سلاح جنگی خو ره گرفتید و آماده شدید که د منطقه کوهستانی بورید.
^{۴۲} و له خداوند دز مه گفت: 'بلده ازوا بگی که نروید و جنگ نکنید، چراکه ما د مینکل شمو نیستیم؛ اگه نه، از
پیش دشمنای خو شکست موخوردید. ^{۴۳} و ما دز شمو گفتیم، و له شمو گوش نکدید، بلکه از امر خداوند سرپیچی
کدید و سرزوری کده د کوهستو بر شدید. ^{۴۴} و اموریای که د امزو کوهستو زندگی موکد د خلاف شمو بر شد و
شمو ره رقم خیل زمبور پیش کد و شمو ره از سعیر تا حرما تار-و-مار کد. ^{۴۵} اوخته شمو دور خوردید و د حضور
خداوند چخرا کدید، مگم خداوند آواز شمو ره نشنید و د فریاد شمو گوش ندد. ^{۴۶} امزی خاطر شمو بلده روزای کلو
د قادش مندید؛ یعنی، تا زمانی که د بیابو بودید.

سرگردانی د بیابو

^۲ اوخته مو پس دور خوردی و از راه دریای سرخ د بیابو سفر کدی، امو رقم که خداوند دز مه گفتد و بلده
روزای کلو د گرد-و-بر کوهستون سعیر سرگردو بودی. ^۲ د امزو غیت خداوند دز مه گفت: ^۳ شمو د گرد-و-بر امزی

کوهِستو غدر کلو سرگردو شُدید؛ آلی سُون شمال بورید. ^۴ و دَ مردُم امر کده بگی: ”شُمُو از سرحدِ برارون خُو
 اولادِه عیسو که دَ سعیرِ زندگی مونه تیر موشید. اونا از شُمُو ترس موخوره؛ پس غدر هوش خُو ره بگیریډ ^۵ که قد
 ازوا جنجال نکنید، چُون از زمینِ ازوا دَ اندازه یگ قف پای ام دز شُمُو نمیدیم، چراکه کوهِستونِ سعیر ره دَ عنوانِ
 مُلکیت دَ عیسو ددیم. ^۶ خوراک ره ازوا دَ نقره خریده بخورید و او ره ام ازوا دَ نقره خریده وچی کنید،” ^۷ چُون
 خُداوند، خُداي شُمُو، شُمُو ره دَ تمام کارای دِست شُمُو برکت دده؛ او راه رفتون شُمُو ره دَ امزی بیابون کته میدنه.
 دَ امزی چل سال خُداوند، خُداي شُمُو قد شُمُو بوده و شُمُو دَ هیچ چیز محتاج نَبودید. ^۸ پس مو از سرحدِ برارون خُو
 اولادِه عیسو که دَ سعیرِ زندگی مونه، دَور خوردی و راه دشت ره که از ایلت و عصیون-جابر تیر موشه ایله کدی و
 از راه بیابون موآب سفر کدی.

^۹ اوخته خُداوند دز مه گُفت: ’موآب ره آزار-و-اَذیت نکو و اونا ره دَ تنگ نکو که جنگ کُنه، چُون از زمینِ ازوا هیچ
 چیز شی ره دَ عنوانِ مُلکیت دز شُمُو نمیدیم، چراکه ما منطقه عار ره دَ عنوانِ مُلکیت دَ اولادِه لوط ددیم.’

^{۱۰} -- ایمی ها که یگ قوم قوی و کته بود و مثلِ عناقیا قد های بلند دشت، سابق دَ اونجی زندگی موکد. ^{۱۱} اونا ام
 مثلِ عناقیا از جمِ رفائیا حساب موشد، لیکن موآبیا اونا ره ایمی ها کوی موکد. ^{۱۲} عینِ رقم حوریا سابق دَ سعیر
 زندگی موکد، ولے اولادِه عیسو اونا ره ازونجی بر کد؛ ارے، اونا حوریا ره از پیش روی خُو نابود کد و دَ منطقه
 ازوا جای-دجای شد، امو رقم که اسرائیل دَ سرزمینی که خُداوند دَ عنوانِ مُلکیت دزوا دده بود، جای-دجای شد. -

^{۱۳} و خُداوند گُفت: ’آلی باله شده از دَره زارد تیر شنید.‘ پس مو از دَره زارد تیر شُدی. ^{۱۴} از زمانیکه از قادش
 برنیع حرکت کدی تا زمانیکه از دَره زارد تیر شُدی، سی و هشت سال ره دَربر گرفت، تا پگِ مردای جنگی امزو
 نسل از منّه خیمه‌گاه از بین رفت، امو رقم که خُداوند دَ باره ازوا قسم خوردد. ^{۱۵} دَ حقیقت دِستِ خُداوند دَ خلافِ
 ازوا بود تا اونا ره از منّه خیمه‌گاه کاملاً از بین بیره.

^{۱۶} وختیکه پگِ مردای جنگی امزو نسل از مینکل قوم از بین رفت، ^{۱۷} اوخته خُداوند دز مه گُفت: ^{۱۸} ’امروز تو از
 عار که سرحدِ موآب آسته باید تیر شنی.‘ ^{۱۹} وختیکه دَ پیشِ اولادِه عمون رسیدی، اونا ره آزار-و-اَذیت نکو قد ازوا
 جنجال نکو، چُون از زمینِ اولادِه عمون هیچ چیز شی ره دَ عنوانِ مُلکیت دز شُمُو نمیدیم؛ ما او ره دَ اولادِه لوط
 ددیم.’

^{۲۰} -- او ام سرزمینِ رفائیا حساب موشد و رفائیا سابق د اونجی زندگی موكد؛ لیکن عمونیا اونا ره زمزمی ها گوی موكد. ^{۲۱} اونا یگ قوم قوی و کته بود و مثل عناقیا قد های بلند دشت، مگم خداوند اونا ره از پیش روی عمونیا نابود کد و عمونیا اونا ره بر کده د منطقه ازوا جای-د-جای شد. ^{۲۲} خداوند عین کار ره بلده اولاده عیسو که د سعیر زندگی مونه، انجام دد: او حوریا ره از پیش روی ازوا نابود کد و اونا تنست که حوریا ره بر کنه و اولاده عیسو تا امروز د جای ازوا بود-و-باش مونه. ^{۲۳} عوی ها که د آغیلا تا غزه زندگی موكد، د وسیله کفتوریا که از کفتور امدد نابود شد و کفتوریا د منطقه ازوا جای-د-جای شد. --

^{۲۴} و خداوند گفت: 'آلی باله شده کوچ کنید و از دزه ارنون تیر شنید. اینه، ما سیحون اموری، پادشاه حشبون ره قد سرزمین شی د دست از شمو تسلیم کدیم. پس د تصرف کدون سرزمین ازو شروع کو و قد ازو جنگ کو. ^{۲۵} امروز ما شروع کده ترس و وحشت شمو ره د بله تمام قوم های زیر آسمو قرار میدیم؛ وختی اونا آوازه شمو ره بشنوه، اونا د لرزه موخته و از ترس شمو دست-پیچه موشه.'

پیروزی د بله پادشاه حشبون

^{۲۶} اوخته قاصدا ره از بیابون قدیموت د پیش سیحون پادشاه حشبون قد اینی پیغام صلح آمیز ری کده گفتم: ^{۲۷} 'مو ره بیل که از سرزمین تو تیر شنی؛ مو د راه عمومی موری و طرف راست یا چپ تاو نمو خوری. ^{۲۸} خوراک ره د نفره بلده مو سودا کو تا بخوری و او ره د نفره دز مو بدی تا وچی کنی؛ فقط دز مه اجازه بدی که پای-پیده از ملک تو تیر شنم، ^{۲۹} امو رقم که اولاده عیسو که د سعیر زندگی مونه و موآبیا که د عار زندگی مونه دز مو اجازه دد. مو ره بیل تا از دریای اردن د سرزمینی تیر شنی که خداوند، خدای مو دز مو میدیه.'

^{۳۰} مگم سیحون پادشاه حشبون نه ایش که مو از ملک شی تیر شنی، چراکه خداوند، خدای شمو روح ازو ره لجوج و دل شی ره سخت کدد تا او ره د دست از شمو تسلیم کنه، امو رقم که امروز ام شمو میدیدید.

^{۳۱} خداوند دز مه گفت: 'اینه، ما تسلیم کدون سیحون و سرزمین شی ره دز تو شروع کدیم؛ پس امی آلی د تصرف کدون سرزمین ازو شروع کو. ^{۳۲} اوخته سیحون قد پگ نفرای خو د خلاف مو بر شد و بلده جنگ د یاهص امد، ^{۳۳} و خداوند، خدای مو او ره د دست ازمو تسلیم کد و مو او ره قد باچه های ازو و تمام قوم شی زدی. ^{۳۴} د امزو غیت پگ شارای ازو ره گرفتی و د هر شار مردا، خاتونو و بچکیچا ره نابود کدی؛ یگ نفر ره ام زنده نه ایشتی. ^{۳۵} لیکن چارپایا ره د عنوان ولجه بلده خو گرفتی و مال-و-دارایی شارای ره که تصرف کدی، آوردی. ^{۳۶} از غروعی

که د بَغْلِ دَرِّه اَرْنون آسته و شاری که د دَرِّه یه تا جِلْعاد، هیچ اَغیل نَتِنست که د برابر ازمو مُقاوَمَت کُنه؛ خُداوند، خُدای مو پگ ره دَز مو تسلیم کد. ^{۳۷} مگم د سرزمینِ اولادِه عمون، د اَطرافِ دَرِّه یبوق، د شارای کوهستو و د هر جایی که خُداوند، خُدای مو، مو ره منع کُدد، نزدیک نَشْدی.

پیروزی د سر پادشاهِ باشان

^۳ بعد ازو دور خوردی و د راهِ خُو ادامه دده طرفِ باشان ریی شُدی، و عوج پادشاهِ باشان قد تمام نفرای خُو د خِلاف مو بُر شُد تا د اِدْرَعی قد مو جنگ کُنه. ^۲ اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'ازو ترس نَخور، چُون ما او ره قد پگ نفرای ازو و سرزمین شی د دِسْتِ ازتو تسلیم کدیم. د حَقِ ازو اُمو کار ره کُو که د حَقِ سِیحون پادشاهِ اموری ها کدی که د حِشِبون زندگی مُوکد. ^۳ پس خُداوند، خُدای مو عوج پادشاهِ باشان ره ام قد تمام نفرای شی د دِسْتِ ازمو تسلیم کد. مو او ره تا غِیتی زدی که ازو هیچ کس زنده نَمند. ^۴ د امزُو غِیتِ پگِ شارای ازو ره گِرِفتی و شاری نَمند که ازوا نَگِرِفته بَشی، اَرے، مو شصت شار، یعنی تمام منطقه ارجوب ره که مَمَلکَتِ عوج د باشان بُود، گِرِفتی. ^۵ پگِ امزیا شارای دیوالدار بُود که دیوال های بلند و درگه های پُشت بَنَددار دشت، علاوه از اَغیلای بے دیوال که عَدْر کَلو بُود. ^۶ مو اونا ره کاملاً نابُود کدی، اُمو کار ره که د حَقِ سِیحون پادشاهِ حِشِبون کُددی، د حَقِ ازوا ام کدی، یعنی د هر شار مَرْدا، خاتونو و بچکیچا ره نابُود کدی. ^۷ لیکن تمام چارپایا و مال-و-داراییِ شارا ره د عِنوان وُلجِه بَلدِه خُو گِرِفتی.

^۸ خلاصه، د امزُو غِیتِ سرزمینِ دُو پادشاهِ اموریا ره د او طرفِ دریای اَرْدُن گِرِفتی، یعنی از دَرِّه اَرْنون تا کوهِ جِرمون، ^۹ -- صیدونیا جِرمون ره سِیریون کُوی مُوکد و اموریا او ره سِینیر مُوگُفت -- ^{۱۰} تمام شارای آواری ها، تمام جِلْعاد و تمام باشان ره تا سَلِخه و اِدْرَعی که شارای مَمَلکَتِ عوج د باشان بُود، گِرِفتی. ^{۱۱} عوج پادشاهِ باشان تنها کسی بُود که از جَمِ رِفائیا باقی مَندد. اونه، تَخْتِ خاوِ ازو که تَخْتِ آینی یه، هنوز د منطقه رِبَتِ اولادِه عمون مَوْجُود آسته. درازی ازو نه توغی و بر شی چار توغی د مُطابِقِ توغی مَرُوج آسته.

تقسیمِ زمینا

^{۱۲} از سرزمینی که مو د امزُو غِیتِ تَصْرُف کدی، ما منطقه عَرُوعیر ره که د بَغْلِ دَرِّه اَرْنون آسته قد نیم کوهستون جِلْعاد و شارای شی، د رثوینیا و جادی ها دَدَم. ^{۱۳} باقی مَنده جِلْعاد و تمام باشان ره که مَمَلکَتِ عوج بُود د نیم

طایفه مَنَسَّى دَدُم، یعنی تمام منطقه ارجوب ره قد تمام باشان که سرزمینِ رفائیا گفته موشد. ^{۱۴} یائیر اولاده مَنَسَّى تمام منطقه های ارجوب ره تا سرحدِ جِشوریا و مَعکیا تَصْرَف کد، و اُمُو سرزمی ره، یعنی باشان ره دَ مُطابقِ نامِ خود خُو حَووت-یائیر نام ایشته که تا امروز دَمزی نام یاد موشه. ^{۱۵} و جلعاد ره دَ اولادِ بابِه ماخیر دَدُم. ^{۱۶} و دَ رتوبینیا و جادی ها از جلعاد تا دَرِه ارنون، یعنی تا مینکلِ دَرِه ره دَدُم که سرحدِ آسته و تا دَرِه یبوق که سرحدِ اولاده عمون آسته؛ ^{۱۷} امچنان دشت و دریای اَرْدُن ره قد ساحلای شی، از کینرت تا دریای که دَ دشت آسته، یعنی دریای مُرده که دَ زیر دامنه های کوه پیسگه طرفِ شَرَق آسته.

^{۱۸} دَ امزُو غیت دزوا امر کده گفتم: 'خداوند، خدای شمو ای سرزمی ره دز شمو دده تا او ره تَصْرَف کُنید، پس تمام مردای جنگی شمو آماده شده پیش پرارون اسرائیلی خُو از دریای اَرْدُن تیر شنید. ^{۱۹} لیکن خاتونو، بچکیچا و چارپایای شمو دَ شارای که دز شمو دَدیم بُمَنه، چُون ما میدنم که شمو چارپایای کلو دَرید. ^{۲۰} وختیکه خداوند دَ پرارون شمو مثل از شمو آرامی دد و اونا ام سرزمینی ره که خداوند، خدای شمو دَ او طرفِ دریای اَرْدُن دزوا میدیه، تَصْرَف کد، اوخته هر کدم شمو میتنید دَ مُلک خُو که دز شمو دَدیم، پس ببید.'

^{۲۱} دَ امزُو غیت دَ یوشع امر کده گفتم: 'تمام کارای ره که خداوند، خدای شمو دَ حق امزی دُو پادشاه کد، تُو قد چیمای خُو دیدی؛ خداوند دَ حقِ پگِ مَمَلکتِ های که شمو از دریای اَرْدُن تیر شده سُون ازوا مورید، ام اُمُو کار ره مونه. ^{۲۲} ازوا ترس نَخورید، چراکه خداوند، خدای شمو بلده شمو جنگ مونه.'

منع شدونِ موسیٰ از داخلِ شدو دَ کنعان

^{۲۳} "دَ امزُو غیت دَ پیشِ خداوند عذر-و-زاری کده گفتم: ^{۲۴} 'ای خداوند-خدا، تُو بزرگی و دِسْتِ قوی خُو ره دَ خدمتگار خُو دَ نشو ددو شدی؛ کدم خدا دَ آسمو یا دَ زمی میتنه که مثل از تُو اعمال و کارای پُر قدرت انجام بدیه؟ ^{۲۵} مَرِه بیل که از دریای اَرْدُن تیر شتم تا اُمُو سرزمینِ خُوب ره که دَ او طرف آسته، بِنِگرم، یعنی اُمُو کوهستونِ خُوب و لِبنان ره.'

^{۲۶} لیکن خداوند بخاطر از شمو دَ بِلِه مه قار بود و عذر-و-زاری مَرِه گوش نکد، بلکه دَزمه گفتم: 'بس کُو! دَ باره امزی مطلب دیگه قد ازمه توره نگی. ^{۲۷} دَ قیلی پیسگه بَر شو و سُون غَرَب، سُون شمال، سُون جَنُوب و سُون شَرَق توخ کُو؛ خُوب توخ کُو، چراکه تُو امزی دریای اَرْدُن تیر نموشی. ^{۲۸} مگم دَ یوشع وظیفه بدی و ازو حمایت کده او ره قوی جور کُو، چراکه او پیش پیش امزی قوم از دریای اَرْدُن تیر موشه و سرزمینی ره که تُو از دُور مینگری، بلده

ازوا تقسیم مونه. ^{۲۹} پس مو د دزه، زوی د زوی بیت فغور مندی.

موسیٰ مردم ره د اطاعت کدو تشویق مونه

^۴ پس آلی ای یسی اسرائیل، احکام و دستورای ره که دز شمو تعلیم میدیم گوش بگیرید و د جای بیرید، تا زنده بمانید و بتنید د سرزمینی که خداوند، خدای بابه کلونای شمو، دز شمو میدیه داخل شنید و تصرف کنید. ^۲ توره های ره که ما دز شمو امر موم، نه چیزی ره دز شی اضافه کنید و نه ام چیزی ره از شی کم کنید، بلکه احکام خداوند، خدای خو ره که مه دز شمو میدیم، نگاه کنید. ^۳ چیمای شمو چیزی ره که خداوند د بعل-فغور کد دید، یعنی که خداوند، خدای شمو هر کسی ره که از بت بعل د فغور پیروی کد، از مینکل شمو نابود کد، ^۴ مگم شمو که د خداوند، خدای خو محکم چسپیدید، پگ شمو امروز زنده آستید.

^۵ اینه، ما احکام و دستورا ره دز شمو تعلیم میدیم، امو رقم که خداوند خدای مه، دز مه امر کده، تا شمو د سرزمینی که داخل موشید و او ره تصرف مونید، اونا ره د جای بیرید. ^۶ پس اونا ره نگاه کده د جای بیرید، چراکه ای کار حکمت و دانایی شمو ره بلده قوم های دیگه نشو میدیه. وختیکه اونا پگ امزی احکام ره بشنوه، موهیه: 'واقعاً ای ملت بزرگ یگ قوم حکیم و دانا آسته.' ^۷ چون کدم ملت بزرگ دیگه آسته که خدایون ازوا نزدیک ازوا بشه، رقمی که خداوند، خدای ازمو هر غیتیکه پیش شی دعا مونی نزدیک مو آسته؟ ^۸ و کدم ملت بزرگ دیگه آسته که احکام و دستورای عادلانه مثل تمام امزی شریعت داشته بشه که ما امروز د پیش از شمو قرار میدیم؟

^۹ لیکن احتیاط کنید و خوب فکر خو ره سون جان خو بگیرید، نشنه تمام چیزای ره که چیمای شمو دیده پرمشت کنید و نشنه که امیا د پگ روزای زندگی شمو از دل شمو پاک شنه؛ بلکه اونا ره د بچکیچای خو و د اولادای بچکیچای خو یاد بدید. ^{۱۰} روزی ره د یاد خو بیرید که شمو د حضور خداوند، خدای خو د حوریب ایسته شدید و خداوند دز مه گفت: 'قوم ره د پیش مه جم گو تا که تورای خو ره دزوا بشنوم، تا اونا یاد بگیره که د تمام روزای زندگی خو د زوی زمی از مه ترس داشته بشه و د بچکیچای خو ام یاد بدیه.' ^{۱۱} و شمو پیش آمده د دامون کوه ایسته شدید د حالیکه کوه تا نیم آسمو د آتش موسوخت و تریکی و اور تیره او ره پوشندد. ^{۱۲} اوخته خداوند قد شمو از مینکل آتش توره گفت و شمو آواز توره های شی ره شنیدید، لیکن کدم شکل ره ندیدید، بلکه تنها آواز ره شنیدید. ^{۱۳} او عهد خو ره دز شمو بیان کده بلده شمو وظیفه دد که د جای بیرید، یعنی «ده حکم» ره؛ و اونا ره د دو لوح سنگی نوشته کد. ^{۱۴} و خداوند د امزو غیت دز مه امر کد که امو احکام و دستورا ره دز شمو تعلیم بدیم تا

اونا ره د سرزمینی که بلده تَصْرَف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر موشید، د جای بیرید.

مَنع کدون بُت پرستی

^{۱۵} روزی که خُداوند د حوریب از مینکل آتش قد شُمو توره گُفت، شُمو هیچ شکل ره ندیدید، پس خُوب فکر خُو ره سُون جان خُو بگیرید ^{۱۶} که فاسد نَشْنید و بلده خُو بُت د شکل هیچ چیز جور نَکُنید: نه د شکل مَرَد یا خاتُو، ^{۱۷} نه د شکل کُدم حیوان رُوی زمی، نه د شکل مَرغکوی بالدار که د آسمو پَر مَبَزنه، ^{۱۸} نه د شکل خَزنده گون رُوی زمی یا د شکل ماهیای که د زیر آوهای زمی آسته. ^{۱۹} و غَیْبیکه شُمو باله سُون آسمو تُوخ مُونید و آفتُو و ماهتُو و ستاره ها یعنی تمام لشکر آسمو ره مینگرید، گمراه نَشْنید و اونا ره سَجده و عِبادت نَکُنید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو اونا ره نصیب تمام قوم های زیر آسمو کده. ^{۲۰} د یاد شُمو بَشه که خُداوند شُمو ره گِرَفته از کوره آین، یعنی از مصر بَرُو اُورد تا قوم اَزُو بَشید، اَمُو رقم که امروز آستید.

^{۲۱} خُداوند بخاطر اَز شُمو د بله مه قار شُد و قَسَم خورد که ما از دریای اَرْدُن تیر نَمُوشم و د امزُو سرزمین خُوب که خُداوند، خُدای شُمو د عِنوان مَلکیت دَز شُمو میدیه، داخل نَمُوشم. ^{۲۲} اَرے، ما د امزی سرزمی مومزم و از دریای اَرْدُن تیر نَمُوشم، لیکن شُمو تیر موشید و اَمُو سرزمین خُوب ره تَصْرَف مُونید. ^{۲۳} پس فکر خُو ره بگیرید که عهد خُداوند، خُدای خُو ره که اُو قد شُمو بسته کده، پُرْمُشت نَکُنید و بُت د شکل هیچ چیز جور نَکُنید، چراکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره مَنع کده. ^{۲۴} چُون خُداوند، خُدای شُمو آتشی آسته که مَوسوزنه و خُدای غَیرتی.

^{۲۵} وختیکه شُمو صاحب بچکیچا و نوسه گو شُنید و د امزُو سرزمی بلده وخت کلو ام زندگی کُنید، اگه فاسد شُنید و بُت د شکل یگو چیز بلده خُو جور کُنید و چیزی ره که د نظر خُداوند، خُدای شُمو بد آسته انجام بَدید و قار اَزُو ره باله بیرید، ^{۲۶} ما آسمو و زمی ره امروز د بله شُمو شاهد میگیرم که شُمو امزُو سرزمی که بلده تَصْرَف کدون شی از دریای اَرْدُن تیر موشید د زودی نابود موشید و روزای کلو ره د اُونجی تیر نَمُونید، بلکه حتماً نابود موشید.

^{۲۷} خُداوند شُمو ره د مینکل قوم ها تبت پَرَک مونه و فقط یگ تعداد کم شُمو د مینکل مَلت ها، د جایی که خُداوند شُمو ره موبره باقی مومنه. ^{۲۸} د اُونجی شُمو خُدایونی ره پرستش مُونید که قد دِست انسان از چیو و سنگ ساخته شُد؛ خُدایونی ره که نه مینگره، نه میشنوه، نه مَخوره و نه بوی مونه. ^{۲۹} اوخته امزُو جای شُمو خُداوند، خُدای خُو ره طلب مُونید و اُو ره پیدا مُونید، د شرطی که اُو ره قد تمام دِل و تمام جان خُو طلب کُنید. ^{۳۰} وختیکه د سختی-و-پَریشانی گرفتار شُدید و پگ امزی چیزا د بله شُمو اَمَد، د روزای آخر شُمو سُون خُداوند، خُدای خُو دَور مَخورید و از آید شی موشید؛ ^{۳۱} ازی که خُداوند، خُدای شُمو، خُدای رحیم آسته، اُو شُمو ره ایله نَمونه و شُمو ره نابود نَمونه و

عهدی ره که قسم خورده قد بابه کلونای شمو بسته کده، پرمشت نمونه.

خاص بودون خدای اسرائیل

^{۳۲} شمو د باره زمان های گذشته که پیش از شمو بوده پُرسان کُنید، از روزی که خُدا آدم ره د رُوی زمی خُلق کد شروع کُنید و از یگ گوشه آسمو تا دیگه گوشه شی پُرسان کُنید که آیا امی رقم چیز بزرگ رُخ دده یا مثل شی شنیده شده؟ ^{۳۳} آیا کدم قوم هرگز آواز خُدا ره که از مینه آتش توره گفته بشه شنیده، رقمی که شمو شنیدید و زنده مندید؟ ^{۳۴} آیا کدم خُدا هرگز کوشش کده که بوره و یگ ملت ره از مینکل ملت دیگه د وسیله مُصیبت ها، مُعجزه ها و چیزای عجیب، د وسیله جنگ، دست زورثو و بازوی قوی و د وسیله وحشت بزرگ بگیره، رقمی که خُداوند، خُدای شمو د مصر بلده شمو د پیش چیمای شمو امی کار ره انجام دد؟ ^{۳۵} ای چیزا بلده شمو نشو دده شد تا بدید که تنها خُداوند خُدا آسته و غیر ازو دیگه خُدا وجود ندره. ^{۳۶} او شمو ره ایشته که از آسمو آواز شی ره بشنوید تا شمو ره اصلاح کنه. او د رُوی زمی آتش بزرگ خُو ره بلده شمو نشو دد و شمو توره ازو ره از مینه آتش شنیدید. ^{۳۷} و ازی که بابه کلونای شمو ره دوست دشت، او اولاده ازوا ره بعد ازوا اینتخاب کد. او حُضور پیدا کده قد قدرت بزرگ خُو شمو ره از مصر برُو آورد، ^{۳۸} تا ملت های ره که از شمو کده کلوتر و قوی تر بود از پیش رُوی شمو بر کنه و شمو ره داخل برده سرزمین ازوا ره د عنوان مُلکیت دز شمو بدیه، رقمی که امروز آسته.

^{۳۹} پس امروز بدید و د دل خُو نقش کُنید که تنها خُداوند خُدا آسته، ام باله د آسمو و ام تاه د رُوی زمی؛ و هیچ خُدای دیگه وجود ندره. ^{۴۰} احکام و دستورای ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم نگاه کُنید تا د خوبی از شمو و بچکیچای شمو که بعد از شمو مییه تمام شنه و تا د سرزمینی که خُداوند، خُدای شمو بلده همیشه دز شمو میدیه، روزای کلو باقی بُنید.

شارای پناهگاه

^{۴۱} اوخته موسی سه شار ره د طرف شرق دریای اُردن جدا کد ^{۴۲} تا قاتل د اُنجی دوتا کنه، یعنی کسی که همسایه خُو ره سهواً د قتل پرسنه و از پیش قد شی دشمنی ندشته بشه، میتنه د یکی امزی شارا دوتا کنه و زنده بُمنه؛ ^{۴۳} امو شارا اینیا بود: باصر د بیابو د زمین اوار که د رتوبینیا تعلق دره، راموت د جلعاد که د جادی ها تعلق دره و جولان د باشان که د منسی ها تعلق دره.

^{۴۴} ای شریعتی آسته که موسیٰ پیش روی بنی اسرائیل ایشت. ^{۴۵} اینمیا فرمان ها، احکام و دستورای آسته که موسیٰ د بنی اسرائیل د غیتی گُفت که اونا از مصر برو امدد ^{۴۶} و د او طرف دریای اُردن د درّه، روی د روی بیت فغور د سرزمین سیحون پادشاه اموربا که د حشبون حکمرانی موکد، رسیدد؛ سیحون کسی بود که موسیٰ و بنی اسرائیل او ره شکست دد. ^{۴۷} اونا سرزمین ازو و سرزمین عوج پادشاه باشان ره که دو پادشاه اموربا د ای طرف دریای اُردن سون شرق بود، تصرف کد: ^{۴۸} از عروعبیر که د بغل درّه ارنون آسته تا سیریون یعنی کوه حرمون، ^{۴۹} و تمام دشت ره د ای طرف دریاچه اُردن سون شرق تا دریای که د دشت آسته، د زیر دامنه های پیسگه.

ده حکم

۵ اوخته موسیٰ پگ اسرائیل ره کوی کد و دزوا گُفت: "ای قوم اسرائیل، احکام و دستورای ره که ما امروز دز شمو بیان مونم گوش کنید و اونا ره یاد بگیرید و د دقت د جای بپیرید. ^۲ خداوند، خدای مو د کوه حوریب قد مو عهد بسته کد. ^۳ خداوند امی عهد ره تنها قد آتنگون مو بسته نکد، بلکه قد ازمو ام بسته کد که پگ مو امروز د اینجی زنده آستی. ^۴ خداوند د کوه از منه آتش روی د روی قد شمو توره گُفت. ^۵ ما د امزو غیت د مینکل خداوند و شمو ایسته بودم تاکه توره های خداوند ره دز شمو بیان کنم، چراکه شمو از آتش ترسیدید و د بله کوه بر نشدید. او گُفت:

^۶ ما خداوند، خدای تو آستم که تو ره از سرزمین مصر، از جایی که غلام بودی، برو اوردم.

^۷ د پالوی ازمه خدایون دیگه ندشته بش.

^۸ بلده خو بت جور نکو، نه د شکل چیزای که باله د آسمو آسته یا تاه د روی زمی و یا د زیر آوهای زمی. اونا ره سجده و عبادت نکو، چون ما خداوند، خدای تو، خدای غیرتی آستم و بچکیچا ره بخاطر گناه آتنگون شی تا پشت سوم و چارم امزو کسا که از مه بد موبره، جزا میدیم، ^{۱۰} لیکن رحمت خو ره تا هزار پشت نصیب کسای مونم که مره دوست دره و احکام مره نگاه مونه. ^{۱۱} نام خداوند، خدای خو ره د مقصد باطل نگیر، چون خداوند کسای ره که نام ازو ره د مقصد باطل بگیره،

بے جزا نمیلہ.

^{۱۲} روز آرام رہ نِگاہ کُو و اُو رہ مُقَدَّسِ حِسَابِ کُو، اُمُو رَقَمِ کِه خُداوند، خُداي تُو دَز تُو اَمَرِ کَدِه. ^{۱۳} شَش روز کار کُو و پِگِ کارای خُو رہ انجام بَدی. ^{۱۴} مِگَم روزِ هَفْتَمِ یِگ روزِ آرامِ دَ اِحْتِرامِ خُداوند، خُداي تُو اَسْتِه؛ دَمَزُو روزِ هِیچِ کارِ رہ انجام نَدی؛ نَه خود تُو، نَه باچِه تُو، نَه دُخْتَرِ تُو، نَه غُلامِ تُو، نَه کِنیزِ تُو، نَه گاو و اَلاغِ تُو و نَه چارپایایِ دِیگِه تُو، نَه بَیگَنه کِه دَ چار دیوالی تُو بَشَه، تا غُلامِ و کِنیزِ تُو رَقَمِ خود تُو اَلی آرام بَگیرِه. ^{۱۵} دَ یادِ خُو بَیَرِ کِه دَ سِرزَمینِ مِصرِ غُلامِ بُوْدی و خُداوند، خُداي تُو، تُو رہ دَ وِسیلَه دِسْتِ زور تُو و بازوی قَوی اَزونجی بَرُو اُورِد؛ امزی خاطرِ خُداوند، خُداي تُو، دَز تُو اَمَرِ کَدِه کِه روزِ آرامِ رہ نِگاہ کُنی. ^{۱۶} اَتِه و اِبِه خُو رہ اِحْتِرامِ کُو، اُمُو رَقَمِ کِه خُداوند، خُداي تُو دَز تُو اَمَرِ کَدِه، تا عُمَرِ دِرَازِ دَشْتَه بَشی و دَ سِرزَمینی کِه خُداوند، خُداي تُو دَز تُو مُوَبَخَشَه، خَیِر-و-خُوبی نَصیبِ تُو شَنه.

^{۱۷} قتل نَکُو.

^{۱۸} زنا نَکُو.

^{۱۹} دُزی نَکُو.

^{۲۰} دَ ضِدِ هَمسایِه خُو شَاهِدی دِروغِ نَدی.

^{۲۱} خَاثُونِ هَمسایِه خُو رہ تِی چیم نَکُو؛ دَ خانِه هَمسایِه خُو، دَ زَمینِ شی، غُلامِ شی، کِنیزِ شی، گاو و اَلاغِ شی و دَ هِیچِ مالِ دِیگِه هَمسایِه خُو چیم خُو رہ نَیَل.

^{۲۲} ای توره ها ره خُداوند دَ پِگِ جَماعتِ شُمُو دَ کوه از مَنِه اَیش، اُور و تَریکی تیره دَ آوازِ بَلندِ گُفت و دَزوا چِیزی اِضافه نَکَد. اُو امی توره ها ره دَ دُو لُوحِ سَنگی نَوشْتَه کَد و دَز مِه دَد. ^{۲۳} وختیکه شُمُو آوازِ ره از مَنِه تَریکی شَنِیدید، دَ حالیکه کوه دَ اَیشِ مُوسوخت، شُمُو پِیشِ اَز مِه اَمَدید، یعنی پِگِ رَهبرایِ طایفه ها و ریشِ سَفیدایِ شُمُو. ^{۲۴} اوخته شُمُو گُفتید: 'اینه، خُداوند، خُداي مو، جلال و بُزُرگی خُو ره دَز مو ظاهر کَد و مو آوازِ شی ره از مَنِه اَیشِ شَنِیدی. امروز مو دیدی کِه خُدا قَد اِنسانِ توره مُوگیه و اِنسانِ زنده مومَنه. ^{۲۵} پس اَلی چرا باید بُمُری؟ چُون ای اَیشِ قَوی مو ره دَر مِیدیه و ام اگِه آوازِ خُداوند، خُداي خُو ره ازی کَلوَتَرِ بَشَنوی، مو مومُری. ^{۲۶} چُون از تمامِ بَشَرِ کِی اَسْتِه کِه آوازِ خُداي زنده ره کِه از مَنِه اَیشِ توره مُوگیه شَنِیده بَشَه و زنده مَنده بَشَه، مِثَلِ کِه مو شَنِیدی و زنده مَندی؟ ^{۲۷} خود تُو نَزْدیکِ بَورُو و پِگِ چِیزایِ ره کِه خُداوند، خُداي مو مُوگیه، گوشِ بَگیرِ و هر چِیزی کِه خُداوند، خُداي مو دَز تُو گُفت، تُو دَز مو بُگی و مو اُو ره گوشِ کَدِه دَ جای مِیری.'

^{۲۸} وختیکه شُمُو قَد از مِه گپ زَید خُداوند توراي شُمُو ره شَنِید و دَز مِه گُفت: 'ما توراي امزی قومِ ره کِه قَد از تُو

گفت، شنیدم؛ چیزی از ره که اونا گُفت خوب آسته.^{۲۹} کشکه اونا امی رقم دل میدشت که از مه میترسید و تمام احکام مَره همیشه دَ جای میورد تا بلده همیشه دَ خوبی ازوا و بچکیچای ازوا تمام موشد.^{۳۰} بورو دزوا بگی که دَ خیمه های خو پس بوره.^{۳۱} لیکن تو امینجی دَ پیش ازمه ایسته شو تا پگ احکام، قوانین و دستورا ره دز تو بگیم تا که تو دزوا تعلیم بدی و اونا دَ سرزمینی که ما دَ عنوان ملکیت دزوا میدیم، امیا ره دَ جای بیره.^{۳۲} پس متوجه بشید که چیزی ره که خداوند، خدای شمو، دز شمو امر کده، دَ جای بیرید؛ طرف راست یا چپ تاو نخورید.^{۳۳} دَ مطابق هر راه-و-طریقی که خداوند، خدای شمو، دز شمو امر کده، رفتار کنید تا زنده بمانید و دَ خوبی شمو تمام شنه و دَ سرزمینی که تصرف موبید، عمر دراز داشته بشید.

حکم بزرگ

۶ اینمیا احکام، قوانین و دستورای آسته که خداوند، خدای شمو دز مه امر کده تا دز شمو تعلیم بدیم و شمو اونا ره دَ سرزمینی که بلده تصرف کدون شی از دریای اردن تیر موشید، دَ جای بیرید،^۲ تا شمو از خداوند، خدای خو ترس داشته بشید و تمام احکام و دستورای و ازو ره که ما دز شمو امر موم دَ تمام روزای زندگی خو دَ جای بیرید، ام شمو و بچکیچای شمو و ام اولادای بچکیچای شمو تا عمر دراز داشته بشید.^۳ پس ای بنی اسرائیل، شمو باید گوش بگیرید و دَ انجام ددون شی دقت کنید، تا دَ خوبی شمو تمام شنه و تا تعداد شمو دَ سرزمینی که از شی شیر و عسل جاری آسته غدر کلو شنه، امو رقم که خداوند، خدای بابه کلونای شمو، دز شمو وعده کده.

۴ ای قوم اسرائیل، گوش کو! خداوند، خدای مو، خداوند یکتا آسته.^۵ پس خداوند، خدای خو ره قد تمام دل و تمام جان و تمام قوت خو محبت کو.^۶ ای توره ها ره که ما امروز دز تو امر موم، دَ دل خو نقش کو^۷ و اونا ره دَ بچکیچای خو دَ دقت تعلیم بدی و دَ غیتیکه خانه آستی، دَ غیتیکه راه موری، دَ غیتیکه خاو موشی و دَ غیتیکه باله موشی دَ باره ازوا توره بگی.^۸ اونا ره بلده یادآوری دَ دست خو بسته کو و رقم نشان دَ مینکل چیمما دَ پیشانی خو بند کو.^۹ اونا ره دَ چوکات های درگه های خانه خو و دَ درگه های شار خو نوشته کو.

۱۰ وختیکه خداوند، خدای تو، تو ره دَ امزو سرزمی که بلده بابه کلونای تو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خورد که دز تو میدیه، داخل کد و شارای کته و نورند ره که تو آباد نکده،^{۱۱} خانه های پر از هر چیز خوب ره که تو پر نکده، چاه های کنده شده ره که تو نکده، تاک های انگور و درختای زیتون ره که تو نشند دَ دز تو دد و تو ازوا خورده سیر شدی،^{۱۲} اوخته هوش تو بشه، نشنه که خداوند ره پرمشت کنی، چون او تو ره از سرزمین مصر، از

جایی که غلام بودی برو آورد. ^{۱۳} از خداوند، خدای خُو بترس و او ره عبادت کُو و تنها د نام ازو قسم بخور. ^{۱۴} از خدایون دیگه، یعنی از خدایون قوم های که د گرد-و-بر تو آسته، پیروی نکُو؛ ^{۱۵} چون خداوند، خدای تو که د مینکل شمو حضور دَره، خدای غیرتی آسته؛ نشنه که قار خداوند، خدای تو د بله تو باله بیبه و تو ره از روی زمی نابود کنه.

^{۱۶} خداوند، خدای خُو ره آزمایش نکُو، رقمی که او ره د مسا آزمایش کدی. ^{۱۷} فکر خُو ره بگیر که احکام خداوند، خدای خُو ره و فرمان ها و دستورای ره که دز تو امر کده، نگاه کنی. ^{۱۸} چیزی ره که د نظر خداوند راست و خوب آسته، انجام بدی تا د خوبی تو تمام شنه و تو د امزو سرزمین خوب که خداوند بلده بابه کلونای تو قسم خورده وعده کد، داخل شنی و او ره تصرف کده ^{۱۹} پگ دشمنای خُو ره از پیش روی خُو هی کنی، امو رقم که خداوند گفته.

^{۲۰} وختیکه بچکیچای تو د آینده از تو سوال کده پرسان کنه: 'معنای امزی فرمان ها، احکام و دستورای که خداوند، خدای مو دز شمو امر کده، چی آسته؟' ^{۲۱} اوخته د بچکیچای خُو بگی: 'مو د مصر غلام فرعون بودی، لیکن خداوند مو ره قد دست زور تو از مصر برو آورد. ^{۲۲} خداوند د پیش چیمای مو معجزه های کته و ترسناک و چیزای عجیب د ضد مصر، د ضد فرعون و د ضد پگ نفرای خانه شی ظاهر کد. ^{۲۳} او مو ره ازونجی برو آورد تا مو ره د سرزمینی داخل کنه که بلده بابه کلونای مو قسم خورد که دز مو میدیه. ^{۲۴} اوخته خداوند دز مو امر کد که پگ امزی دستورا ره د جای آورده از خداوند، خدای خُو بترسی تا همیشه د خوبی مو تمام شنه و مو زنده بونی، امو رقم که امروز آسته. ^{۲۵} اگه مو د دقت پگ امزی احکام ره د حضور خداوند، خدای خُو د جای بیبری، امو رقم که او دز مو امر کده، اوخته ای بلده ازمو یگ عمل عادلانه حساب موشه.'

اخطار د باره گمراهی

^۷ 'ای قوم اسرائیل، وختیکه خداوند، خدای تو، تو ره د سرزمینی که بلده تصرف کدون شی د اونجی موری، داخل کد و ملت های کلو یعنی حتیا، جرجاشیا، اموریا، کنعانیا، فریبا، حویا و یبوسیا ره که هفت ملت کته تر و قوی تر از تو آسته، از پیش روی تو هی کد، ^۲ و غتیکه خداوند، خدای تو اونا ره د دست تو تسلیم کد و تو اونا ره شکست ددی، اوخته اونا ره کاملاً نابود کُو. قد ازوا عهد بسته نکُو و د بله ازوا رحم نکُو. ^۳ قد ازوا خیشی نکُو: دختران خُو ره د باچه های ازوا ندی و دختران ازوا ره بلده باچه های خُو بگیر، ^۴ چراکه اونا باچه های تو ره از پیروی ازمه روی گردو مونه تا خدایون دیگه ره عبادت کنه. اگه اطور شنه، آتش قار خداوند د خلاف تو در میگیره

و اُو تُو ره د زُو دی نابُو د مونه.

^۵ پس شُمو قد ازوا اینی رقم رفتار کُنید: قُربانگاه های ازوا ره چَپه کُنید، سُنون های پَرستِشی ازوا ره میده کُنید، بُت های اَشیره ره تَکه-و-پَرچه کُنید و بُت های تَراش شُدِه ازوا ره د آتِش بُسوزَنید؛ ^۶ چُون شُمو بلده خُداوند، خُداى خُو قوم مُقدَّس اَسْتید. خُداوند، خُداى شُمو، شُمو ره از مینکل پَگ قوم های رُوى زمی اِنْتِخاب کد تا قوم خاص اَزو بَشید.

^۷ خُداوند بخاطر ازی دِل خُو ره دز شُمو بسته نکد و شُمو ره اِنْتِخاب نکد که شُمو از پَگ قوم های دِیگه کده کلوتر بُوید، چُون شُمو از پَگ قوم ها کده کمتر بُوید، ^۸ بلکه بخاطری که خُداوند شُمو ره دوست دَشت و میخواست قَسَمی ره که د بابه کلونای شُمو خورد، د جای بیره، اُو شُمو ره قد دِست زورتُو از جایی که غلام بُوید بُرو اُورد و از دِست فِرعون پادشاهِ مِصر آزاد کد. ^۹ امزی خاطر بَدَنید که تنها خُداوند، خُداى شُمو، خُداى یکتا اَسته؛ اُو خُداى باوفا اَسته و عهد و رَحمت خُو ره قد کسای که اُو ره دوست دَره و احکام اَزو ره د جای میره تا هزار پُشت برقرار نِگاه مونه، ^{۱۰} مگم جَزای کسای ره که اَزو بد مُوبره، د سر شی میره و اونا ره نابُو د مونه. اُو د مجازات کسی که اَزو بد مُوبره معطل نَمونه، بلکه جَزای اَزو ره د سر شی میره. ^{۱۱} پس احکام، قَواین و دستُورای ره که ما اِمروز دز شُمو اَمر مُونم، د دِقَت د جای بَیرید.

^{۱۲} اگه شُمو امی دستُورا ره گوش کُنید و امیا ره نِگاه کده د جای بَیرید، اوخته خُداوند، خُداى شُمو عهد و رَحمتی ره که د بابه کلونای شُمو قَسَم خورد، قد شُمو برقرار نِگاه مونه. ^{۱۳} اُو شُمو ره دوست میده، بَرکت میده و تعداد شُمو ره کلو مونه؛ اُو ثَمر رَحَم شُمو ره، ثَمر زَمین شُمو ره، یعنی غَلّه و شِیره انگور و روغون زیتون شُمو ره بَرکت میده و گوسله های گلّه و باره های رَمه شُمو ره د سرزمینی که د بابه کلونای شُمو قَسَم خورد که دز شُمو میده، کلو مونه. ^{۱۴} شُمو از پَگ قوم ها کده کلوتر بَرکت یافته موشید؛ مَرِد یا خاتونِ نازای د مینکل اَزشُمو و چارپایای شُمو وجود نَمیدشته بَشه. ^{۱۵} خُداوند هر رقم ناجوری ره از شُمو دُور مونه و شُمو ره د هیچ کُدم اَمزو مَرَض های بد که د مِصر دیدید، گِرِفَتار نَمونه، بلکه اونا ره د بِلّه پَگ کسای میره که از شُمو بد مُوبره. ^{۱۶} شُمو باید پَگ قوم های ره که خُداوند دِست شُمو تسلیم مونه، نابُو د کُنید و د بِلّه ازوا رَحَم نَکُنید؛ خُداونِ ازوا ره عِبادت نَکُنید، چُون اونا بلده شُمو دام جور موشه.

^{۱۷} اِمکان دَره که د دِل خُو بَگید: ”ای قوم ها از مو کده غَدَر کَلویَه، مو چطور میتنی اونا ره بُر کُنی؟“ ^{۱۸} ازوا نَترسید؛ فقط د یاد خُو بَیرید که خُداوند، خُداى شُمو دِحق فِرعون و پَگ مِصریا چیز کار کد. ^{۱۹} چیمای شُمو

مُصِيبَتِ هَايِ بُزْرُگِ، مُعْجِزَه هَا و چيزايِ عَجِيبِ رِه دِيدِ كِه دَ وَسِيْلَه اَزوَا خُداوَنَد، خُدايِ شُمو قَد دِسْتِ زورُتُو و بازُوِي قُوِي شُمو رِه بُرو اَوْرَد. پَس خُداوَنَد، خُدايِ شُمو قَد پَگِ قَوْمِ هَايِ كِه شُمو اَزوَا مِيْتَرَسِيْد، اَمُو رَقْمِ رِفْتارِ مُونِه. ^{۲۰} علاوَه اَزِي، خُداوَنَد، خُدايِ شُمو گاو-زَمبُورا رِه دَ مِيْنَكَلِ اَزوَا رِيِي مُونِه تا باقِي مَنْدِه هَا و تاشِه شُدِه هَايِ اَزوَا رِه نَابُودِ كُنِه. ^{۲۱} اَزوَا نَتْرَسِيْد، چْرَاكِه خُداوَنَد، خُدايِ شُمو كِه دَ مِيْنَكَلِ شُمو اَسْتِه، خُدايِ بُزْرُگِ و باهِيْتِ اَسْتِه. ^{۲۲} خُداوَنَد، خُدايِ شُمو، اِي مِلْتِ هَا رِه كَمِ كَمِ اَزِ پِيْشِ رُوِي شُمو هِي مُونِه؛ شُمو نَمِيْتَنِيْد كِه اَوْنَا رِه دَ يِگْدَمِ نَابُودِ كُنِيْد؛ اَكِه نَه، تَعْدادِ حَيَوَانايِ وَحْشِي دَ سِرْزَمِيْنِ شُمو كَلُو مُوشِه. ^{۲۳} خُداوَنَد، خُدايِ شُمو اَوْنَا رِه دَ دِسْتِ شُمو تَسْلِيْمِ مُونِه؛ اَوْنَا رِه دَ تَرَسِ-وَ وَحْشَتِ بُزْرُگِ مِيْنْدَرِه تا وَخْتِيكِه اَوْنَا نَابُودِ شُنِه. ^{۲۴} اَو پادشاهِ هَايِ اَزوَا رِه دَ دِسْتِ اَز شُمو تَسْلِيْمِ مُونِه و شُمو نَامِ هَايِ اَزوَا رِه اَز زِيْرِ اَسْمُو كَمِ-وَ-كُلِ مُونِيْد؛ هِيچِ كَسِ نَمِيْتَنِه دَ بَرابَرِ اَز شُمو مُقاوِمَتِ كُنِه تا غِيْتِيكِه اَوْنَا رِه كَامِلًا نَابُودِ كُنِيْد. ^{۲۵} مُجَسَّمِه هَايِ خُدايُوْنِ اَزوَا رِه دَ اَتِشِ بُسُوْرَنِيْد. دَ نَقْرِه و طَلّايِ كِه دَ اَمْرُو بَتِ هَا اَسْتِه، چِيْمِ خُو رِه نَيْلِيْد و بَلْدِه خُو نَكِيْرِيْد؛ نَشْنِه كِه دَ وَسِيْلَه اَزوَا دَ دَامِ گِرْفَتارِ شُنِيْد، چُونِ اَوْنَا دَ پِيْشِ خُداوَنَد، خُدايِ شُمو نَجَسِ اَسْتِه. ^{۲۶} چِيْزِ نَجَسِ رِه دَ خَانِه خُو نَيْرِيْد، اَكِه بِيْرِيْد، شُمو اَمِ مِثَلِ اَزوَا كَامِلًا نَابُودِ مُوشِيْد؛ بَلَكِه اَزِ چِيْزِ نَجَسِ بِي اَنْدازِه نَفَرَتِ كُنِيْد و كِرْكِ دَشْتِه بَشِيْد، چُونِ اَو بايد كَامِلًا نَابُودِ شُنِه.

خُداوَنَد رِه پُرْمُشْتِ نَكُنِيْد

۸ ^۱ «اِي قَوْمِ اِسْرَائِيْلِ، پَگِ اِحْكامِي رِه كِه ما اِمْرُو زِ دَزِ تُو اَمْرِ مُونِم، دَ دِقَتِ دَ جايِ بِيْرِ تا زِنْدِه بُمْنِي و كَلُو شُنِي و دَ سِرْزَمِيْنِي كِه خُداوَنَد دَ بابِه كَلُونايِ تُو قَسْمِ خورْدِه وَعْدِه كَد، داخِلِ شُنِي و اَو رِه تَصْرُفِ كُنِي. ^۲ دَ يادِ خُو بِيْرِ كِه خُداوَنَد، خُدايِ تُو دَ اَمْرِي چَلِ سالِ تُو رِه دَ تَمَامِ رَاهِ دَ بِيابُو رِهْبَرِي كَد تاكِه تُو رِه فِرْوَتِنِ كُنِه و اَزْمايِشِ كَدِه بَدْنِه كِه دَ دِلِ تُو چِي اَسْتِه، اِيَا اِحْكامِ اَزوَا رِه نِگَاهِ مُونِي يا نَه؟ ^۳ اَو تُو رِه كُشْنِه ايشْتِه فِرْوَتِنِ كَد و بَعْدِ اَزوَا «مَنْ» رِه دَزِ تُو خورِنْدِ كِه نَه خُوْدِ تُو اَو رِه مِيْشَنَخْتِي و نَه بابِه كَلُونايِ تُو، تا دَزِ تُو بَفَامَنِه كِه اِنْسَانِ تَنْهًا دَ وَسِيْلَه نَانِ زِنْدِه نِيْبِيِه، بَلَكِه اِنْسَانِ دَ وَسِيْلَه هَرِ كَلَامِي كِه اَزِ دَانِ خُداوَنَدِ بُرِ مُوشِه زِنْدِه اَسْتِه. ^۴ دَ اِي چَلِ سالِ كَالايِ تُو دَ جَانِ تُو نَشَارِيْد و پايايِ تُو اَماسِ نَكَد. ^۵ پَس دَ دِلِ خُو فِكْرِ كُو و بَدْنِ: اَمُو رَقْمِ كِه يِگِ آتِه باچِه خُو رِه اِصْلَاحِ مُونِه، خُداوَنَد، خُدايِ تُو اَمِ تُو رِه اِصْلَاحِ كَد. ^۶ اَمْرِي خَاطِرِ اِحْكامِ خُداوَنَد، خُدايِ خُو رِه دَ جايِ بِيْرِ و دَ مُطابِقِ رَاهِ هَا-وَ-طَرِيْقِ هَايِ اَزوَا رِفْتارِ كُو و اَزوَا بَتْرَسِ. ^۷ وَخْتِيكِه خُداوَنَد، خُدايِ تُو، تُو رِه دَ سِرْزَمِيْنِ خُوْبِ بُرْدِ، دَ سِرْزَمِيْنِي كِه دَرِباچِه هَا، چِشْمِه هَا و جُوِي هَايِ اَو اَزِ دَرِه هَا و كُوِه هَايِ شِي جاري اَسْتِه، ^۸ دَ سِرْزَمِيْنِي كِه كَنْدَمِ، جُو، تاكِ هَايِ اَنْگُوْرِ و دِرْخْتايِ اَنْجِيْرِ و اَنارِ دَرِه، دَ سِرْزَمِيْنِي كِه رُوغُوْنِ زَيْتُوْنِ و عَسَلِ دَرِه، ^۹ دَ سِرْزَمِيْنِي كِه نَانِ رِه دَ سَخْتِي پِيْدا كَدِه نَمُوخُوْرِي و دَ اَوْنَجِي

دَ هیچ چیز مُحتاج نموشی، دَ سرزمینی که سنگای شی آین آسته و از کوه های شی مس کنده مونی،^{۱۰} و تُو نان خورده سیر شُدی و خُداوند، خُداي خُو ره بخاطرِ سرزمینِ خُوب که دَز تُو دَده، شُکر-و-سپاس گُفتی،^{۱۱} اوخته فکر خُو ره بگير، که خُداوند، خُداي خُو ره پُرمُشت نکنی و احکام، قانونا و دستورای ازو ره که ما امروز دَز تُو امر مُونم، دَ جای بیری.^{۱۲} آره، غیبتیکه خورده سیر شُدی و بلده خُو خانه های خُوب آباد کده دَز شی جای-د-جای شُدی،^{۱۳} و گله و رمه تُو کلو شُد و نُقره و طِلای تُو پَرمو و پگِ دارایی تُو زیاد شُد،^{۱۴} اوخته دِل تُو مغرور نَشنه و خُداوند، خُداي خُو ره که تُو ره از سرزمینِ مِصر از جایی که غلام بودی بُرو آورد، پُرمُشت نکنی.^{۱۵} او تُو ره دَ بیابون کنه و ترسناک که خُشک و بے آو بود و مارهای زاردار و دُمکَجک ها دَشت، رهبری کد؛ او بلده تُو از سنگ خارا آو بُر کد^{۱۶} و او دَ بیابو دَز تُو «مَن» خورند که حتی بابه کلونای تُو نمیشنخت، تاکه تُو ره فروتن کنه و تُو ره آزمایش کنه و دَ آخر دَ حق تُو خُوبی کنه.^{۱۷} پس دَ دِل خُو نگي: 'قُدرتِ خود مه و زورِ دِست مه ای دارایی ره بلده مه حاصل کده.'^{۱۸} بلکه خُداوند، خُداي خُو ره یاد کو، چُون او آسته که دَز تُو قُدرت میدیه تا دارایی حاصل کنی؛ او ای کار ره مونه تا عهد خُو ره که قد بابه کلونای تُو قَسَم خورده بسته کد، برقرار نگاه کنه، رقمی که امروز برقرار آسته.

^{۱۹} و اگه خُداوند، خُداي خُو ره پُرمُشت کنی و از خُدايون ديگه پيروی کده اونا ره پَرسِش و سَجده کنی، ما امروز دَ خلاف تُو شاهدي میديم که حتماً نابود موشی.^{۲۰} آره، رقمِ امزو ملّت ها که خُداوند دَ پيشِ رُوی تُو نابود مونه، تُو ام نابود موشی، اگه از آوازِ خُداوند، خُداي خُو اطاعت نکنی.

اخطار دَ باره مغرور شُدو

^۹ ای قومِ اسرائیل گوش کو! تُو امروز از دریای اُردن تیر موشی تا دَ سرزمینِ ملّت های که از تُو کده کته تر و قوی تر آسته، داخل شنی و شارای کنه ره که دیوال های شی تا آسمو بلند آسته، تَصَرَف کنی.^۲ اونا مردُمای کنه و قد بلند آسته، اولادِه عناق که تُو مینخشی و شنیده که دَ باره ازوا گُفته شده، 'کي میننه دَ مقابلِ اولادِه عناق ایسته شنه؟'^۳ لیکن امروز بدن که خُداوند، خُداي تُو رقمِ آتشی که موسوزنه پيش پيش تُو رفته از دریای اُردن تیر موشه؛ او آسته که اونا ره شکست میدیه و اونا ره دَ پيش تُو تسلیم مونه تاکه تُو اونا ره بُر کنی و دَ آسانی از بین بُبری، امو رقم که خُداوند دَز تُو گُفته.

^۴ پس وختیکه خُداوند، خُداي شُمو، اونا ره از پيشِ رُوی شُمو هِي کد، دَ دِل خُو نَگيد که: 'بخاطرِ عدالت مو خُداوند

مو ره د ای سرزمی آورد تا ای ره تَصْرُفْ کُنی. ^۴ نه، بلکه بخاطرِ شرارتِ امزی ملتِ ها آسته که خُداوند اونا ره از پیشِ رُوی شُمو هِی مونه. ^۵ ای بخاطرِ عدالت یا راستی دِل شُمو نییه که شُمو د سرزمینِ ازوا داخلِ موشید و او ره تَصْرُفْ مُونید، بلکه بخاطرِ شرارتِ امزی ملتِ ها آسته که خُداوند، خُدای شُمو اونا ره از پیشِ رُوی شُمو هِی مونه، تا وعده ره که خُداوند د بابه کلونای شُمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قَسَم خوردد پوره کنه. ^۶ پس بدَنید که خُداوند، خُدای شُمو ای سرزمینِ خُوب ره بخاطرِ عدالت شُمو، دز شُمو نَمیدیه تا او ره تَصْرُفْ کُنید، چراکه شُمو یگ قوم سرکش آستید.

نتیجه نافرمانی از خُداوند

^۷ د یاد خُو دشته بشید و پُرمُشت نَکُنید که چطور قارِ خُداوند، خُدای خُو ره د بیابو باله اوردید. شُمو از روزی که از سرزمینِ مصر بُرو آمدید تا غَیْتیکه د اینجی رسیدید، بار بار د خِلافِ خُداوند شورش کدید. ^۸ د حوریب شُمو د اندازه قارِ خُداوند ره باله اوردید که خُداوند د بِلَه شُمو غَضَبناک شد و میخاست شُمو ره نابود کنه. ^۹ وختیکه ما د بِلَه کوه بُر شدُم تا لوحِ های سنگی ره بگیریَم، یعنی لوحِ های عهدی ره که خُداوند قد شُمو بسته کد، ما مُدتِ چل روز و چل شاو د کوه مندُم؛ ما د اُونجی نه نان خوردُم و نه آو وچی کدُم. ^{۱۰} و خُداوند اُمُو دُو لوحِ سنگی ره دز مه دد که قد کلکِ خُدا د بِلَه شی نوشته شد؛ و د بِلَه ازوا تمامِ توره های بُود که خُداوند د کوه از مینکل آتش د روزی که شُمو جَم شده بُودید، دز شُمو گفتد. ^{۱۱} بعد از ختمِ چل روز و چل شاو خُداوند اُمُو دُو لوحِ سنگی، یعنی لوحِ های عهد ره دز مه دد. ^{۱۲} اوخته خُداوند دز مه گفت: 'باله شو، د زودی ازینجی تاه بورو، چون قومِ تو که اونا ره از مصر بُرو اوردے فاسد شده. اونا راه-و-طریقی ره که ما دزوا امر کدُم د زودی ایله کده و بلده خُو یگ بُت ریختنده شده جور کده.'

^{۱۳} خُداوند بسمِ قد مه گپ زده گفت: 'ما ای قوم ره دیدُم که واقعا یگ قومِ سرکش آسته. ^{۱۴} مره تنها بیل که امیا ره نابود کنُم و نامِ ازیا ره از تی آسمو گُل کنُم؛ و ما از تو یگ قومِ قوی تر و کنه تر ازیا د وجود میرم.'

^{۱۵} پس ما دور خورده از کوه تاه آمدُم د حالیکه کوه د آتشِ موسوخت و اُمُو دُو لوحِ عهد ام د دُو دست مه بُود. ^{۱۶} اوخته ما توخ کدُم و دیدُم که شُمو واقعا د خِلافِ خُداوند، خُدای خُو گناه کده بلده خُو یگ گوسله ریختنده شده جور کدید و راه-و-طریقی ره که خُداوند دز شُمو امر کدد، د زودی ایله کده بُودید. ^{۱۷} پس ما اُمُو دُو لوحِ ره گرفته از دستای خُو پورته کدُم و د پیشِ چیم شُمو اونا ره تکه-و-پرچه کدُم. ^{۱۸} اوخته مثلِ دفعه پیشنه، بسمِ چل روز و چل شاو د حُضُورِ خُداوند رُوی د خاک اُفتدُم و نه نان خوردُم و نه آو وچی کدُم، فقط بخاطرِ یگ گناه های که کده

بُودید، یعنی چیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بد بُود انجام دده قارِ خُداوند ره باله اُورده بُودید.^{۱۹} چُون از قار و شِدَّتِ
عَضَبِ خُداوند که دَ بِلَه شُمُو باله اَمَدَد تا شُمُو ره نَابُود کُنه ترس خورده بُودم؛ لیکن خُداوند اُوم دفعه ام دُعای مَره
قَبُول کد. خُداوند دَ بِلَه هارُون کَلو قار شُدَد که میخاست اُو ره نَابُود کُنه، لیکن ما دَ امزُو عَیْت بِلَدِه هارُون ام دُعَا
کدم.^{۲۱} اوخته ما سَبَبِ گُناهِ شُمُو، یعنی اُمُو گوسِلَه طِلّایی ره که جور کده بُودید گِرِفْتِه دَ آتِش سوختنْدُم و اُو ره
ثوْته ثوْته کده خُوب سَیْدُم تا رَقَمِ خَاک نَرَم شُد؛ بعد اَزُو خَاک شی ره دَ جویی که از کوه جاری بُود، پاش دَدُم.

شُمُو دَ تَبَعیره، مَسَا و قَبِروت-هَتاوه ام قارِ خُداوند ره باله اُوردید.^{۲۳} و عَیْتیکه خُداوند شُمُو ره از قَادِش بَرَنیع رَبی
کده گُفت: 'بُورید و سرزمینی ره که ما دَز شُمُو دَدیم تَصَرَف کُنید، شُمُو از اَمَرِ خُداوند، خُدا ی خُو سَرپیچی کدید،
چُون دَزُو نَه اِعْتِمَاد کدید و نَه از اَید شی شُدید.^{۲۴} از روزی که شُمُو ره مِیْنَخَشَم، شُمُو دَ خِلَافِ خُداوند شورش کده
مورید.

اَره، ما بِلَدِه چِل روز و چِل شَاو دَ حُضُورِ خُداوند رُوی دَ خَاک اُفْتَدُم، چُون خُداوند گُفْتَد که شُمُو ره نَابُود مُونِه.
اوخته ما دَ پِیشِ خُداوند دُعَا کده گُفْتُم: 'اَی خُداوند-خُدا، اَی قَوْمِ ره که مالِ خود تُو آسته و تُو اُونَا ره قَد بَزُرگی
خُو آزاد کدی و دَ وسِیله دِسْتِ قَوی خُو از مِصر بُرو اُوردی، نَابُود نَکُو.^{۲۷} خِدْمَتگَارایِ خُو اِبْرَاهیم و اِسْحاق و
یَعْقُوب ره دَ یَادِ بَیْر و دَ سَرکشی امزی قَوْم و دَ شَرَاَرَت و گُناه اَزیا نَظَر نَکُو.^{۲۸} اگه نَه، مَرْدُمِ سرزمینی که مو ره از
اُونَجی بُرو اُوردی، مُوگیه، "ازی که خُداوند نَتَنِست اُونَا ره دَ سرزمینی بُیره که بِلَدِه ازوا وعده کدَد و ازی که اُونَا
بَد شی میمَد، اُونَا ره بُرو اُورد تا دَ بیابو از بَیْنِ بُیره."^{۲۹} و لَی اَی خُداوند، اُونَا قَوْمِ تُو آسته و مالِ خود تُو که اُونَا
ره قَد قَدْرَتِ بَزُرگ و بازوی قَوی خُو بُرو اُوردی.'

دُو لُوحِ سَنگی نَو

۱۰ 'دَمزُو عَیْتِ خُداوند دَز مه گُفت: 'دُو لُوحِ سَنگی مِثْلِ لُوحِ هَی اَوْلَنه بِلَدِه خُو تَرَاش کُو و دَ کوه بُر شُدِه پِیش
ازمه بیه. یگ صَندُوقِ چوبی ام بِلَدِه خُو جور کُو.^۲ ما دَ بِلَه ازوا کَلِمه هَی ره نَوِشْتِه مُونُم که دَ بِلَه لُوحِ هَی اَوْلَنه
بُود و تُو اُونَا ره مَیْدِه کدی؛ اوخته تُو اُونَا ره دَ صَندُوقِ بیل.^۳ پس ما یگ صَندُوقِ از چِیو اَکاسی جور کدم و دُو
لُوحِ سَنگی رَقَمِ لُوحِ هَی اَوْلَنه تَرَاش کدم و اُمُو دُو لُوحِ ره دَ دِسْتِ خُو گِرِفْتِه دَ کوه بُر شُدُم.^۴ اوخته خُداوند دَ بِلَه
امزُو دُو لُوحِ کَلِمه هَی اَوْلَنه ره نَوِشْتِه کد، اُمُو «دِه حُکم» ره که خُداوند دَ کوه از مِیْنِکَلِ آتِش دَ روزی که شُمُو جَم
شُدِه بُودید، دَز شُمُو گُفْتَد؛ و خُداوند اُونَا ره دَز مه دَد.^۵ پس ما دُور خورده از کوه تاه اَمَدُم و لُوحِ ها ره دَ صَندُوقِ

که جور کده بُوْدُم ایشتم؛ اونا هنوز د اُمونجی آسته، اُمو رقم که خُداوند دَز مه امر کُدد.

^۶ بنی اسرائیل از بیروت بنی-یعقان د موسیره کوچ کد و هارون د اُمونجی فوت کده دَفن شُد و باچه شی العازار د جای ازو پیشوا تعیین شُد. ^۷ ازونجی اونا د گُدگوده کوچ کد و از گُدگوده د یطباته، د سرزمینی که از شی جوی های آو جاری آسته. ^۸ د امزو غیت خُداوند طایفه لاوی ره جدا کد تا صدوق عهد خُداوند ره انتقال بدیه و د خُضور خُداوند ایسته شُده اُو ره خدمت کُنه و د نام ازو قوم ره برکت بدیه؛ و تا امروز اونا خدمت مونه. ^۹ امزی خاطر لاوی د مینکل برارون خُو کدم تقسیم و مُلک ندره؛ تقسیم ازو از طرف خُداوند مهبیا موشه، اُمو رقم که خُداوند، خُداي شُمو دزو گُفته.

^{۱۰} پس ما رقم دفعه اول چل روز و چل شاو د کوه مندُم؛ و اوم دفعه ام خُداوند دُعای مره قبول کد و نخواست که شُمو ره نابد کُنه. ^{۱۱} خُداوند دَز مه گُفت: 'باله شو و د سفر خُو ادامه دده پیش پیش امزی قوم ربی شو تا اونا د سرزمینی که بلده بابه کلونای ازوا قسم خوردُم که دزوا میدیم داخل شُنه و اُو ره تصرف کُنه.'

ترس از خُداوند

^{۱۲} پس آلی آی قوم اسرائیل، خُداوند، خُداي شُمو از شُمو چی میخایه، بَعیر ازی که از خُداوند، خُداي خُو بترسید، د مُطابق راه-و-طریق ازو رفتار کُنید، اُو ره دوست دشته بشید و خُداوند، خُداي خُو ره قد تمام دل و قد تمام جان خُو خدمت کُنید ^{۱۳} و احکام خُداوند و دستورای شی ره که ما امروز دَز شُمو امر موم د جای بیرید تا د خیر-و-خوبی شُمو تمام شُنه.

^{۱۴} بدنید که آسمو، حتی آسمون آسمونا د خُداوند، خُداي شُمو تعلق دَره و زمی قد تمام چیزای که دَز شی آسته، ازو یه، ^{۱۵} باوجود امزی چیزا خُداوند دل خُو ره د بابه کلونای شُمو بسته کد و اونا ره مُحَبَت کد و بعد ازوا اولاده ازوا ره، یعنی شُمو ره از مینکل پگ قوم ها انتخاب کد، اُمو رقم که امروز آسته. ^{۱۶} پس قلب های خُو ره ختنه کُنید و دیگه سرکشی نکُنید، ^{۱۷} چراکه خُداوند، خُداي شُمو، خُداي خُدايو و رب الارباب آسته، اُو خُداي بزرگ، قُدرتمند و باهیت آسته که طرفداری نمونه و رشوت نمیگیره. ^{۱۸} اُو د داد یتیم و خاتونوی بیوه میرسه و بیگنه گو ره دوست میدنه و دزوا خوراک و پوشاک میدیه. ^{۱۹} پس بیگنه گو ره دوست بدنید، چراکه شُمو ام د سرزمین مصر بیگنه بُوید. ^{۲۰} تنها از خُداوند، خُداي خُو بترسید و اُو ره عبادت کُنید؛ دزو محکم بچسپید و تنها د نام ازو قسم بخورید. ^{۲۱} حمد-و-ثنای شُمو فقط بلده ازو بشه که اُو خُداي شُمو آسته و کارای بزرگ و هیت ناک ره که چیمای شُمو دیده،

بلده شمو انجام دده. ^{۲۲} بابه کلونای شمو هفتاد نفر بود که د مصر رفت، لیکن آلی خداوند، خدای شمو، تعداد شمو ره رقم ستاره های آسمو کلو کده.

۱۱ پس شمو باید خداوند، خدای خو ره دوست بدینید و وظیفه، قانونا، دستورا، و احکام شی ره همیشه د جای بیرید. ^۲ بدینید که ما امروز قد بچکیچای شمو که نه اصلاح خداوند، خدای شمو ره دیده و نه خبر دره، توره نموگیم، بلکه قد شمو توره موگیم، که د باره بزرگی، دست زورتو و بازوی قوی خداوند میدینید، ^۳ و از معجزه ها و کارای ازو که د مصر د حق فرعون پادشاه مصر و د حق تمام سرزمین ازو انجام دد ^۴ و از چیزای که د حق لشکر مصریا و د حق اسپ ها و گاوی های جنگی ازوا کد خبر درید. شمو دیدید که خداوند چطور او دریای سرخ ره د بله ازوا آورد غیبتیکه اونا شمو ره د مبال موکد و چطور اونا ره نابود کد که تا امروز یاد موشه. ^۵ از چیزای که او د بیابو بلده شمو انجام دد تا وختیکه شمو د اینجی رسیدید ^۶ و از چیزای که د حق داتان و ابیرام باچه های ایاب اولاده رتوبین کد، یعنی که چطور زمی دان خو ره واز کد و اونا ره قد خانوار و خیمه های ازوا و هر زنده جانی که قد ازوا بود از مینکل پگ اسرائیل قورت کد، ام خبر درید. ^۷ آر، چیمای شمو تمام امزو کارای بزرگ ره که خداوند کد، دید.

اجر اطاعت از خداوند

^۸ پس پگ احکامی ره که ما امروز دز شمو امر مونم د جای بیرید تا قوی شنید و بلده گرفتون سرزمینی که از دریای اردن تیر موشید، دز شی داخل شده او ره تصرف کنید ^۹ و تا دمزو سرزمی که خداوند د بابه کلونای شمو قسم خورد که دزوا و د اولاده ازوا میدیه، عمر دراز داشته بشید، دمزو سرزمی که از شی شیر و عسل جاری آسته. ^{۱۰} چون د سرزمینی که شمو داخل شده او ره تصرف مونید، رقم سرزمین مصر که از شی بر شدید نیبه؛ د اونجی شمو تخم ره کشت موکدید و او ره رقم کرد سوزیجات د زور-و-زحمت خو او میدید، ^{۱۱} بلکه سرزمینی که شمو بلده گرفتون شی از دریای اردن تیر موشید، یگ سرزمین پر از کوه ها و دره ها آسته که از بارش آسمو او موخوره. ^{۱۲} او سرزمینی یه که خداوند، خدای شمو متوجه ازو آسته و نظر خداوند، خدای شمو همیشه د بله ازو آسته، از شروع سال تا آخر سال.

^{۱۳} اگه احکام ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم، د دقت گوش بگیرید و خداوند، خدای خو ره دوست بدینید و او ره قد تمام دل و قد تمام جان خو خدمت کنید، ^{۱۴} اوخته او بارش ره بلده زمینای شمو د موسم شی میدیه، ام بارش

اوّل و ام بارشِ آخِر ره، تا بِنْتِيدِ غَلّه، شِيرِه انگُور و روغونِ زَبُونِ خُو ره جَم كُنِيد. ^{۱۵} اُو دَ علفچَر هَاي شُمو بِلدِه چارپايَاي شُمو علف سَوزدلجِي مُونه و شُمو از پگِ خوراك هَا خورده سِير مُوشِيد.

^{۱۶} هُوش خُو ره بگِيرِيد كه دِل شُمو بازِي نَخوره و گُمراه نَشْنِيد كه خُدايُونِ دِيگه ره پَرَسْتِش كُنِيد و دَزوا سَجده كُنِيد؛ ^{۱۷} اگه نَه، آتِشِ قارِ خُداوند دَ خِلافِ شُمو دَر مِيگِيرِه و اُو آسمو ره بسته مُونه تا بارشِ نَباره و زمي حاصِلِ خُو ره نَدِيه و شُمو امزُو سرزَمِينِ خُوب كه خُداوند دَز شُمو مِيدِيه دَ زُودي نابُود مُوشِيد.

^{۱۸} پس امي توراى مَره دَ دِل و جانِ خُو جاي بَدِيد و اونا ره بِلدِه ياداوَرِي دَ دِستِ خُو بسته كُنِيد و رَقْمِ نشانِ دَ مِينَكِلِ چِيما دَ پيشانى خُو بِنْد كُنِيد. ^{۱۹} اونا ره دَ بچكِيچايِ خُو تَعليمِ بَدِيد و دَ غَيْتِيكِه خانه آسْتِي، دَ غَيْتِيكِه راه موري، دَ غَيْتِيكِه خاو موشِي و دَ غَيْتِيكِه باله موشِي دَ باره ازوا توره بگِي. ^{۲۰} اونا ره دَ چوكاتِ هَاي درگه هَاي خايه خُو و دَ درگه هَاي شارِ خُو نَوِشته كُنِيد، ^{۲۱} تا روزايِ عُمَرِ از شُمو و روزايِ عُمَرِ بچكِيچايِ شُمو دَ سرزَمِينِي كه خُداوند دَ بابِه كَلونايِ شُمو قَسَمِ خورد كه دَزوا مِيدِيه، دِراز شَنه، دَ اندازِه روزايِ كه آسمو دَ بِلِه زمي آسْتِه.

^{۲۲} چُونِ اگه شُمو تَمامِ امزِي احكامِ ره كه ما دَز شُمو اَمَرِ مُونَمِ دَ دِقَتِ دَ جاي بِيرِيد و خُداوند، خُدايِ خُو ره دوست بَدَنِيد و دَ مُطابِقِ تَمامِ راه هَا-و-طَرِيقايِ اَزُو رِفْتارِ كُنِيد و دَزُو محكمِ بچَسپِيد، ^{۲۳} اوخته خُداوند پگِ امزِي مِلَّتِ هَا ره از پيشِ رُويِ شُمو هِي مُونه و شُمو سرزَمِينِ مِلَّتِ هَاي كَنه تَر و قَوي تَر از خود ره تَصَرَفِ مُونِيد. ^{۲۴} دَ هر جايِي كه پاى خُو ره بيلِيد، اَمُو جايِ از شُمو مُوشِه؛ سرحدايِ سرزَمِينِ شُمو از بِيابو تا لِبنان و از دريا يعنِي دريايِ قَراتِ تا دريايِ غَرَبِي اِدامه پِيدا مُونه. ^{۲۵} هِيچِ كسِ نَمِي تَنه كه دَ برابرِ شُمو مُقاوَمَتِ كُنِه، چراكه خُداوند، خُدايِ شُمو ترس و وَحْشَتِ شُمو ره دَ بِلِه تَمامِ مَرْدَمِ امزُو سرزَمِي، دَ هر جايِي كه قَدَمِ بيلِيد قرار مِيدِيه، اَمُو رَقْمِ كه دَز شُمو كُفْتِه.

^{۲۶} اينه، ما اِمروزِ دَ پيشِ رُويِ شُمو بَرَكْتِ و نالْتِ ره مِيلُم. ^{۲۷} بَرَكْتِ مِينِگَرِيد، اگه از احكامِ خُداوند، خُدايِ خُو كه ما اِمروزِ دَز شُمو اَمَرِ مُونَمِ، اِطاعَتِ كُنِيد؛ ^{۲۸} نالْتِ مُوشِيد، اگه از احكامِ خُداوند، خُدايِ خُو اِطاعَتِ نَكُنِيد و از راه-و-طَرِيقِي كه ما اِمروزِ دَز شُمو اَمَرِ مُونَمِ بگَرْدِيد و از خُدايُونِ دِيگه كه هر كِزِ نَمِي شَنخْتِيد بِيروِي كُنِيد.

^{۲۹} وختِيكِه خُداوند، خُدايِ شُمو، شُمو ره دَ سرزَمِينِي كه بِلدِه گِرِفْتونِ شِي داخِلِ مُوشِيد بُرد، اوخته بَرَكْتِ ره دَ كَوِهِ چَرزِيمِ و نالْتِ ره دَ كَوِهِ عيبالِ قرار بَدِيد. ^{۳۰} اونا دَ اُو طَرَفِ دريايِ اَرْدُنِ آسْتِه، طَرَفِ راهِي كه اَفْتُو مِيشِينِه، دَ سرزَمِينِ كِنَعانِي هَاي كه دَ دَشْتِ زِنْدگِي مُونه، رُويِ دَ رُويِ جِلجالِ دَ نَزْدِيكِ بَلُوطِ هَاي مورح. ^{۳۱} اينه، شُمو دَ زُودي از دريايِ اَرْدُنِ تِيرِ شُدِه داخِلِ مورِيدِ تا سرزَمِينِي ره كه خُداوند، خُدايِ شُمو دَز شُمو مِيدِيه تَصَرَفِ كُنِيد و غَيْتِيكِه اُو

ره گِرفْتِيد و دَ اُونجی جای-د-جای شُدِيد، ^{۳۲} فِکْر شُمو بَشه که تمام احکام و دَسْتورای ره که ما اِمروز دَ پِيش رُوی شُمو مِیلْم، دَ جای بِيرِيد.

خُداوند ره دَ جایی عِبَادت کُنِيد که اُو اِنْتِخاب مُونه

۱۲ اِینی دَسْتورا و قانُونا ره شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای بابَه کَلونای شُمو دَز شُمو دَدَه تا اُو ره تَصْرُف کُنِيد، دَ دَقْت دَ جای بِيرِيد، یعنی دَ تمام روزای که شُمو دَ رُوی زمی زِندگی مُونِيد. ^۲ شُمو تمام جای های ره که مِلَّت ها دَ مَنه ازوا خُدايون خُو ره پَرستش مونه، بعد از تَصْرُف کدون سرزمین ازوا کَامِلًا خَراب کُنِيد، چی دَ کوه های بلند بَشه، چی دَ بِلَه تِپه ها و چی دَ تَی دِرختای سَوَز. ^۳ قُربانگاه های ازوا ره بِيرو کُنِيد، سَتون های پَرستشی ازوا ره مِيدَه کُنِيد، بُت های اَشيرَه ازوا ره دَ آتِش دَر بَدِيد و بُت های تَرانش شُدِه خُدايون ازوا ره تِکَه-و-پَرچَه کُنِيد و دَ امزی رقم نام های ازوا ره اَزونجی گَم-و-گُل کُنِيد.

^۴ شُمو خُداوند، خُدای خُو ره دَ امزُو طَريقه ها و جای ها پَرستش نَكُنِيد، ^۵ بَلِکَه جایی ره که خُداوند، خُدای شُمو از مِينکل پِگ طایفه های شُمو دَ عِنوانِ جای بُود-و-باش خُو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدِيه، اُمُو جای ره طَلب کُنِيد و دَ اُمونجی بويرِيد. ^۶ شُمو قُربانی های سوختنی، قُربانی های دِیگَه، دَه-يگ ها، هديه های بلند کَدنی، نَدَر ها، هديه های داوطلبانه و اُولباری گَله و رِمه خُو ره دَ اُمونجی بِيرِيد. ^۷ دَ اُمونجی دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو بُخورِيد و شُمو و خانوار شُمو بِلدِه حاصِلِ دِست خُو که خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره قَد اَزو بَرکت دَدَه خوشی کُنِيد.

^۸ شُمو ای رقم رفتار نَكُنِيد، رقمی که مو اِمروز دَ اِينجی رفتار مُونی؛ دَ اِينجی هر کس هر جای که دَ نظر شی صَحیح معلوم شَنه، قُربانی مونه. ^۹ شُمو هَنوز دَ جای آرام و مُلک-و-زمینی که خُداوند، خُدای شُمو، دَز شُمو مِيدِيه نَرَسِيدِيد، ^{۱۰} لِيکِن وختیکه از دریای اَرْدُن تير شُدِه دَمزُو سرزمی که خُداوند، خُدای شُمو دَ عِنوانِ مُلکیت دَز شُمو مِيدِيه جای-د-جای شُدِيد، و خُداوند شُمو ره از شَرِ پِگ دُشمنای گِرَد-و-بِر شُمو آرامی دَد و شُمو دَ اَمْنِيَت زِندگی کَدِيد، ^{۱۱} اوخته دَ امزُو جای که خُداوند، خُدای شُمو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَز شی قرار بَدِيه، اِینی چِيزا ره که دَز شُمو اَمْر مُونُم بِيرِيد: قُربانی های سوختنی، قُربانی های دِیگَه، دَه-يگ ها، هديه های بلند شُدِه و بَهترين حِصَه نَدَر های خُو ره که بِلدِه خُداوند نَدَر مِيگِيرِيد. ^{۱۲} و دَ اُونجی دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو قَد باچَه ها و دُخترُون خُو، غَلاما و کِنيزای خُو و قَد لاوِیای که دَ مِينکل شُمو زِندگی مونه، خوشی کُنِيد، چَراکه لاوِیا دَ مِينکل شُمو نَه تَقْسِيم

دَره و نَه مُلک. ^{۱۳} فِکَر شُمُو بَشَه کِه قُرْبَانی هَای سُوخْتَنی خُو رَه دَ هَر جَای کِه دَ نَظَر شُمُو صَحیح مَعْلُوم شُد، تَقْدِیم نَکُنید، ^{۱۴} بَلکِه تَنها دَ جَایی کِه خُداوند دَ مِینکَل یَکی از طَایفَه هَای شُمُو اِنتِخاب مُونَه، دَ اُونجی قُرْبَانی هَای سُوخْتَنی خُو رَه تَقْدِیم کُنید و دَ اُمُونجی هَر چِیزی رَه کِه ما دَز شُمُو اَمَر مُونَم، اِنجَام بَدید.

^{۱۵} و لِه هَر وختیکِه دِل شُمُو شَنه، شُمُو مِیتنید دَ تَمَام مَنطِقَه هَای خُو حَیوانا رَه حَلال کُنید و مُطابِقِ بَرکتی کِه خُداوند، خُداي شُمُو دَز شُمُو مِیدیه گوشت شی رَه بُوخوَرید؛ نَفراي پاک و ناپاک مِیتنه اَزو بُوخوَره، اُمُو رَقَم کِه بَز کوهی و آهُو رَه مُوخوَره. ^{۱۶} مَگَم خُون رَه نَخوَرید، بَلکِه اُو رَه مِثَلِ اُو دَ زَمی لُوُو کُنید. ^{۱۷} پَس، دَه-یَگِ غَلَه-و-دانه، شِیرَه اَنگُور و روغونِ زَبْتُون خُو رَه، اُولبَاری گَلَه و رَمه خُو رَه، نَذر هَای رَه کِه دَ گَرْدون خُو مِیگِیرید، هَدیه هَای داوطلبانَه خُو و هَدیه هَای خاص خُو رَه دَ مَنطِقَه هَای خُو نَخوَرید؛ ^{۱۸} بَلکِه اونا رَه دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي خُو دَ جَایی کِه خُداوند، خُداي شُمُو اِنتِخاب مُونَه، قَد باچَه ها و دُخترُون خُو، غُلَما و کِنیزای خُو و لاوِیای کِه دَ مِینکَل شُمُو زَندگی مُونَه، بُوخوَرید و بَلدِه چِیزای کِه حاصِلِ دِست شُمُو اَسْتَه، دَ حُضُورِ خُداوند، خُداي خُو خوشی کُنید. ^{۱۹} فِکَر شُمُو بَشَه کِه لاوِیا رَه تا زَمانی کِه دَ سَرزَمین خُو زَندگی مُونید، از یَاَد خُو نَبَرید.

^{۲۰} وختیکِه خُداوند، خُداي شُمُو سَرزَمین شُمُو رَه کَنه کَد، اُمُو رَقَم کِه وِعدَه کَدَه، و شُمُو بَخاهید کِه گوشت بُوخوَرید، ازی کِه دِل شُمُو گوشت شُدَه، هَر غَیْتیکِه دِل شُمُو شُد، شُمُو مِیتنید گوشت بُوخوَرید. ^{۲۱} اَگِه جَایی کِه خُداوند، خُداي شُمُو اِنتِخاب مُونَه تا نام خُو رَه دَز شی قَرار بَدیه، از شُمُو دُور بَشَه، اوختَه از گَلَه و رَمه خُو کِه خُداوند دَز شُمُو دَدَه، مِیتنید حَلال کُنید، اُمُو رَقَم کِه دَز شُمُو هِدایت کَدیم؛ و هَر چِیَقَس کِه دِل شُمُو شُد دَ مَنطِقَه هَای خُو بُوخوَرید. ^{۲۲} اُمُو رَقَم کِه بَز کوهی و آهُو خورده مُوشَه، اونا رَه اَم اُمُو رَقَم بُوخوَرید؛ نَفراي پاک و ناپاک هَر دُوی شی مِیتنه ازوا بُوخوَره. ^{۲۳} مَگَم اِحتِیاط کُنید کِه خُون رَه نَخوَرید، چَراکِه خُون زَندگی اَسْتَه و شُمُو نَباید زَندگی رَه قَد گوشت بُوخوَرید. ^{۲۴} خُون رَه نَخوَرید، بَلکِه رَقَمِ اُو دَ زَمی لُوُو کُنید. ^{۲۵} خُون رَه نَخوَرید تا دَ خُوبی اَز شُمُو و بچکِیچای شُمُو کِه بَعَد از شُمُو مِییه تَمَام شَنه، چُون شُمُو بَاید تَنها کاری رَه اِنجَام بَدید کِه دَ نَظَرِ خُداوند دُرُست اَسْتَه.

^{۲۶} و لِه هَدیه هَای مُقَدَّس رَه کِه دَ پِیش شُمُو اَسْتَه و نَذر هَای خُو رَه بَاید دَ جَایی بُوَرید کِه خُداوند اِنتِخاب مُونَه. ^{۲۷} گوشت و خُونِ قُرْبَانی هَای سُوخْتَنی خُو رَه دَ بِلَه قُرْبانگَه خُداوند، خُداي خُو تَقْدِیم کُنید؛ خُونِ قُرْبَانی هَای دِیگِه شُمُو بَاید دَ بِلَه قُرْبانگَه خُداوند، خُداي شُمُو لُوُو شَنه و گوشت شی رَه مِیتنید بُوخوَرید. ^{۲۸} فِکَر شُمُو بَشَه کِه تَمَام اَمزی تورا رَه کِه ما دَز شُمُو اَمَر مُونَم بَشَنوید و دَ جَای بُوَرید تا دَ خُوبی اَز شُمُو و بچکِیچای شُمُو کِه بَعَد از شُمُو مِییه تَمَام شَنه، چَراکِه اَمی کار شُمُو دَ نَظَرِ خُداوند، خُداي شُمُو خُوب و دُرُست اَسْتَه.

^{۲۹} وختی خُداوند، خُداي شُمو مِلَّت های ره که بلده بُر کدون ازوا مورید، از پیش رُوی شُمو نابُود کد و شُمو اونا ره هَی کده دَ سرزمینِ ازوا جای-د-جای شُدید، ^{۳۰} اوخته هُوش خُو ره بگیریِد تا بعد ازی که اونا از پیش رُوی شُمو نابُود شُد، دَ دام نَفْتید و ازوا تقلید نَکُنید و دَ باره خُدايونِ ازوا تحقیق نَکُنید که بَگید، 'ای مِلَّت ها چی رقم خُدايون خُو ره عبادت مُوکد که مو ام امو رقم کنی'. ^{۳۱} وختی خُداوند، خُداي خُو ره عبادت مُونید، او رقم کارا ره نَکُنید که اونا مُونه، چُون هر چیزی که دَ نظرِ خُداوند زشت آسته و از شی بد مُورید، اونا بلده خُدايون خُو انجام میدیه. اونا حتی باچه ها و دُخترُون خُو ره بلده خُدايون خُو دَ آتش دَر میدیه. ^{۳۲} هر چیزی ره که ما دَز شُمو امر مُوم، دَ دَقَت انجام بَدید؛ دَزو چیزی اضافه نَکُنید و نه ام ازو چیزی کم کُنید.

اخطار دَ باره پَرستشِ خُدايونِ ديگه

۱۳ 'اگه یگ نَبی یا نفری که دَ وسیله خاو پیشگویی مُونه دَ مینکل شُمو پیدا شُنه و بلده شُمو دَ باره یگ مُعجزه یا چیز عجیب خبر بَدیه ^۲ و امو مُعجزه یا چیز عجیب که دَ باره شی دَز شُمو خبر دده، رُخ بَدیه، و او بَگيه: 'بید از خُدايونِ ديگه پیروی کنی و اونا ره پَرستش کنی، 'خُدايونی ره که شُمو هیچ نَمینخشید، ^۳ شُمو باید دَ تورای امزو نَبی یا نفری که خاو دیده، گوش نَدید، چراکه خُداوند، خُداي شُمو، شُمو ره امتِحان مُونه، تا بَدنه که آیا شُمو خُداوند، خُداي خُو ره قد تمام دِل و تمام جان خُو دوست میدنید یا نه؟ ^۴ شُمو باید از خُداوند، خُداي خُو پیروی کُنید و تنها ازو بترسید؛ شُمو باید احکامِ ازو ره دَ جای بَیرید و از اید ازو شُنید؛ شُمو باید او ره عبادت کُنید و دَزو محکم بچسپید. ^۵ و امو نَبی یا نفری که خاو دیده، باید کُشته شُنه، چراکه او دَ خلافِ خُداوند، خُداي شُمو که شُمو ره از سرزمینِ مصر بُرو آورد و از جایی که غلام بُودید آزاد کد تورای فتنه‌انگیز گفته تا شُمو ره از راه-و-طریقی که خُداوند، خُداي شُمو دَز شُمو امر کده که مُطابقِ ازو رفتار کُنید بُر کُنه. دَمزی رقم شرارت ره از مینکل خُو پاک کُنید.

^۶ اگه برار تُو که باچه آبه تُو آسته یا باچه و دُختر تُو یا خاتون تُو که دَ بَغل تُو آسته و یا رفیقِ جانبرابر تُو، تُو ره تاشکی گپ بَدیه و بَگيه، 'بیه که بوری و خُدايونِ ديگه ره پَرستش کنی، 'خُدايونی ره که نه خود تُو مینخشی و نه بابه کلونای تُو مینسخت، ^۷ خُدايونِ مِلَّت های ره که دَ گرد-و-بَر شُمو آسته، چی دَ نزدیک تُو، چی از تُو دُور و چی از یگ گوشه زمی تا ديگه گوشه شی، ^۸ تُو باید راضی نَشنی و دَ توره ازو گوش نَدی. دَ بله ازو رَحَم نَکو و دَزو دِل نَسوزن و گناه ازو ره تاشه نَکو، ^۹ بلکه او ره حتماً بکُش؛ دستِ از تُو باید اوّل بلده کُشتونِ ازو دراز شُنه و بعد ازو دستِ تمام قوم. ^{۱۰} او ره سنگسار کو تا بُره، چُون او کوشش کده که تُو ره از خُداوند، خُداي تُو رُوی-گردو کُنه،

امزو که توره از سرزمین مصر، از جایی که غلام بودی برو آورد. ^{۱۱} اوخته تمام قوم اسرائیل میشتوه و ترس موخوره و دیگه هیچ کس ای رقم شرارت ره د مینکل شمو انجام نمیدیه.

^{۱۲} اگه د باره یکی از شارای که خداوند، خدای شمو بلده بود-و-باش دز شمو میدیه بشنوید ^{۱۳} که نفرای شیر از مینکل شمو باله شده و باشنده های شار ره گمراه کده مویگه: 'بیید که بوری و خداون دیگه ره عبادت کنی،' خداوننی ره که شمو نمینخشید، ^{۱۴} اوخته شمو تحقیق و کنج-و-کاو کده ای توره ره خوب بررسی کنید. اگه ای توره راست ثابت شد که امی رقم کار نفرت-انگیز د مینکل شمو انجام شده، ^{۱۵} اوخته شمو حتماً باشنده های امزو شار ره قد دم شمشیر بزید و امو شار ره قد تمام چیزای که د منه شی آسته کاملاً نابود کنید، حتی چارپایای شی ره ام قد دم شمشیر بزید. ^{۱۶} بعد ازو تمام ولجه شی ره د منه شار د یگ میدانی جم کنید و شار ره قد تمام ولجه شی د عنوان هدیه سوختنی بلده خداوند، خدای خو د آتش کاملاً در بید. امو شار بلده همیشه یگ خرابه بمنه و هرگز دوباره آباد نشنه. ^{۱۷} امو چیزای که بلده نابود شدو جم شده، هیچ چیز شی د دستای شمو نبشه، تا خداوند از قار خو بشینه و د بله شمو رحم و دلسوزی کنه و تعداد شمو ره کلو کنه، امو رقم که د بابه کلونای شمو قسم خورده بود. ^{۱۸} وختیکه شمو از آید خداوند، خدای خو شنید و پگ احکام ازو ره که ما امروز دز شمو امر مونم نگاه کنید و چیزای ره که د نظر خداوند، خدای شمو درست آسته، د جای بیرید، وعده خداوند بلده شمو پوره موشه.

چیزای پاک و نجس

۱۴ ^۱ شمو بچکیچای خداوند، خدای خو آستید، پس د غیت ماتم بلده مرده ها، خودون خو ره زخمی نکنید و مینکل چیمای خو ره کل نکنید؛ ^۲ چون شمو بلده خداوند، خدای خو یگ قوم مقدس آستید و خداوند شمو ره بلده خو انتخاب کده تا از مینکل پگ قوم های که د روی زمی آسته، قوم خاص ازو بشید.

^۳ شمو هیچ چیز نجس ره نخورید. ^۴ حیوانای ره که شمو خورده میتنید، اینیا آسته: گاو، گوسپو و بز، آهو، بز کوهی، آهو بره، بز وحشی، گوزن، گاو وحشی و فوج کوهی. ^۵ هر حیوان که سم شی شق بشه، یعنی دوشق بشه و نشقار کنه، از مینکل حیوانا او ره میتنید بخورید. ^۶ لیکن از مینکل حیوانای که نشقار مونه یا سم شی دوشق آسته، اینیا ره نخورید: اشته، خرگوش و تولی، چراکه اونا نشقار مونه، و له سم ازوا دوشق نییه؛ اونا بلده شمو نجس آسته. ^۷ خوک اگرچه سم شی دوشق آسته، و له نشقار مونه، او بلده شمو نجس آسته. پس گوشت امزی حیوانا ره نخورید و د لاش امزیا دست نزنید.

^۹ از مینکلِ پگِ زنده‌جانای که دَ آو آسته، هر زنده‌جان که شاپَر و فِلس دَره میتینید بُخورید. ^{۱۰} لیکن زنده‌جانای ره که شاپَر و فِلس ندره نَخورید؛ اونا بلده شُمو نَجس آسته.

^{۱۱} هر رقم مُرغکوی پاک ره شُمو میتینید بُخورید. ^{۱۲} لیکن اینیا ره نَخورید: بُرگج، لاشخور، لاشخورِ ریشتو، ^{۱۳} شاهین، پُشت سُرَخگ، باشه هر رقم شی که بَشه، ^{۱۴} زاغ هر رقم شی که بَشه، ^{۱۵} شُرمُرخ، مُرخ دریایی، کله‌خورک، باز هر رقم شی که بَشه، ^{۱۶} بومِ ریزگک، بومِ کته، بومِ سفید، ^{۱۷} قوطو، لاشخورِ مصری، قاز، ^{۱۸} لگ‌لگ، کُنگ هر رقم شی که بَشه، پوپوک و شاپَرگِ چرمی. ^{۱۹} تمام اوخلی‌های بالدار بلده شُمو نَجس آسته؛ اونا نباید خورده شُنه. ^{۲۰} لیکن زنده‌جانای بالدار که پاک آسته، اونا ره میتینید بُخورید.

^{۲۱} هیچ جاندارِ خود مُرده ره نَخورید؛ او ره دَ بیگنه که دَ شارای شُمو زندگی مونه بدید تا بخوره، یا دَ یگ بیگنه مُسافرِ سَودا کُنید، چراکه شُمو بلده خُداوند، خُدای خُو یگ قومِ مُقدّس آستید.

امچنان بَزغله ره دَ شِیرِ آبِه شی پُخته نَکُنید.

دَ باره ده-یگ

^{۲۲} ده-یگِ تمامِ حاصلاتِ زمینِ خُو ره که سالانه از زمی دَ دستِ مییه، حتماً جدا کُنید. ^{۲۳} و دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که او اِنتخابِ مونه تا نامِ خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه، ده-یگِ غَلّه، شِیره انگور و روغونِ خُو ره قد اوّلباری گله و رَمه خُو بُخورید، تا یاد بگیریید که همیشه از خُداوند، خُدای خُو ترس دشته بشید. ^{۲۴} لیکن اگه راه بلده شُمو دَ اندازه دُور بَشه، که ده-یگ ره برده نَتینید، یعنی جایی ره که خُداوند، خُدای شُمو اِنتخابِ مونه تا نامِ خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه بلده شُمو دُور بَشه، اوخته غَیبتیکه خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره بَرکت دَد، ^{۲۵} امو ده-یگ ره دَ نقره سَودا کُنید و نقره ره دَ دستِ خُو گرفته دَ جایی که خُداوند، خُدای شُمو اِنتخابِ مونه بورید. ^{۲۶} دَ اُونجی قد نقره هر چیزی که دلِ شُمو شد بخرید: گاو، گوسپو، شرابِ انگور، شرابِ قوی، هر چیزی که خوش شُمو آمد؛ و دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو خودون شُمو قد خانوارِ خُو بُخورید و خوشی کُنید. ^{۲۷} و لاویای ره که دَ شارای شُمو زندگی مونه، از یاد نبرید، چراکه اونا دَ مینکلِ شُمو تقسیم و مُلک ندره.

^{۲۸} دَ آخرِ هر سه سال، یعنی دَ سالِ سَومِ تمامِ ده-یگِ حاصلاتِ خُو ره بیرید و دَ شارای خُو دَخیره کُنید ^{۲۹} تا لاویا که دَ مینکلِ شُمو تقسیم و مُلک ندره و بیگنه‌گو، یَتیما و خاتونوی بیوه که دَ شارای شُمو آسته، آمده بخوره و سیر

شُنه، و خُداوند، خُداى شُمو، شُمو ره دَ تمامِ کارای دِست شُمو که انجام مِیدید، بَرکت بَدیه.

سالِ بخشیدونِ قرضِ ها

۱۵ دَ آخرِ هر هفت سال باید قرضِ ها ره بَخشیش کُنید. ^۲ و طَریقَه بخشیدونِ قرضِ اینی آسته: هر قرضِ دِهیده که دَ همسایه خُو قرضِ دده بَشه، باید بَخشیش کُنه و از همسایه یا برارِ اسرائیلی خُو قرضِ خُو ره طلب نَکُنه، چراکه بخشیدونِ قرضِ از طرفِ خُداوند اِعلان شُده. ^۳ از بیگنه مِیتنی که قرضِ خُو ره طلب کُنی، لیکن قرضِ تُو که دَ بله برارِ اسرائیلی تُو بَشه، باید اَزو دِست باله کُنی. ^۴ یقیناً دَ مینکل شُمو هیچ نفرِ مُحْتَاج و جُود نَمیدشته بَشه، چُون خُداوند، خُداى شُمو، حتماً شُمو ره دَ امزُو سرزمی که دَ عِنوانِ مِلکیت دَز شُمو مِیدیه تا اُو ره تَصَرَف کُنید، بَرکت مِیدیه، ^۵ دَ شرطی که از اَیدِ خُداوند، خُداى خُو شُنید و تمامِ امزى احکامِ ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمرِ مُونم دَ دِقَت دَ جای بَیرید. ^۶ چُون خُداوند، خُداى شُمو، اُمو رَقم که دَز شُمو کُفته، شُمو ره بَرکت مِیدیه و شُمو دَ مِلتِ های کَلو قرضِ مِیدید، لیکن از هیچ کس قرضدار نَمُوشید؛ و شُمو دَ بله مِلتِ های کَلو حُکمرانى مُونید، لیکن اونا دَ بله از شُمو حُکمرانى نُمونه.

۷ اگه دَ مینکل شُمو یکی از برارونِ اسرائیلی شُمو دَ یکی از شارای شُمو دَ سرزمینی که خُداوند، خُداى شُمو دَز شُمو مِیدیه، مُحْتَاج بَشه، دِل خُو ره سخت نَکُنید و دِست خُو ره دَ رُوی برارِ مُحْتَاج خُو بسته نَگیرید، ^۸ بلکه دِست خُو ره واز بَگیرید و سخاوتمندانه دَ اندازهِ احتیاجِ شیِ بَلده اَزو قرضِ بَدید. ^۹ احتیاط کُنید که ای فِکِرِ فاسدِ ره دَ دِل خُو راه نَدید که بَگید: 'سالِ هفتم، سالِ بخشیدونِ قرضِ ها نزدیک آسته،' و دَ برابرِ برارِ مُحْتَاج خُو تَنگ نظر شُنید و دَزو هیچ چیز نَدید. اگه اِبطور کُنید، اُو دَ پیشِ خُداوند دَ خِلافِ شُمو ناله-و-فریاد مونه و ای بَلده شُمو گناهِ جِسابِ موشه. ^{۱۰} دَزو سخاوتمندانه قرضِ بَدید و از دَدونِ قرضِ دِل شُمو عَمگی نَشنه، چراکه دَ عِوضِ امزى کارِ خُداوند، خُداى شُمو، شُمو ره دَ تمامِ کارای شُمو که بَلده انجامِ شیِ دِستِ دِراز کُنید، بَرکت مِیدیه. ^{۱۱} ازی که آدمِ مُحْتَاجِ هیچ غَیت از زمی گم نَمُوشه، امزى خاطرِ ما دَز شُمو اَمرِ مُونم که دَ رُوی برارِ غَریب و مُحْتَاج خُو که دَ سرزمینِ شُمو زندگی مونه، دِستِ خُو ره واز بَگیرید.

۱۲ اگه از جمِ برارو و خوارونِ اسرائیلی تُو یگِ مردِ عبرانى یا خاتونِ عبرانى دَز تُو سودا شُد، اُو شَش سالِ تُو ره خِدمت کُنه و دَ سالِ هفتم تُو باید اُو ره از پیشِ خُو آزاد کُنی. ^{۱۳} و غَیتیکه اُو ره از پیشِ خُو آزاد مونی، اُو ره باید دِستِ خالی رَبی نَکُنی، ^{۱۴} بلکه از گَله خُو، خرمونجوى خُو و چرخشتمِ انگورِ خُو سخاوتمندانه دَزو بَدی؛ اَره، از

چیزای که خُداوند، خُدای تُو، تُو ره بَرکت دده، دَزُو بَدی. ^{۱۵} دَ یاد تُو بَشه که تُو دَ سرزمینِ مِصرِ عَلام بُو دی و خُداوند، خُدای تُو، تُو ره آزاد کد؛ امزی خاطر ما اِمروز ای حُکم ره دَز تُو مِیدیم. ^{۱۶} لیکن اگه عَلام بُگیه، 'ما از پیش تُو نَمورم،' بخاطری که اُو خود تُو و خانوار تُو ره دوست دَره و وخت شی قد از تُو خوش تیر شُدِه، ^{۱۷} اوخته یگ دروش ره بَگیر و نَرمی گوش شی ره دَ درگه چَسپنده سُلَاح کُو و اُو بلده همیشه عَلام تُو موشه. قد کنیز خُو ام عَین کار ره بُوکُو.

^{۱۸} وختیکه عَلام خُو ره از پیش خُو آزاد مونی باید دَ نظر تُو سخت نَخوره، چُون اُو مُدتِ شَش سال تُو ره خدمت کده، که دُو برابرِ مُزدِ یگ مُزدورکار موشه. و خُداوند، خُدای تُو، تُو ره دَ پگ کارای تُو بَرکت مِیدیه.

تقدیم کدون اُولباری چارپایا

^{۱۹} تمام اُولباری های نَر ره که دَ گله و رمه شُمو زیده موشه بلده خُداوند، خُدای خُو جدا کُنید؛ دَ بله اُولباری گاو خُو کار نَکُنید و پاشم اُولباری گوسپون خُو ره کل نَکُنید. ^{۲۰} اونا ره هر سال دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که خُداوند اِنْتِخاب مونه، شُمو و خانوار شُمو بُخورید. ^{۲۱} لیکن اگه حیوان عَیبی بَشه، یعنی لَنگ یا کور بَشه و یا یگو عَیبِ دِیگه دَشته بَشه، اُو ره دَ حُصُورِ خُداوند، خُدای خُو حلال نَکُنید، ^{۲۲} بلکه اُو ره دَ مَنه شارای خُو بُخورید؛ نفرِ پاک و ناپاک مِیتنه اَزُو بُخوره، اَمُو رقم که اهُو بره یا اهُو ره مُوخورید. ^{۲۳} لیکن خُونِ اَزُو ره نَخورید، بلکه اُو ره رقمِ آو دَ زمی لُوو کُنید.

عیدِ پَصَح

۱۶ ماهِ اَبیب ره نگاه کُنید و عیدِ پَصَح ره بلده خُداوند، خُدای خُو برگزار کُنید، چراکه دَ ماهِ اَبیب خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره از مِصر دَ غَیتِ شاو بَرُو اُورد. ^۲ پس قُربانیِ پَصَح ره از رمه و گله خُو بلده خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که خُداوند اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بَدیه، حلال کُنید. ^۳ قد اَزُو هیچ چیزِ خَمیرمایه تُو نَخورید؛ بلده هفت روز نانِ فطیر بُخورید، یعنی نانِ سختی-و-مُشَقَّت، چراکه شُمو از سرزمینِ مِصر دَ عَجَله بَر شُدید؛ ای کار ره کُنید تا روز بَر شُدون خُو ره از سرزمینِ مِصر دَ تمامِ روزای زندگی خُو دَ یاد دَشته بَشید. ^۴ پس بلده هفت روز دَ تمامِ مُلکِ شُمو هیچ خَمیرمایه دیده نَشنه و از حیوانی که دَ شامِ روزِ اوّل حلال مُونید، هیچ گوشت شی تا صُبح باقی نَمنه.

^۵ شمو قُرْبانی پَصَح ره دَ هیچ کُدم از شارای خُو که خُداوند، خُدای شمو دَز شمو میدیه، حق نَدرید که حلال کُنید؛ بلکه قُرْبانی پَصَح ره دَ جایی که خُداوند، خُدای شمو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه، دَ غَیتِ شام دَ وختِ آفتو شِشتو حلال کُنید، چُون شمو دَ غَیتِ شام از مصر بُر شُدید. ^۷ اُو ره دَ امزُو جای که خُداوند، خُدای شمو اِنْتِخاب مونه، پُخته کده بُخورید و صَباح‌گاه باله شُده پس دَ خَیمه های خُو بورید. ^۸ بلده شش روز نانِ فطیر بُخورید و دَ روزِ هفتم بلده خُداوند، خُدای خُو یگ جلسه مُقدَّس برگزار کُنید، دَمزُو روز هیچ کار نَکُنید.

عیدِ هفته ها

^۹ هفت هفته ره بلده خُو حساب کُنید؛ حسابِ هفت هفته ره از غَیتی بگیریید که قد داس دِرُو کدونِ حاصلاتِ خُو ره شروع مَونید. ^{۱۰} اوخته عیدِ هفته ها ره بلده خُداوند، خُدای خُو برگزار کده هدیه داوطلبانه خُو ره دَ اندازه برکتی که خُداوند، خُدای شمو دَز شمو دده، تقدیم کُنید ^{۱۱} و دَ حُضورِ خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که اُو اِنْتِخاب مونه تا نام خُو ره دَ اُونجی قرار بدیه خوشی کُنید: خودون شمو، باچه های شمو، دُخترن شمو، غُلام شمو، کَنیز شمو، لاویای که دَ شارای شمو زندگی مونه، بیگنه‌گو، یتیم و خاتونوی بیوه که دَ مینکل شمو زندگی مونه. ^{۱۲} دَ یاد خُو بیرید که دَ مصر غُلام بُودید، پس امی احکام ره دَ دِقَت دَ جای بیرید.

عیدِ چپری ها

^{۱۳} عیدِ چپری ها ره بعد از جم کدونِ حاصلاتِ خُو از خرموجای و چرخشتِ انگور بلده هفت روز برگزار کُنید. ^{۱۴} دَ عیدِ خُو خوشی کُنید: شمو، باچه های شمو، دُخترن شمو، غُلام شمو و کَنیز شمو، و امچنان لاویا، بیگنه‌گو، یتیم و خاتونوی بیوه که دَ شارای شمو زندگی مونه. ^{۱۵} هفت روز ره بلده خُداوند، خُدای خُو دَ جایی که اُو اِنْتِخاب مونه عیدِ بگیریید، چُون خُداوند، خُدای شمو، شمو ره دَ پگِ حاصلاتِ و دَ تمامِ کارای دِست شمو برکت میدیه و شمو کلو خوشحال موشید.

^{۱۶} سالِ سه دفعه پگِ مَرَد-و-باچه های شمو باید دَ حُضورِ خُداوند، خُدای شمو دَ جایی که اُو اِنْتِخاب مونه حاضر شنه: دَ عیدِ فطیر، دَ عیدِ هفته ها و دَ عیدِ خَیمه ها. هیچ کس دِست-خالی دَ حُضورِ خُداوند حاضر نَشنه. ^{۱۷} هر کُدم شمو باید دَ اندازه وس-و-توان خُو هر قدر که خُداوند، خُدای شمو دَز شمو برکت دده، هدیه بدید.

تعیین کردن قاضی ها

^{۱۸} قاضی ها و کته کلونا ره د تمام شارای که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه د هر طایفه خو تعیین کنيد تا اونا مردم ره عادلانه قضاوت کنه. ^{۱۹} قضاوت ره د نفع هیچ کس تغییر ندید، طرفداری نکنید و رشوت نگیرید، چراکه رشوت چیمای دانایو ره کور مونه و تورای آدمای عادل ره کج مونه. ^{۲۰} تنها و تنها از عدالت پیروی کنید تا زنده بمانید و سرزمینی ره که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، صاحب شنید.

بُت پرستی نکنید

^{۲۱} هیچ رقم چپو ره د عنوان بُت آشیره د پالوی قربانگاهی که بلده خداوند، خدای خو جور مونیید، ایستلجی نکنید؛ ^{۲۲} و ستون های پرستشی بلده خو ایستلجی نکنید، چراکه خداوند، خدای شمو ازوا نفرت دَره.

۱۷ ^۱ شمو باید بلده خداوند، خدای خو گاو یا گوسپونی ره که عیب یا یگو چیزی بد داشته بشه، قربانی نکنید، چراکه او کار د پیش خداوند، خدای شمو نفرت انگیز آسته.

^۲ اگه د مینکل شمو د یکی از شارای شمو که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، یگ مرد یا خاتو پیدا شنه که د نظر خداوند، خدای شمو شرارت-و-بدی کنه، یعنی عهد ازو ره میده کنه ^۳ و رفته خدایون دیگه ره پرستش و سجده کنه، چی آفتو و ماهتو بشه یا دیگه لشکر آسمو که ما پرستش ازوا ره امر نکدیم، ^۴ و دز شمو خبر دده شنه یا شمو د باره ازو بشنویید، اوخته خوب تحقیق کنید. اگه راست بود و ثابت شد که امی کار نفرت انگیز د اسرائیل انجام شده، ^۵ اوخته امو مرد یا خاتو ره که امی شرارت-و-بدی ره کده، از درگه شار خو برو بیاید و امو مرد یا خاتو ره سنگسار کنید تا بمره. ^۶ امو نفر که محکوم د مرگ آسته، د شاهدی دو یا سه شاهد باید کشته شنه؛ لیکن د شاهدی یگ نفر نباید کشته شنه. ^۷ دستای شهدا باید اول بلده کشتون امرو نفر باله شنه و بعد ازو دستای پگ مردم. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خو پاک کنید.

قضاوت قاضی ها و پیشوایو

^۸ اگه یگو قضیه د پیش شمو مییه که قضاوت کردن شی بلده شمو غدر سخت بشه، بطور مثال د باره خونی که قصداً ریختنده شده و خونی که سهواً، د باره دو دعوا کینده و یا د باره لت کینده و لت خورنده، یعنی د باره قضیه

های دعوا که د شارای شمو رُح میدیه، اوخته شمو باله شده دمزو جای بورید که خداوند، خدای شمو انتخاب مونه. ^۹ د پیش لایوی که پیشوا آسته و پیش قاضی که د امزو روزا قضاوت مونه بورید و مشوره کنید؛ اونا فیصله خو ره د باره امزو قضیه دز شمو اعلان مونه. ^{۱۰} شمو مطابق فیصله که اونا امزو جای انتخاب کده خداوند دز شمو اعلان موکنه، رفتار کنید. هوش خو ره بگیری که مطابق هر هدایتی که اونا دز شمو میدیه، عمل کنید. ^{۱۱} شمو باید مطابق حکم شریعت که اونا بلده شمو بیان مونه و مطابق قضاوتی که دز شمو اعلان موکنه، رفتار کنید؛ از فیصله که اونا دز شمو اعلان مونه طرف راست یا چپ تاو نخورید. ^{۱۲} هر کسی که از روی کبر-و-غرور از آید پیشوای که د حضور خداوند، خدای شمو بلده خدمت د اونجی ایسته موشه یا از آید قاضی نموشه، او باید کشته شه. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از اسرائیل پاک کنید. ^{۱۳} اوخته پگ قوم ای ره میسنوه و ترس موخوره و دیگه از روی کبر-و-غرور رفتار نمونه.

مقررات بلده پادشاه

^{۱۴} وختی د سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، داخل شنید و او ره تصرف کده دزو جای-د-جای شنید و بگید، 'رقم پگ ملت های که د گرد-و-بر مو آسته مو ام یگ پادشاه د بله خو تعیین مونی،' ^{۱۵} اوخته شمو باید پادشاهی ره که خداوند، خدای شمو انتخاب مونه د بله خو تعیین کنید. شمو باید یکی از برارون اسرائیلی خو ره د بله خو پادشاه تعیین کنید؛ کدم نفر بیگنه ره که از جم برارون اسرائیلی شمو نییه د بله خو تعیین نکنید. ^{۱۶} لیکن او باید اسپ های کلو بلده خو جم نکنه و قوم ره دوباره د مصر ری نکنه تا بلده شی اسپ های کلو بیره، چون خداوند دز شمو گفته، 'هرگز دوباره دزو راه نروید.' ^{۱۷} امچنان او باید بلده خو خاتونوی کلو نگیره، نشنه که دل شی گمراه شه. او باید طلا و نقره کلو ام بلده خو جم نکنه. ^{۱۸} وختیکه او د بله تخت پادشاهی خو ششت، او باید یگ نسخه امزی شریعت ره د یگ طومار از روی نسخه اصلی که د پیش لایوی پیشوا آسته بلده خو نوشته کنه. ^{۱۹} او نسخه د پیش ازو بشه و او د تمام روزای زندگی خو او ره خنده بوره تا یاد بگیری که از خداوند، خدای خو بترسه و پگ تورای امزی شریعت و امزی احکام ره د دقت د جای بیره، ^{۲۰} تا د دل ازو د برابر برارون اسرائیلی شی غرور پیدا نشنه و امزی احکام طرف راست یا چپ تاو نخوره و تا او و اولاده شی بلده مدت کلو د مملکت خو د اسرائیل پادشاهی کنه.

حقِ لاویا و پیشوایو از هدیه ها

۱۸ لاویای پیشوا، بلکه تمام طایفه لاوی د اسرائیل تقسیم و مُلک نَدشته بشه. اونا مینته از هدیه های خاص خُداوند که تقسیم ازوا آسته بخوره. ^۲ پس اونا باید د مینکل برارون اسرائیلی خُو مُلک-و-زمی نَدشته بشه، چراکه حقِ خُداوند تقسیم ازوا آسته، امو رقم که دزوا گفته.

^۳ از طرفِ مردُم، یعنی از طرفِ کسای که گاویا گوسپو ره قُربانی مونه حقِ پیشوایو اینیا آسته: قی، کله و شکمبه؛ اونا امی حصّه ها ره د پیشوایو بدیه. ^۴ امچنان از حاصلِ نو غلّه و شرابِ انگور و روغونِ زیتون خُو و از اولین پاشمِ گوسپون خُو دزوا بدیه، ^۵ چراکه خُداوند، خُدای شمو اونا ره از مینکل پگِ طایفه های شمو انتخاب کده تا اونا و باچه های ازوا همیشه د نامِ خُداوند بلده خدمت ایسته شنه.

^۶ اگه یگ لاوی از یکی از شارای شمو یعنی از هر جایی که او د اسرائیل زندگی مونه بر موشه و د خوشِ دل خُو د جایی که خُداوند انتخاب مونه مییه، ^۷ و د نامِ خُداوند، خُدای خُو خدمت مونه، رقمی که دیگه برارون لاوی شی د اونجی د حضورِ خُداوند بلده خدمت ایسته موشه، ^۸ اوخته او مینته از خوراک ها مساویانه بخوره؛ عایدی که از سودا کدون جایدادِ بابه کلونای شی دزو میرسه، حساب شی جدا یه.

اخطار د باره کارای نفرت‌انگیز

^۹ وختی د سرزمینی که خُداوند، خُدای شمو دز شمو میدیه داخل شدید، شمو کارای نفرت‌انگیز امرُو ملت ها ره یاد نگیرید و ازوا تقلید نکنید. ^{۱۰} د مینکل شمو باید هیچ کس پیدا نشنه که باچه یا دختر خُو ره د آتش قُربانی کنه؛ و پالگر، غیبگوی، رمل انداز، جادوگر، ^{۱۱} تعویذ نویس، کسی که جنیات یا ارواح ره حاضر مونه و از مرده ها مشوره میگیره ام د مینکل شمو نبشه. ^{۱۲} چون هر کسی که امی کارا ره انجام بدیه، او د نظرِ خُداوند نجس آسته؛ از خاطرِ امزی کارای نفرت‌انگیز خُداوند، خُدای شمو اونا ره از پیش روی شمو هی مونه. ^{۱۳} شمو باید د پیش خُداوند، خُدای خُو بے عیب بشید. ^{۱۴} امی ملت های ره که شمو هی مونید، اونا د توره پالگرا و غیبگویا گوش میدیه، لیکن خُداوند، خُدای شمو دز شمو اجازه نمیدیه که امو کار ره کنید.

وعده ظهورِ یگ نبی رقمِ موسی

^{۱۵} خُداوند، خُداى شُمو از مینکل شُمو، از جمِ برارون شُمو یگ پیغمبر ره که رقمِ ازمه آسته مُقرَر مونه؛ شُمو باید دَ توره ازو گوش بیدید. ^{۱۶} ای مُطابقِ چیزی آسته که خودون شُمو دَ کوهِ حورب، دَ روزی که جم شده بُودید، از خُداوند، خُداى خُو خاهش کدید و گُفتید: 'مو دیگه نِمیتنی آوازِ خُداوند، خُداى خُو ره بَشنوی و ای آتیشِ بزرگ ره بَنگری، نَشنه که بُمری.' ^{۱۷} اوخته خُداوند دَز مه گُفت: 'چیزی ره که اونا گُفته، خُوب آسته.' ^{۱۸} ما یگ نبی ره بلده ازوا از مینکلِ برارونِ ازوا مُقرَر مونتُم که رقمِ ازتویه و ما تورای خُو ره دَ دانِ ازو میندزُم و هر چیزی ره که دَزو آمر کُنم، اُو دَزوا نَقَل مونه. ^{۱۹} هر کسی که دَ تورای ازمه که امو نبی دَ نامِ ازمه موبگیه، گوش ندیه، ما خود مه ازو بازخواست مونتُم. ^{۲۰} لیکن پیغمبری که خودسرانه دَ نامِ ازمه توره بگیه، دَ حالیکه ما دَزو آمر نکدیم که توره بگیه، یا پیغمبری که دَ نامِ خُدايون بیگنه توره بگیه، باید کُشته شنه. ^{۲۱} شُمو شاید دَ دلِ خُو بگید: 'مو چطور میتنی پی بُری که یگ توره ره خُداوند نَگفته؟' ^{۲۲} وختیکه یگ نبی دَ نامِ خُداوند توره بگیه و امو چیز واقع نَشنه و حقیقت پیدا نَکنه، اُو توره آسته که خُداوند نَگفته، بلکه امو پیغمبر اُو ره خودسرانه گُفته. پس ازو نترسید.

شارای پناهگاه

۱۹ وختیکه خُداوند، خُداى شُمو مِلتِ های ره که سرزمینِ ازوا ره دَز شُمو میدیه نابود کد و شُمو اونا ره هی کدید و دَ شارا و خانه های ازوا جای-د-جای شُدید، ^۲ اوخته سه شار ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُداى شُمو دَ عنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه، بلده خُو جدا کُنید. ^۳ فاصلهِ سرحدِ ره اندازه کُنید و سرزمینی ره که خُداوند، خُداى شُمو دَ عنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میدیه سه تقسیم کُنید تا دَ هر تقسیمِ یگ شارِ پناهگاه بشه و نفرِ قاتلِ بَتنه دَ اونجی دوتا کُنه. ^۴ ای دستور-العملِ دَ باره قاتلی آسته که میتنه دَ اونجی دوتا کُنه تا زنده بَمنه: هر کسی که یگو نفر ره سهواً بکُشه و از پیش قد ازو دُشمنی نَدشته بشه میتنه دَ اونجی دوتا کُنه. ^۵ فرض کُنید که یگ نفر قد همسایه خُو بلده درختِ زِدو دَ جنگلِ موره و امی که دستِ خُو ره باله مونه که درختِ ره قد تَوَر قَطع کُنه، تَوَر از دِسته خُو بُر شده دَ همسایه شی مُوخوره و اُو کُشته موشه. پس اُو میتنه که دَ یکی اَمرو شارا دوتا کُنه و زنده بَمنه. ^۶ آگه تنها یگ شارِ پناهگاه دَشته بشید و فاصلهِ غدرِ کلو بشه، امکانِ دَره که انتقامِ گِبرنده خُونِ دَ غیتِ خُونِ گرمی خُو قاتلِ ره دُمبال کُنه و اُو ره گیر کده بکُشه، دَ حالیکه اُو سزاوارِ مرگِ بُوده، چُون از پیش قد ازو دُشمنی نَدشته. ^۷ امزی خاطر ما دَز شُمو آمر کُدُم که سه شار ره بلده خُو جدا کُنید.

^۸ خُداوند، خُداى شُمو سرحدایِ شُمو ره پراخ مونه امو رقمِ که دَ بابه کلونایِ شُمو قَسَم خورده، و پگِ سرزمینی ره که دَ بابه کلونایِ شُمو وعده کُدد دَز شُمو میدیه، ^۹ دَ شرطی که شُمو تمامِ امزی احکامِ ره که ما امروز دَز شُمو آمر مونتُم

نگاه کده دَ جای بیریډ و خُداوند، خُدای خُو ره دوست بَدَیډ و همیشه مُطابقِ راه-و-طریقِ ازو رفتار کُنید. وختیکه ای کار شُد، اوخته شُمو سیه شارِ دیگه ام دَ بِلِه امری سیه بلده خُو اضافه کُنید،^{۱۰} تا خُونِ نفرِ بے گناه دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز شُمو میډیه، ریختنده نَشنه و خُونِ کس دَ گردون شُمو نَبشه.

^{۱۱} لیکن اگه یگو کس قد یگ نفر دُشمنی دَشته بَشه و دَ کمینِ ازو شِشته دَ بِلِه ازو حمله کُنه و او ره بَرنه تا بُمَره و خود شی دَ یکی امزو شارا دُوتا کُنه،^{۱۲} اوخته ریش سفیدای شار شی نفر ری کده او ره ازونجی بگیریه و دَ دستِ اِنْتقامِ گیرنده خُونِ تسلیم کُنه تا کُشته شُنه.^{۱۳} دَ بِلِه ازو رَحْمِ نَکُنید؛ شُمو باید خُونِ بے گناه ره از اسرائیل پاک کُنید تا دَ خُوبی شُمو تمام شُنه.

^{۱۴} دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میډیه تا او ره تَصْرَفِ کُنید، سنگِ ایشته پُلوان-شَرِیکِ خُو ره که پیشنه گون شُمو دَ تقسیمِ زمینِ شُمو ایشته تغییر نَډید.

قانون دَ باره شاهد

^{۱۵} شاهدی یگ نفر بلده اِثباتِ جرمِ یگو کس هر خطا یا هر گناهی که او مُرتکِبِ شُده بَشه، بَس نییه؛ یگ قضیه باید دَ شاهدی دُو شاهد یا دَ شاهدی سیه شاهد ثابت شُنه.^{۱۶} اگه یگ شاهد از رُوی بدخاهی باله شُده دَ خِلافِ یگو کس شاهدی بډیه که او مُرتکِبِ جرمِ شُده،^{۱۷} اوخته هر دُو نفری که دَ بَینِ ازوا دعوا آسته باید دَ حُضُورِ خُداوند، دَ پیشِ پیشوایو و قاضی های که دَ امزو زَمانِ قضاوتِ مونه، حاضر شُنه^{۱۸} و قاضی ها خُوبِ تحقیق کُنه، اگه امو شاهد یگ شاهدِ دروغگوی بُود و دَ خِلافِ برارِ اسرائیلی خُو شاهدی دروغ دَده بُود،^{۱۹} اوخته دَ حقِ شاهدِ دروغگوی امو کار ره کُنید که او قَصْدِ دَشْتِ دَ حقِ برارِ اسرائیلی شی شُنه. دَ امری رقم شرارت-و-بَدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.^{۲۰} وختی باقی مردم دَزی باره بَشنوه، ترس مُوخوره و دیگه هرگز ای رقم کار بد ره دَ مینکل شُمو انجام نَمیډیه.^{۲۱} هیچ رَحْمِ دَ چیم شُمو نَبشه؛ جان ره دَ عِوضِ جان، چیم ره دَ عِوضِ چیم، دَندو ره دَ عِوضِ دَندو، دَست ره دَ عِوضِ دَست و پای ره دَ عِوضِ پای بگیریډ.

مقررات بلده جنگ

^{۲۰} وختی دَ خِلافِ دُشمنای خُو دَ جنگ مورید و مینگریډ که آسپ ها، گاډی های جنگی و لشکر ازوا از شُمو

کده کلو یه، ازوا ترس نخورید، چُون خُداوند، خُداى شُمو که شُمو ره از سرزمینِ مصر بُرو اُورد، قد شُمو آسته.
^۲ امی که دَ میدانِ جنگِ نزدیکِ شُدید، پیشوا پیشِ بییه و قد لشکرِ شُمو گپِ بَزنه ^۳ و دَزوا بُگیه: 'ای قَوْمِ اسرائیل،
 بَشَنو! امروزِ شُمو پیشِ مورید تا دَ خِلافِ دُشمنایِ خُو جنگِ کُنید. کمِ دِلِ نَشَنید، ترسِ نخورید، وَحِشَتِ زَدَه نَشَنید و
 ازوا بيم نَكُنید، ^۴ چراکه خُداوند، خُداى شُمو قد شُمو موره تا بلده شُمو دَ خِلافِ دُشمنایِ شُمو جنگِ کده شُمو ره
 پیروز کُنه.'

^۵ بعدِ اَزو کُنه کَلونا قد لشکرِ گپِ زَدَه بُگیه: 'ایا کسی آسته که خانه نو آباد کده بَشه و اُو ره وَقِف نَکده بَشه؟ اگه
 آسته، اُو باید پس دَ خانه خُو بوره، نَشَنه که اُو دَ جنگِ کُشته شُنه و دیگه کسِ خانه شی ره وَقِف کُنه. ^۶ ایا کسی
 آسته که باغِ انگورِ جور کده بَشه و حاصلِ شی ره نَچَشیده بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانه خُو بوره، نَشَنه که
 اُو دَ جنگِ کُشته شُنه و حاصلِ شی ره دیگه کسِ بَچشه. ^۷ ایا کسی آسته که قد یگِ دُخترِ نامزادِ شُدِه بَشه و توی
 نَکده بَشه؟ اگه آسته، اُو باید پس دَ خانه خُو بوره، نَشَنه که اُو دَ جنگِ کُشته شُنه و دیگه مردِ قد اَزو دُخترِ توی
 کُنه. ^۸ و کُنه کَلونا اِدامه دَدِه دَ لشکرِ بُگیه: 'ایا کسی آسته که ترسِ خورده بَشه یا کمِ دِلِ شُدِه بَشه؟ اگه آسته، اُو
 باید پس دَ خانه خُو بوره، نَشَنه که برارونِ اسرائیلی خُو ره رقمِ خودِ خُو آلی کمِ دِلِ کُنه. ^۹ و خِتیکه کُنه کَلونا از توره
 کُفتو قد لشکرِ خلاصِ شُد، اونا دَ بِلِه لشکرِ سرکرده ها تعیینِ کُنه تا دَ لشکرِ هِدایتِ بَدیه.

^{۱۰} هر غِبتی که دَ یگِ شارِ نزدیکِ موشید تا دَ خِلافِ اَزو جنگِ کُنید، اَوّلِ بلده اَزو پِیشنهادِ صلحِ کُنید. ^{۱۱} اگه
 پِیشنهادِ صلحِ شُمو ره قَبولِ کد و درگه ها ره بلده شُمو واز کد، اوخته پِگِ مردُمی که دَ مَنِه شی آسته بلده شُمو
 کارِ اجباری کده شُمو ره خِدمتِ کُنه. ^{۱۲} لیکن اگه قد شُمو صلحِ نکد و دَ خِلافِ شُمو جنگِ کد، اوخته اُو ره
 محاصره کُنید. ^{۱۳} و غِبتیکه خُداوند، خُداى شُمو اُو شارِ ره دَ دِستِ شُمو تسلیمِ کد، پِگِ مردا-و-باجه هایِ جوانِ شی
 ره از دَمِ شمشیرِ تیرِ کُنید. ^{۱۴} مگم خاتونو، بچکِچایِ ریزه، چارپایا و چبزیایِ دیگه ره که دَ شارِ بَشه دَ عِنوانِ وُلجه
 بلده خُو بَگیرید. شُمو میتنید که تمامِ وُلجه هایِ دُشمونِ خُو ره که خُداوند، خُداى شُمو دَزِ شُمو دَدِه، اِستفاده کُنید.
^{۱۵} امی کارِ ره دَ حقِ پِگِ شارایِ کُنید که از شُمو دُورِ آسته و از جمِ شارایِ امزی مِلّتِ هایِ نزدیکِ نییه. ^{۱۶} لیکن دَ
 شارایِ امزی مِلّتِ هایِ نزدیکِ که خُداوند، خُداى شُمو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَزِ شُمو میدیه، یگِ زنده جانِ ره ام زنده
 نیلید. ^{۱۷} بلکه امی مِلّتِ ها، یعنی حِتّیا، اموریا، کِنعانیا، فرزیا، جویا و یبوسیا ره کاملاً نابود کُنید، امو رقمِ که
 خُداوند، خُداى شُمو دَزِ شُمو امر کده: ^{۱۸} تا اونا نَتنه که امو چبزیایِ نَفرتِ انگیزِ ره که بلده خُدايون خُو انجامِ میدیه
 دَزِ شُمو تعلیمِ بَدیه؛ نَشَنه که شُمو امو چیزا ره ام انجامِ بَدید و دَ خِلافِ خُداوند، خُداى خُو گناه کُنید.

^{۱۹} وختیکه یگ شار ره بلده روزای کلو محاصره مونیید تا دِ خِلافِ اَزو جنگ کده او ره بگیریید، شمو درختون شی ره قد تور نرزیید و اونا ره از بین نبرید، چون شمو میتنیید که از میوه ازوا بخورید، پس اونا ره قطع نکنید. آیا درختون صحرا انسان آسته که شمو اونا ره محاصره کنیید؟^{۲۰} لیکن درختای ره که میدنید میوه نمیدیه، اونا ره میتنیید بزنیید و قطع کنیید و بلده جور کدون سنگر دِ خِلافِ شاری که قد شمو جنگ مونه استفاده کنیید، تا وختیکه او سقوط کنه.

مُقَرَّراتِ بَلَدِه قَتلی که قَاتِلِ معلوم نَبشه

۲۱ اگه دِ سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه تا او ره تصرف کنیید، یگ جسد دِ صحرا افتنده بشه و معلوم نَبشه که او ره کی کشته،^۲ اوخته ریش سفیدا و قاضی های شمو برو رفته فاصله شاری ره که دِ گرد-و-بر جسد آسته، اندازه کنه.^۳ و هر شاری که دمزو جسد نزدیک بود، ریش سفیدای امزو شار یگ جونه‌گاو ره که هنوز کار نکرده بشه و یوغ دِ بله شی ایشته نشده بشه بگیره^۴ و او ره دِ یگ دَره که او جاری بشه و دز شی هرگز قلبه و کشت-و-کار نشده بشه تاه کنه و گردون امزو جونه‌گاو ره دِ اونجی دِ مَنه دَره میده کنه.^۵ بعد ازو پیشوایو که اولاده لای آسته نزدیک بییه، چون خداوند، خدای شمو اونا ره انتخاب کده تا دِ حضورِ خداوند خدمت کنه و دِ نامِ اَزو برکت بدیه و تا دِ حکمِ ازوا هر جنجال و هر ضربه زدو حل-و-فصل شنه.^۶ و پگ ریش سفیدای امزو شار که دِ جسد نزدیک آسته دستای خُو ره دِ بله جونه‌گاو که گردون شی دِ مَنه دَره میده شده، بشویه^۷ و اونا اعلان کده بگیه: 'دستای مو امی خون ره نریختنده و چیمای مو ام ندیده.'^۸ ای خداوند، ای کفار ره بلده قوم خُو اسرائیل که بازخرید کده، قبول کو و نیل که خونِ بے گناه دِ گردون قوم تو اسرائیل باقی بُمَنه.^۹ اوخته اونا از گناه خون ریختنده شده بخشیده موشه.^۹ دِ امزی رقم شمو خونِ بے گناه ره از مینکل خُو پاک کنیید، چون شمو باید چیزی ره که دِ نظرِ خداوند صحیح آسته، انجام بدید.

مُقَرَّراتِ بَلَدِه توی کدو قد خاتونوی اسیر

^{۱۰} وختی دِ جنگِ دشمنای خُو مورید و خداوند، خدای شمو اونا ره دِ دست شمو تسلیم مونه و شمو اونا ره اسیر مونیید،^{۱۱} و دِ مینکلِ اسیرا یگ خاتون نوربند ره مینگریید و یگ شمو عاشقِ اَزو موشه و میخایه که او ره خاتو کنه،^{۱۲} او میتنه او ره دِ خانه خُو بره. امو خاتو باید سر خُو ره کل کنه، ناخونای خُو ره بگیره^{۱۳} و کالای اسیری خُو ره تبدیل کده دِ خانه اَزو نفر بُمَنه و یگ ماه بلده آته و آبه خُو ماتم بگیره. بعد ازو امو مرد میتنه قد ازو یگجای شنه و شوی اَزو شنه و او خاتونِ اَزو.^{۱۴} لیکن اگه او قد امزو خاتو خوش نَبشه، او ره باید آزاد کنه که دِ خوش دل خُو

بوره و حق ندره که او ره د نقره سودا کُنه. او نَباید قد اژو رقم یگ کَنیز رفتار کُنه، چراکه او ره بے پَرده کده.

حق باچه اولباری

^{۱۵} اگه یگ مرد دُو خاتو دشته بَشه که یگ شی از دل شی بَشه و دیگه شی از دل شی نَبَشه و هر دُوی ازوا بلده شی باچه بزیه، ام او که از دل شی آسته و ام او که از دل شی نییه؛ و باچه خاتونی که از دل شی نییه اولباری بَشه،
^{۱۶} اوخته د روزی که او دارایی خُو ره د باچه های خُو تقسیم مونه، نَمیتنه باچه خاتونی ره که از دل شی آسته د جای باچه خاتونی که از دل شی نییه حق اولباری گی بدیه، چُون او واقعا اولباری آسته.^{۱۷} بلکه باچه خاتونی ره که از دل شی نییه باچه اولباری خُو قبول کُنه و از پگ دارایی خُو دُو تقسیم بلده اژو بدیه، چراکه او حاصل اولین تَمِر قوت شی آسته و حق اولباری گی اژو موشه.

باچه یاغی

^{۱۸} اگه یگو کس یگ باچه سرکش و یاغی دشته بَشه که از آید آته و آبه خُو نَشنه و هرچند که او ره سرزنش کُنه دزوا گوش ندیه،^{۱۹} اوخته آته و آبه شی باید او ره گِرَفته د پیش ریش سفیدای شار خُو د درگه امزو جای بیره^{۲۰} و د ریش سفیدای شار خُو بگیه: 'ای باچه مو سرکش و یاغی آسته. ای از آید مو نموشه و ایله خرچ و شرابی آسته.'
^{۲۱} اوخته پگ مردم شار باید او ره سنگسار کنه تا بُمَره. د امزی رقم شمو شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید؛ اوخته تمام قوم اسرائیل ای ره میشنوه و ترس موخوره.

دستورای دیگه

^{۲۲} اگه یگو نفر مُرتکب گناهی شده بَشه که جزای شی مرگ آسته و او اعدام شده د درخت آوزو شده بَشه،^{۲۳} جسد اژو تمام شاو د درخت باقی نَمنه. او ره حتماً د امزو روز دفن کُنید، چُون هر کسی که د دار آوزو شنه نالت خدا د بله شی آسته. شمو سرزمینی ره که خداوند، خُدای شمو د عنوان مُلکیت دز شمو میدیه، نَجس نَکُنید.

۲۲ اگه گاو یا گوسپون برار اسرائیلی خُو ره مینگری که راه خُو ره گم کده، تیر خُو ره نیر، بلکه او ره پس د خونده شی بُبر.^۲ اگه برار اسرائیلی تُو د نزدیک تُو زندگی نَکُنه یا نَفامی که صاحب شی کی آسته، او ره د خانه خُو بُبر و او د پیش تُو بَمنه تا غیبتیکه برار اسرائیلی تُو د طلب شی بَر شنه، اوخته او ره دزُو پس بدی.^۳ قد خر شی

عینِ کار ره کُو، قد کالای شی عینِ کار ره کُو و قد هر چیزی دیگه برارِ اسرائیلی خُو که گم شده بَشه و تُو پیدا کده بَشی، ام عینِ کار ره کُو. تُو نباید تیر خُو ره بیری.

^۴ اگه خَر یا گاو برارِ اسرائیلی خُو ره مینگری که دَ راه زیرِ بارِ خاو کده، تیر خُو ره نیر، بلکه حتماً قد ازُو کومک کُو که او ره ایستلجی کنه.

^۵ یگ خاتو باید رختِ مردانه دَ جان خُو نکنه و یگ مرد ام باید کالای زنانه نپوشه، چُون هر کسی که امی کار ره کنه خُداوند، خُدا ی تُو ازُو نفرَت مونه.

^۶ اگه وورِ یگو مرغک ره دَ راه خُو مینگری، چی دَ درخت بَشه، چی دَ زمی و دَ مَنه ازُو چوچه ها یا تخم ها بَشه و آبه دَ بله چوچه ها یا تخم ها خاو بَشه، آبه ره قد چوچه های شی نگیر. ^۷ آبه شی ره ایله کُو که بوره، تنها چوچه های شی ره بلده خُو بگیر، تا دَ خویی تُو تمام شنه و عمرِ دراز دشته بَشی.

^۸ وختیکه یگ خانه نو آباد مونی، دَ بله بام خُو دیوالِ نیمه جور کُو، نشنه که یگو کس از بله شی بُفته و جرمِ خون ره دَ بله خانه خُو بیری.

^۹ دَ باغِ انگور خُو دُو رقم تخم کشت نکُو، اگه نه، پگِ حاصلِ شی ضبط موشه، ام تخمی ره که کشت کده و ام حاصلِ باغِ انگور.

^{۱۰} گاو و خَر ره دَ یگ یوغِ جوره کده قد شی قلبه نکُو.

^{۱۱} کالای ره که از پاشم و کتان قتی بافته شده بَشه، نپوش.

^{۱۲} دَ چار گوشه چپن خُو که خود ره قد شی موبوشنی، توپک کوک کُو.

مقررات دَ باره رابطه زن و شوی

^{۱۳} اگه یگو مرد بلده خُو یگ خاتو بگیره و بعد از خاو شدو قد شی، ازُو بد بیره ^{۱۴} و دَ بله ازُو تهمت کده او ره بدنام کنه و بگیه: 'ما قد امزی خاتو توی کدم، لیکن وختیکه قد شی نزدیک شدم، فامیدم که دختر نییه.' ^{۱۵} اوخته آته و آبه دختر باید نشانی دختری امزو خاتو ره گرفته دَ پیش ریش سفیدای شار دَ درگه شار بیره. ^{۱۶} و آته دختر دَ ریش

سفیدا بگیه: 'ما دُختر خُو ره دَ امزی آدم دَدُم که خائون شی شُنه، لیکن ای آدم ازُو بد موبره.^{۱۷} اینه، آلی دَ بله دُختر مه تَهَمَت کده مَوگیه: "دُختر تُو دُختری نَدَشْت." اینی ام نشانی دُختری دُختر مه.' اوخته اونا امو تیکه ره دَ پیش ریش سفیدای شار اوار کُنه؛^{۱۸} و ریش سفیدای شار امو مرد ره گرفته جزا بدیه.^{۱۹} امچنان او ره صد مثقال نُقره جریمه کُنه و جریمه ره دَ آته دُختر بدیه، چراکه امو آدم یگ دُختر خانه اسرائیلی ره بدنام کده. او دُختر باید خائون ازُو مرد باقی بُمَنه و امو مرد تا زنده آسته، نَمیئنه او ره طلاق بدیه.

^{۲۰} لیکن اگه ای توره راست بَشه و نشانی دُختری امزو دُختر پیدا نَشنه،^{۲۱} اوخته امو دُختر ره دَ پیش درگه خانه آته شی بیره و مردای شار شی باید او ره سنگسار کُنه تا بُمَره، چراکه او دَ خانه آته خُو زنا کده و دَ اسرائیل یگ کار شرم آور انجام دده. دَ امزی رقم شمو شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

^{۲۲} اگه یگ مرد دَ حین خاو شُدو قد یگ خائون شوی تُو گرفته شُنه، اوخته هر دوی ازوا باید کُشته شُنه، ام مردی که قد امزو خائو کده و ام امو خائو. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از اسرائیل پاک کُنید.

^{۲۳} اگه یگ دُختر خانه قد یگ مرد نامزاد بَشه و یگ مرد دیگه او ره دَ شار پیدا کده قد ازُو خاو کُنه،^{۲۴} اوخته هر دوی ازوا ره دَ درگه شار بیرید و اونا ره سنگسار کُنید تا بُمَره؛ دُختر ازی که دَ شار بُود و بلده کومک چیغ-و-شور نکد باید کُشته شُنه و مرد ازی که خائون یگو کس دیگه ره بے آبرو کده باید کُشته شُنه. دَ امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کُنید.

^{۲۵} لیکن اگه امو مرد دُختر نامزاد-دار ره دَ صحرا پیدا کُنه و دَ بله ازُو زور اُورده قد ازُو خاو کُنه، اوخته تنها امو مرد که قد ازُو خاو کده باید کُشته شُنه.^{۲۶} دَ حق دُختر هیچ کار نکو، چون او گناهی نکده که سزاوار مرگ بَشه. ای مثل قضیه آسته که یگو کس دَ بله یگ نفر دیگه حمله مونه و او ره موکُشه،^{۲۷} چون وختیکه امو مرد دُختر نامزاد-دار ره دَ صحرا پیدا کد، دُختر بلده کومک چیغ-و-شور کد، لیکن هیچ کس نَبود که او ره نجات بدیه.

^{۲۸} اگه یگ مرد یگ دُختر خانه ره که نامزاد نَدَشته بَشه پیدا کُنه و او ره دَ زور گرفته قد ازُو خاو کُنه و اونا گرفته شُنه،^{۲۹} اوخته امو مرد که قد ازُو خاو کده، باید پنجاه مثقال نُقره دَ آته دُختر بدیه و امو دُختر خائون ازُو شُنه. ازی که او ره بے آبرو کده، او تا غیبتیکه زنده آسته نَمیئنه او ره طلاق بدیه.^{۳۰} یگ مرد نَباید خائون آته خُو ره بگیریه و دامون آته خُو ره بپرده کُنه.

مُقَرَّرَات دَ بَارِه كَسَاي كِه دَ جَمَاعَت دَاخِل شُدِه نَمِيْتَنِه

۲۳ هر کسی که چوره بشه یا آله تناسلی شی منٹی بشه، او نَباید دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه.

۲ آدمِ حرامزاده نَباید دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه؛ حتی تا پُشتِ دَهْمِ هِيچِ كُدمِ اولادِه ازو نَباید دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه.

۳ هِيچِ عَمونِي و مَوآبِي نَباید دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه؛ حتی تا پُشتِ دَهْمِ هِيچِ كُدمِ اولادِه ازو هِيچِ وخت نَباید دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه، ۴ چراكه اونا قد نان و آو دَ دَمِ رَاهِ شُمو نَمَدِ وختِيكه شُمو از مِصرِ بَرُو آمِدِيد، بَلَكِه بِلَعَامِ باچِه بَعورِ رِه از فِتور، از ارامِ نَهَرِينِ كِرَا كَدِ تا شُمو رِه نَالْتِ كَنِه. ۵ لِيكِنِ خُداوند، خُدايِ شُمو نَخَاسَتِ كِه توره بِلَعَامِ رِه بَشْتَوِه، بَلَكِه خُداوند، خُدايِ شُمو نَالْتِ رِه بَلَدِه شُمو دَ بَرَكْتِ تَبْدِيلِ كَدِ، چراكه او شُمو رِه دوستِ دَرِه. ۶ پَسِ تا زِنْدِه آسْتِيد، خَيْرِ و خُوبِي ازو رِه طَلَبِ نَكْنِيد.

۷ شُمو نَباید از اِدوميا نَفَرْتِ دَشْتِه بَشِيد، چُونِ اونا بَرارونِ شُمو آسْتِه. شُمو نَباید از مِصرِبا نَفَرْتِ دَشْتِه بَشِيد، چُونِ شُمو دَ سِرزَمِينِ ازو دَ عِنوانِ بِيگَنِه زِنْدَگِي مَوَكِدِيد. ۸ اولادايِ نَسْلِ سِيَوْمِ ازو كِه بَلَدِه ازو دَ دُنيا مِييه، مِيْتَنِه دَ جَمَاعَتِ خُداوند دَاخِل شُنه.

پاک-و-مُقَدَّس نِگَاه كِدونِ خِيْمِه_گَاه نِظَامِي

۹ وختِيكه قَدِ لَشْكِرِ دَ خِلَافِ دُشْمَنايِ خُو مَوْرِيد، خودونِ رِه از تَمَامِ چِيزايِ ناپاك دُور نِگَاه كُنِيد. ۱۰ اگِه كُدمِ شُمو رِه شَبِطو بَازِي بَدِيه و اُو ناپاك شُنه، اُو بَايْدِ از خِيْمِه_گَاه بَرُو بوره و دَ خِيْمِه_گَاه دَاخِلِ نَشْنِه. ۱۱ وختِيكه شامِ نَزْدِيكِ شُدِ، اُو بَايْدِ خودِ رِه قَدِ آو غُسلِ بَدِيه و غَيْبِيكِه آفْتو شِشْتِ، اُو مِيْتَنِه پَسِ دَ خِيْمِه_گَاه دَاخِلِ شُنه.

۱۲ شُمو بَايْدِ دَ بَرُونِ خِيْمِه_گَاه يِگِ جَايِ دَشْتِه بَشِيدِ تا بَلَدِه رَفِعِ حَاجَتِ بَتْنِيدِ دَ اُونَجِي بَوْرِيد. ۱۳ دَ بَيْنِ اَسبابِ خُو بَايْدِ يِگِ بِيَلِچِه دَشْتِه بَشِيدِ، تا وختِيكه بَلَدِه رَفِعِ حَاجَتِ مِيَشِينِيدِ قَدِ ازو زَمِي رِه بَكْنِيدِ و بَعْدِ ازو چَتْلِي خُو رِه بِيوشِينِيدِ، ۱۴ چراكه خُداوند، خُدايِ شُمو دَ مَنِه خِيْمِه_گَاه شُمو دَ حَرَكْتِ آسْتِه تا شُمو رِه نِجَاتِ بَدِيه و دُشْمَنايِ شُمو رِه دَ دِستِ شُمو تَسْلِيمِ كَنِه. پَسِ خِيْمِه_گَاه شُمو بَايْدِ پاک-و-مُقَدَّس بشه تا خُداوند دَ مِينَكَلِ شُمو نِجَاسَتِ رِه نَنگَرِه و از شُمو رُويِ گَرْدو نَشْنِه.

احكامِ مُخْتَلِفِ

^{۱۵} غلامی که از پیشِ بادار خُو دوتا کده دَ پیشِ ازتو مِیبه، او ره پس دَ بادار شی تسلیم نکو. ^{۱۶} او قد تو دَ مینکل شمو دَ هر جای که دل شی موشه و دَ هر شاری که انتخاب مونه، زندگی کنه. دَ سرِ ازو ظلم نکو.

^{۱۷} از دُخترِونِ اسرائیلی هیچ کدم شی فاحشه بُت‌خانه نبشه و از باچه های اسرائیلی ام هیچ کدم شی فاحشه بُت‌خانه نبشه. ^{۱۸} عاید خاتونِ فاحشه و مردِ فاحشه ره بلده پوره کدونِ هیچ نذر دَ خانه خُداوند، خُداى خو نیرید، چراکه هر دوی شی دَ پیشِ خُداوند، خُداى شمو نجس آسته.

^{۱۹} دَ برارِ اسرائیلی خُو که قرض میدید، سود نگیرید، نه سود از پیسه، نه سود از خوراکه و نه سود از هر چیزی که سرِ سود دده موشه. ^{۲۰} دَ یگ بیگنه میتنید سرِ سود قرض بدید، لیکن برارِ اسرائیلی خُو ره که قرض میدید، سود نگیرید تا خُداوند، خُداى شمو دَ سرزمینی که بلده تصرف کدون شی داخل موشید، شمو ره دَ هر کار که دست خُو ره دراز کنید، برکت بدیه.

^{۲۱} وختیکه بلده خُداوند، خُداى خُو نذر میگیرید، بدونِ طال-و-طول او ره آدا کنید، چراکه خُداوند، خُداى شمو حتماً او ره از شمو طلب مونه، اوخته شمو گناهکار موشید. ^{۲۲} لیکن اگه از نذر کدو خودداری کنید، مرتکب گناه نموشید. ^{۲۳} هر چیزی که از دان شمو بر موشه، او ره دَ دقت دَ جای بیرید، مطابق هر چیزی که دَ رضای خُو بلده خُداوند، خُداى خُو نذر کردید و قد زبون خُو گفتید، عمل کنید.

^{۲۴} وختیکه دَ باغ انگورِ همسایه خُو داخل موشید، از انگور شی تا سیر نشدید بخورید، لیکن دَ ظرف خُو اندخته نبرید. ^{۲۵} وختیکه دَ زمینِ همسایه خُو داخل موشید، میتنید خوشه ها ره قد دست خُو بچینید، مگم داس ره دَ کشت همسایه خُو دَ کار نبرید.

۲۴ ^۱ اگه یگ مرد قد یگ خاتو توی کنه و امو خاتو دَ نظر شی خوش نخوره بخاطری که دزو یگو چیزِ خراب پیدا کده، اوخته او یگ طلاق‌نامه نوشته کده دَ دستِ ازو بدیه و او ره از خانه خُو هی کنه. ^۲ وختیکه او خانه ازو ره ایله کد، او میتنه بوره و خاتونِ یگ مردِ دیگه شنه. ^۳ اگه شوی دومی ام ازو خوش شی نیه و یگ طلاق‌نامه نوشته کده دَ دستِ ازو بدیه و او ره از خانه خُو هی کنه یا امو شوی دومی که او ره خاتو کده، بمره؛ ^۴ اوخته شوی اولی که او ره ایله کده، حق ندره که او ره بسم بگیره و خاتون خُو کنه، چون او ناپاک شده و ای کار دَ نظرِ خُداوند زشت

آسته. پس د بِله سرزمینی که خُداوند، خُداي شُمو د عنوانِ مُلکیت دز شُمو میدیه، گُناه نیرید.

^۵ وختیکه یگ آدم نو توی مونه، او نَباید قد لشکر د جنگ بوره و نَباید یگو وظیفه بلده شی دده شنه؛ او باید بلده یگ سال آزاد بَشه تا د خانه خُو بشینه و خاتونی ره که گِرَفته، خوش نگاه کنه.

^۶ هیچ کس نَباید آسیا یا سنگ بلنه آسیا ره گرو بگیره، چون ای کار مثل ازی آسته که یگ زندگی ره د گرو بگیري.

^۷ اگه یگو نفر پیدا شنه که یگ برار اسرائیلی خُو ره اختِطاف کنه و د بِله شی ظلم کنه یا او ره سودا کنه، امو اختِطافچی باید کشته شنه. د امزی رقم شرارت-و-بدی ره از مینکل خُو پاک کنید.

^۸ فکر خُو ره بگیرید که د باره مَرَضِ کولی هر چیزی که پیشوایون لاوی دز شُمو هدایت میدیه، او ره د دقت انجام بدید. اری، هر چیزی که ما دزوا امر کدیم، د مطابق ازوا د دقت عمل کنید. ^۹ د یاد خُو بیرید که خُداوند، خُداي شُمو د راه د حق مریم چیز کار کد، غیتیکه شُمو از مصر برو آمدید.

^{۱۰} وختیکه د همسایه خُو قرض میدی، هر رقم قرض که بَشه، نَباید د خانه ازو داخل شنی که یگو چیز ازو ره گرو بگیري، ^{۱۱} بلکه د برو ایسته شو تا امو نفر که بلده شی قرض میدی، چیزی گروی ره بلده تو د برو بیره. ^{۱۲} اگه امو نفر غریب بَشه، د رخت گروی ازو خاو نکو، ^{۱۳} بلکه د غیت آفتو ششتو حتماً رخت گروی ره بلده ازو پس بدی تا او د مَنه رخت خُو خاو کنه و بلده تو دُعای خیر-و-برکت بدیه؛ و ای کار بلده تو د حُصور خُداوند، خُداي تو یگ عمل عادلانه حساب موشه.

^{۱۴} د بِله مُزدورکار که غریب و محتاج آسته ظلم نکو، چی از جم پرارون اسرائیلی تو بَشه، چی از جم بیگنه گونی که د سرزمین شُمو د یکی از شارای شُمو زندگی مونه. ^{۱۵} مُزد ازو ره هر روز پیش از آفتو ششتو بلده شی بدی، چراکه او غریب آسته و زندگی ازو د امزو بسته یه؛ اگه نه، او د خلاف تو د پیش خُداوند ناله-و-فریاد مونه و تو گناهکار حساب موشی.

^{۱۶} آته گو نَباید بخاطر اولادای خُو کشته شنه و نه ام اولادا بخاطر آته گون خُو کشته شنه؛ هر کس باید بخاطر گناه خود خُو کشته شنه.

^{۱۷} بیگنه گو و یتیم ره از عدالت محروم نکنید و کالای خاتون بیوه ره گرو نگیرید. ^{۱۸} د یاد خُو بیرید که شُمو د مصر

غُلام بُودید و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره ازونجی آزاد کد. امزی خاطر ما دز شُمو امر مُوئم که امی کارا ره انجام بدید.

^{۱۹} وختیکه حاصل خُو ره از زمین خُو درو مونی و یگ قوده ره د زمین خُو پرمُشت مونی، بلده گرفتون ازو پس نرو؛ بیل که بلده بیگنه، یتیم و خاتون بیوه بَشه تا خُداوند، خُدای تو، تو ره د تمام کارای دست تو برکت بدیه. ^{۲۰} وختیکه درخت زبُتون خُو ره میتکنی، او ره بسم نَتکن؛ بیل که بلده بیگنه، یتیم و خاتون بیوه بَشه. ^{۲۱} امی رقم وختیکه انگور ره از باغ انگور خُو میچینی، بسم بلده انگور چیندو نرو؛ بیل که بلده بیگنه، یتیم و خاتون بیوه بَشه.

^{۲۲} د یاد خُو بیرید که شُمو د سرزمین مصر غُلام بُودید. امزی خاطر ما دز شُمو امر مُوئم که امی کارا ره انجام بدید.

۲۵ وختیکه دُو نفر قد یگدیگه خُو دعوا دره، اونا باید د محکمه بوره و قاضی د بین ازوا فیصله کده آدم عادل ره بے گناه اعلان کنه و آدم مُجرم ره محکوم کنه. ^۲ اوخته اگه آدم مُجرم سزاوار قَمچی خوردو بَشه، قاضی او ره قد رُو شی خاُولجی کنه و امر کنه که د پیش رُو شی او ره د مطابق جرم ازو د حساب قَمچی بَزنه. ^۳ او ره تا چل قَمچی زده میتنه، ازو کلو نه، چون اگه ازو کده کلو بَزنه، برار اسرائیلی شُمو د نظر شُمو خار-و-حقیر موشه.

^۴ دان گاو ره د غیت جُعول کدو بسته نکو.

^۵ اگه چند برار یگجای زندگی کنه و یکی ازوا بے اولاد بُمَره، اوخته خاتون امزو برار قوت شده، برو از خاتوار شی د آدم بیگنه دده نَشنه، بلکه برار شوی شی قد ازو یگ جای شده او ره خاتو کُنه و بلده ازو حق ایوری ره پوره کنه. ^۶ اوّلین باچه که او میزیه باید د نام برار قوت شده وارث شنه تا نام ازو از اسرائیل گل نَشنه. ^۷ لیکن اگه امو مرد راضی نَشنه که خاتون برار خُو ره بگیری، اوخته خاتون برار شی باید د درگه شار د پیش ریش سفیدا بوره و بگیه: ^۸ 'ایور مه نمیخایه که نام برار شی د اسرائیل باقی بُمنه و وظیفه ایوری ره بلده ازو د جای بیره. ^۹ بعد ازو ریش سفیدای شار شی امو آدم ره کوی کنه و قد ازو توره بگیه. اگه او تاکید کده بگیه: 'ما نمیخایم که او ره بگیری، ^۹ اوخته خاتون برار شی دزو نزدیک شنه و د حُصور ریش سفیدا کوشره شی ره از پای ازو بر کده د رُو شی تُف پورته کنه و د جواب شی بگیه: 'اینی کار د حق کسی شنه که خانه برار خُو ره آباد نُمونه. ^{۱۰} و خاتوار ازو د اسرائیل، د نام «خاتوار کوشره-بر-شده» کوی شنه.

^{۱۱} اگه دُو مرد قد یگدیگه خُو جنگ کنه و خاتون یکی ازوا پیش بییه تا شوی خُو ره از چنگ آدم زدنای خلاص کنه و

دست خُو ره ډراز كده شرمگاه ازو ره بگيره،^{۱۲} دست ازو ره بايد مټي كنيډ و دزو رحم نكنيډ.

^{۱۳} شمو نبايد د خلتِه خُو دو رقم سنگ ترازو دشته بشيډ كه يگ شي گرنګ و ډيگه شي سُبك بشه.^{۱۴} شمو نبايد د خانه خُو دو رقم مَنك دشته بشيډ كه يگ شي كنه و ډيگه شي ريزه بشه.^{۱۵} بلكه سنگ ترازوي صحيح و پوره دشته بشيډ و مَنك شمو ام صحيح و پوره بشه تا د سرزميني كه خداوند، خدای شمو دز شمو ميډيه، عمر ډراز دشته بشيډ.^{۱۶} چون هر كسي كه امي كارا ره كنه، يعني هر كسي كه دغلي كنه، خداوند، خدای شمو ازو بد موبره.

^{۱۷} د ياد خُو بيريډ كه عماليقيا د غيت برو آمدون شمو از مصر د راه قد شمو چيز كار كد،^{۱۸} چطور اونا د راه د بله شمو حمله كد؛ د حاليكه شمو ضعيف و منده بوډيد، اونا تمام كساي ره كه از حال رفتد و پس مندد زد و از خدا نترسيډ.^{۱۹} پس وختيكه خداوند، خدای شمو، شمو ره از شر پگ دشمنای گرد-و-بر شمو د سرزميني كه خداوند، خدای شمو دز شمو د عنوان ملكيت ميډيه تا او ره تصرف كنيډ، خلاص كده آرامي بخشيډ، اوخته شمو بايد نام عماليق ره از تي آسمو گل كنيډ؛ اي ره پرمشت نكنيډ.

هديه های حاصل نو و ده-يگ

۲۶ وختي د سرزميني كه خداوند، خدای شمو دز شمو د عنوان ملكيت ميډيه داخل شديډ و او ره تصرف كده دز شي جاي-د-جاي شديډ،^۲ اوخته هر كدم شمو يگ مقدار نوبه تمام حاصلات زمين امزو ملك ره كه خداوند، خدای شمو دز شمو ميډيه گرفته بيريډ و د يگ سبب ايشته د جايي كه خداوند، خدای شمو انتخاب مونه تا نام خُو ره د اونجی قرار بډيه، بوريډ.^۳ شمو د ډير پيشواي كه د امزو روزا خدمت مونه بوريډ و دزو بگيډ: ^۱ امروز د پيش خداوند، خدای تو اقرار مونم كه ما د سرزميني داخل شديم كه خداوند د بابه كلونای مو قسم خورد كه دز مو ميډيه.^۴ اوخته پيشوا سبب ره از دست شمو بگيره و د پيش قربانگاه خداوند، خدای شمو بيله،^۵ و شمو د حضور خداوند، خدای خُو اقرار كده بگيډ: ^۶ بابه كلون مو يگ ارامي آواره بود، او قد تعداد كم د مصر رفت و د اونجی د عنوان بيگنه زندگي كد و د اونجی او يگ قوم كنه، قوي و پرنفوس جور شد. ^۷ ليكن مصر يا قد از مو بد رفتاری كد و مو ره آزار-و-اذيت كده كارای سخت ره د گردون مو اندخت. ^۸ اوخته مو د پيش خداوند، خدای بابه كلونای خُو ناله-و-فرياد كدي و خداوند آواز مو ره شنيد و رنج و سختی و مظلوميت مو ره ډيد. ^۹ خداوند مو ره قد دست زورتو، بازوی قوي، وحشت بزرگ و معجزه ها و چيزای عجيب از مصر برو آورد؛ ^۹ و مو ره د امزی جاي داخل كد

و امی سرزمی ره که از شی شیر و عسل جاری آسته دز مو بخشید. ^{۱۰} اینه، آلی ما نوبَرِ حاصلِ زمینی ره اوردیم که تو، آی خداوند دز مه ددے. ^{۱۱} اوخته سبَد ره دَ حُصُورِ خداوند، خُدای خُو بیلید و دَ پیشِ خداوند، خُدای خُو سجده کنید. ^{۱۱} بعد ازو شُمو قد لاویا و بیگنه‌گونی که دَ مینکل شُمو زندگی مونه بخاطرِ پگِ چیزای خُوب که خداوند، خُدای شُمو دز شُمو و دَ خانوارِ شُمو بخشیده، خوشی کنید.

^{۱۲} دَ سالِ سِوم که سالِ ده-یگ آسته، وختی از جدا کردنِ ده-یگِ تمامِ حاصلاتِ خُو خلاص شُدید، او ره دَ لاویا، بیگنه‌گو، ییئما و خاتونوی بیوه بدید تا دَ مَنه شارای شُمو بخوره و سیر شُنه. ^{۱۳} اوخته دَ حُصُورِ خداوند، خُدای خُو بگید: ^{۱۴} ما دَ مُطابقِ پگِ احکامِ تُو که دز مه امر کدی حِصّه مُقدّس ره از خانه خُو بُر کدُم و او ره دَ لاویا، بیگنه‌گو، ییئما و خاتونوی بیوه ددُم. ما از احکامِ تُو سرپیچی نکدُم و اونا ره پُرمشت نکدُم. ^{۱۴} ما دَ وختِ ماتم خُو ازو نخوردُم و غبّتیکه ناپاک بُوَدُم دزو دست نردُم و هیچ چیزای ازو ره دَ مُرده ها نددُم، بلکه از آیدِ خداوند، خُدای خُو شُدُم و مُطابقِ چیزای که دز مه امر کدی، رفتار کدُم. ^{۱۵} از جایگاهِ مُقدّس خُو از عالمِ باله توخ کُو و قومِ خُو اسرائیل و امی سرزمی ره که دز مو ددے برکت بدی، امی سرزمی ره که دَ بابِه کلونای مو قسَم خورده وعده کدی، امی سرزمی ره که از شی شیر و عسل جاری آسته.

پیروی از احکامِ خداوند

^{۱۶} امروز خداوند، خُدای شُمو دز شُمو امر مونه که امی قانونا و دستورا ره دَ جای بیرید. پس قد تمامِ دل و قد تمامِ جان خُو دَ دقت دَ جای بیرید. ^{۱۷} شُمو امروز اقرار کدید که خداوند، خُدای شُمو آسته و تعهد کدید که دَ مُطابقِ راه-و-طریقِ ازو رفتار مُونید، قانونا، احکام و دستورای شی ره دَ جای میرید و از آیدِ ازو موشید. ^{۱۸} و خداوند امروز اقرار کد که شُمو قومِ خاصِ ازو آستید، امو رقم که او وعده کده. پس باید پگِ احکامِ ازو ره نگاه کنید، ^{۱۹} تا دَ تعریف، دَ شهرت و دَ احترامِ شُمو ره از پگِ ملتِ های که خلق کده، بلندتر قرار بدیه و تا بلده خداوند، خُدای خُو یگ قومِ مُقدّس بشید مُطابقِ وعده ازو.

قربانگاه دَ کوه عیبال

^{۲۷} اوخته موسی و ریش سفیدای اسرائیل دَ بله قوم امر کده گفت: ”پگِ احکامی ره که ما امروز دز شُمو امر مُونم، دَ جای بیرید. ^{۲۰} روزی که از دریای اَرْدُن دَ سرزمینی که خداوند، خُدای شُمو دز شُمو میدیه تیر شُدید، سنگای

کنه ره ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گچ بُمَلید ^۳ و پگِ توره های امزی شریعت ره دَ رُوی ازوا نوشته کُنید. اَره، امی که از دریا تیر شُدید و دَ سرزمینی که خُداوند، خُدای شُمو دَز شُمو میدیه داخل شُدید، دَمز و سرزمی که از شی شیر و غسل جاری آسته و خُداوند، خُدای بابَه کلونای شُمو دَز شُمو وعده کده، امی کار ره انجام بَدید. ^۴ خُلاصه، بعد از تیر شُدو از دریای اَرْدُن امی سنگا ره که اِمروز دَ باره شی دَز شُمو اَمر کُدم، دَ کوه عیبال ایستلجی کُنید و دَ رُوی ازوا گچ بُمَلید. ^۵ دَ اُونجی یگ قُربانگاه بلده خُداوند، خُدای خُو آباد کُنید؛ قُربانگاه باید سنگی بشه و بلده آباد کدون شی از اوزار آینی کار نَگیرید. ^۶ قُربانگاه خُداوند، خُدای خُو ره از سنگای تراش نَشده آباد کُنید و قُربانی های سوختنی ره دَ بله ازو بلده خُداوند، خُدای خُو تقدیم کُنید. ^۷ قُربانی های سلامتی ره تقدیم کده دَ اُونجی بَخورید و دَ حُضور خُداوند، خُدای خُو خوشی کُنید. ^۸ فِکر شُمو بشه که پگِ تورای امزی شریعت ره دَ رُوی امزو سنگا دَ خطِ روشو و واضح نوشته کُنید.

^۹ اوخته موسی و لایای پیشوا قد پگِ بنی اسرائیل گپ زده گُفت: "اَی بنی اسرائیل، آرام بشینید و گوش بَگیرید. اِمروز شُمو قوم خُداوند، خُدای خو شُدید. ^{۱۰} پس از اید خُداوند، خُدای خُو شُنید و احکام و قانونای ازو ره که ما اِمروز دَز شُمو اَمر مُونم، دَ جای بیرید."

نالت ها از کوه عیبال

^{۱۱} دَ امزو روز موسی دَ مردم اَمر کده گُفت: ^{۱۲} "وختیکه از دریای اَرْدُن تیر شُدید، اینی طایفه ها دَ بله کوه چَرزیم ایسته شنه تا مردم ره برکت بدیه: شِمعون، لای، یهودا، یساکار، یوسف و بنیامین. ^{۱۳} و اینی طایفه ها دَ بله کوه عیبال ایسته شنه تا نالت کنه: رثوبین، جاد، اشیر، زبولون، دان و نفتالی. ^{۱۴} و لایوا قد آواز بلند دَ تمام مردای اسرائیل اعلان کده بُگیه:

^{۱۵} نالت دَ کسی که بُت تراش شده یا ریختنده شده که دَ نظر خُداوند نفرت انگیز آسته، دَ وسیله یگ

بُت تراش جور کنه و دَ یگ جای تاشه نگاه کنه.

و پگِ مردم دَ جواب ازوا بُگیه، 'آمین!'

^{۱۶} نالت دَ کسی که دَ آته و آبه خُو به احترامی کنه.

و پگِ مردم بُگیه، 'آمین!'

^{۱۷} نالت دَ کسی که سنگ ایشته پلوان-شریک خُو ره تغییر بدیه.

و پگِ مردم بُگیه، 'آمین!'

^{۱۸} نالت د کسی که آدم کور ره از راه د بے راهه بیره.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۱۹} نالت د کسی که بیگنه، یتیم و خاتونِ بیوه ره از انصاف محروم کنه.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۰} نالت د کسی که قد خاتونِ آته خُو خاو کنه، چراکه دامونِ آته خُو ره بے پرده کده.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۱} نالت د کسی که قد یگو حیوان معامله جنسی کنه.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۲} نالت د کسی که قد خوار خُو خاو شنه، چی دخترِ آته شی بشه و چی دخترِ آبه شی.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۳} نالت د کسی که قد خُسرمادر خُو خاو کنه.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۴} نالت د کسی که همسایه خُو ره تاشکی بکُشه.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۵} نالت د کسی که پیسه بگیریه و خُونِ یگ بیگناه ره بریزنه.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

^{۲۶} نالت د کسی که د تورای امزی شریعت ثابت قدم نمنه و امیا ره د جای نیره.

و پگِ مردُم بگیه، آمین!

برکت بلده اطاعت کونده ها

^{۲۸} اگه توره های خُداوند، خُداي خُو ره د دقت بشنوید و پگِ احکامِ ازو ره که ما امروز دز شُمو امر مومَن نگاه

کده د جای بیبرید، اوخته خُداوند، خُداي شُمو، شُمو ره از تمامِ مِلت های زمی کده بلندتر قرار میدیه. ^۲ آره، اگه

از آید خُداوند، خُداي خُو شنید، پگِ امزی برکت ها دز شُمو میرسه و قد شُمو مومنه،

^۳ شُمو د شار برکت یافته موشید و د صحرا برکت یافته موشید.

^۴ ثَمْرِ رَحْمِ شُمُو، حَاصِلِ زَمِينِ شُمُو و ثَمْرِ چارپايایِ شُمُو یعنی گوسله های گاو های شُمُو و باره گونِ رِمِه شُمُو بَرکت یافته موشه.

^۵ سَبَد و تَشْتِ خَمِيرِ شُمُو بَرکت یافته موشه.

^۶ وختیکه خانه ميبید بَرکت مینگرید و عَيتیکه بَرُو مورید بَرکت مینگرید.

^۷ خُداوند دُشمنایِ شُمُو ره که دَ خِلافِ شُمُو باله شُنه دَ پيشِ شُمُو شِکست ميبديه؛ اونا از یگ راه دَ خِلافِ شُمُو ميبیه و از هفت راه از پيشِ شُمُو دُوتا مونه.

^۸ خُداوند دَ دِي خانه های شُمُو بَرکت ميبديه و دَ هر کاری که دِست خُو ره دِراز کُنید، و شُمُو ره دَ سرزمینی که خُداوند، خُدايِ شُمُو دَز شُمُو ميبديه، صاحبِ بَرکت مونه.

^۹ اگه احکامِ خُداوند، خُدايِ خُو ره دَ جای بیریید و مُطابقِ راه ها-و-طریق های اَزُو رفتار کُنید، خُداوند شُمُو ره دَ عِنوانِ قَوْمِ مُقَدَّسِ خُو آباد مونه، اَمُو رِقْمِ که دَز شُمُو قَسْمِ خورده. ^{۱۰} اوخته پِگِ قَوْمِ های زمی مینگره که شُمُو دَ نامِ قَوْمِ خُداوند کُوی موشید و اونا از شُمُو ترس موخوره. ^{۱۱} خُداوند خُوبِ پَریمونی نَصیبِ شُمُو مونه. اَرِ، خُداوند دَ ثَمْرِ رَحْمِ شُمُو، دَ ثَمْرِ چارپايایِ شُمُو و دَ حَاصِلِ زَمِينِ شُمُو دَ سرزمینی که خُداوند دَ بابه کَلونایِ شُمُو قَسْمِ خورد که دَز شُمُو موبخشه، بَرکت ميبديه. ^{۱۲} خُداوند خزانِه خُوبی خُو یعنی آسمو ره بَلدِه شُمُو واز مونه تا بارش ره دَ بِلِه زَمِينِ شُمُو دَ مَوْسَمِ شِي بُبازنه و شُمُو ره دَ تمامِ کارایِ دِستِ شُمُو بَرکت بديه. شُمُو دَ مِلَّتِ های کَلو قرض ميبید، لیکن خودون شُمُو هیچ قرض نَمیگیرید. ^{۱۳} خُداوند شُمُو ره سر جور مونه، نِه دُم، شُمُو همیشه دَ جایگاهِ بَلندِ قرار ميبدشته بَشید، نِه دَ تاه، دَ شرطی که احکامِ خُداوند، خُدايِ خُو ره که ما اِمروز دَز شُمُو اَمْرِ مَوْثَمِ بَشَنوید و اونا ره دَ دِقَتِ نِگاهِ کده دَ جای بیریید ^{۱۴} و از پِگِ تورایِ که ما اِمروز دَز شُمُو اَمْرِ مَوْثَمِ طرفِ راست یا چپ تاو نَخورید که بورید از خُدايُونِ بِيگَنه بِيروِي کده اونا ره خِدْمَتِ کُنید.

نَالْتِ بَلدِه نَاِطَاعَتِي

^{۱۵} لیکن اگه از ایدِ خُداوند، خُدايِ خُو نَشَنید و پِگِ احکامِ و قانُونایِ شِي ره که ما اِمروز دَز شُمُو اَمْرِ مَوْثَمِ دَ دِقَتِ دَ جای نَبیریید، اوخته اینی نَالْتِ ها پِگِ شِي دَ بِلِه شُمُو ميبیه و شُمُو ره گِرِفْتارِ خُو مونه:

^{۱۶} شُمو د شار نالت موشيد و د صحرا نالت موشيد.

^{۱۷} سبَد و تَشَتِ خَمِيرِ شُمو نالت موشه.

^{۱۸} تَمْرِ رَحْمِ شُمو، حاصِلِ زَمِينِ شُمو، گوسله های گله و بارهگون رَمِه شُمو نالت موشه.

^{۱۹} وختيکه خانه مييد نالت موشيد و غيټيکه بُرو موريد نالت موشيد.

^{۲۰} د هر کاري که دست خو ره دراز کنييد تا او ره انجام پديد، خداوند د بله شُمو نالت، پريشاني و سرزنش ربي مونه تا د زودي نابود شده از بين بوريد، فقط بخاطرِ شرارتِ اعمالِ خو که د وسيله ازوا او ره ايله کديد. ^{۲۱} خداوند مَرَضِ وِبا ره د بله شُمو ميره تا شُمو ره از سرزميني که بلده تَصْرُفِ کدون شي داخل موشيد، نابود کنه. ^{۲۲} خداوند شُمو ره قد مَرَضِ کُشِنده، تاو و آماس و قد گرمي سوزان، شمشير، خُشکسالي و آفت ميَزنه. اميا شُمو ره تا وختي دُمبال مونه که از بين بوريد. ^{۲۳} آسمو د بله سر شُمو رقم برونز موشه و زميني که تي پای شُمو يه، رقم آين. ^{۲۴} خداوند بارش سرزمين شُمو ره د گرد و خاک تبديل مونه و گرد و خاک از آسمو د بله شُمو موباره تا غيټيکه شُمو نابود شنييد.

^{۲۵} خداوند شُمو ره د پيش دُشمنای شُمو شکست ميديه. شُمو از يگ راه د خلاف ازوا موريد و از هفت راه از پيش ازوا دوتا مونيدي. شُمو بلده تمام مَمَلَكَتِ های زمي مایه وَحْشَتِ موشيد. ^{۲۶} جَسَدای شُمو خوراکِ تمام مُرْغَکوی هَوا و جانورای زمي موشه و هيچ کس وجود نَميدشته بشه که اونا ره هي کنه. ^{۲۷} خداوند شُمو ره د دانه های بيخ کنه مصر، د مَرَضِ جَلِي، د دانه های ريمتو و خرشتي مُبتلا مونه که شُمو ازوا شفا پيدا نَميټييد. ^{۲۸} خداوند شُمو ره د ديونگي، کوري و پريشاني فکر دُچار مونه. ^{۲۹} شُمو د چاشتِ روز تپتوبله مونيدي رقمي که کور د تريکي تپتوبله مونه، و شُمو د پيدا کدون راه های خو کامياب نَموشيد، بلکه د تمام روزای زندگي شُمو د بله شُمو ظلم موشه و شُمو چور-و-چپاول موشيد و هيچ کس شُمو ره نجات نَميديه. ^{۳۰} شُمو قد يگ خاتو نامزاد موشيد، ليکن ديگه کس قد ازو خاو مونه. شُمو خانه آباد مونيدي، مگم دزشي زندگي نَمونيدي. شُمو باغ انگور جور مونيدي، و له از ميوه شي نَميچشيدي. ^{۳۱} گاو شُمو د پيش چيمای شُمو قصابي موشه، ليکن شُمو از گوشت شي نَموخوريد. خر شُمو د پيش چيمای شُمو بُرده موشه و او ره پس گرفته نَميټييد. گوسپون شُمو د دُشمون شُمو دده موشه و هيچ کس د داد شُمو نَميرسه. ^{۳۲} باچه ها و دُختران شُمو د ديگه قوم دده موشه د حالیکه چيمای شُمو توخ مونه؛ شُمو تمام روز چيم د راه ازوا ششته چيمای خو ره خيره مونيدي و هيچ چيز از دست شُمو نَمييه. ^{۳۳} حاصِلِ زَمِينِ شُمو و تمام زَحمتِ شُمو ره

قومی مَوخوره که هیچ نَمینخشید؛ همیشه دَ بِلَه شُمُو ظَلَم موشه و شُمُو کُفته موشید. ^{۳۴} و بخاطر چیزای که چیم شُمُو مینگره، شُمُو دیونه موشید. ^{۳۵} خُداوند دَ زانو ها و دَلگ های پای شُمُو دانه های بیخ کتِه دَر دناک بُر مونه که از قف پای تا تولغه شُمُو ره میگیره و ازوا شفا پیدا نَمیتید.

^{۳۶} خُداوند شُمُو و پادشاه شُمُو ره که دَ بِلَه خُو مُقَرَر مَونید، دَ پیشِ مَلتی مَورِه که نَه شُمُو مینخشید و نَه بابه کلونای شُمُو مینسخت؛ دَ اُونجی شُمُو خُداونِ بیگنه ره که از چیو و سنگ جور شُدِه، خِدمت مَونید. ^{۳۷} شُمُو دَ مینکل پگ قوم های که خُداوند شُمُو ره دَ اُونجی مَورِه، مایه وَحَشَت، یگ مِثال و کِنایه جور موشید.

^{۳۸} شُمُو تَخم کَلو دَ زمین خُو مَورید، مگم حاصلِ کم جم مَونید، چراکه مَلخ ها اُو ره مَوخوره. ^{۳۹} شُمُو باغ های انگور جور کده خِدمت ازوا ره مَونید، لیکن شراب شی ره وُچی نَمَونید و انگور شی ره نَمیچینید، چراکه اونا ره کرم مَوخوره. ^{۴۰} شُمُو دَ تمام سرزمین خُو درختای زیتون میدشته بشید، لیکن خود ره قد روغو چرب نَمَونید، چراکه زیتون شُمُو خام میثکه. ^{۴۱} شُمُو صاحبِ باچه ها و دُختر و موشید، مگم اونا دَز شُمُو نَمَونه، چراکه اونا دَ اسپیری بُرده موشه. ^{۴۲} پگ درختا و حاصلاتِ زمین شُمُو ره مَلخ میگیره. ^{۴۳} بیگنه های که دَ مینکل شُمُو زندگی مونه، از شُمُو کده باله شُدِه موره، دَ حالیکه شُمُو تاه آمده مَورید. ^{۴۴} اونا دَز شُمُو قرض میدیه، مگم شُمُو دَزوا قرض نَمیدید. اونا سر جور موشه و شُمُو دُم.

^{۴۵} پگ امزی نالت ها دَ بِلَه شُمُو مییه و شُمُو ره دُمبال کده گِرِفَتار خُو مونه تا غَیتیکه نابود شَینید، چراکه شُمُو از اید خُداوند، خُداي خُو نَشَیدید و احکام و دستورای ره که دَز شُمُو امر کد، دَ جای نَورَیدید. ^{۴۶} امی نالت ها بلده از شُمُو و اولاده شُمُو تا ابد دَ عنوانِ یگ نشانی و چیزِ عَجیب و جُود میدشته بشه. ^{۴۷} ازی که شُمُو خُداوند، خُداي خُو ره قد خوشحالی و خوشی دل بخاطر پَریمونی پگ چیزا خِدمت نکدید، ^{۴۸} شُمُو دُشمنای خُو ره که خُداوند دَ ضدِ شُمُو ری مَونکه خِدمت مَونید، دَ حالیکه گُشنه، تُشنه، لُج و مُحْتَاج هر چیز اَسَیتید. و خُداوند یوغِ آینی ره دَ بِلَه گردون شُمُو میله تا شُمُو ره نابود کنه.

^{۴۹} خُداوند از دُور، از آخرِ زمی یگ مِلت ره که رقمِ بُرگُجِ اَلی بلند پَرَواز اَسَته دَ بِلَه شُمُو میره، مَلتی ره که شُمُو زیون شی ره پی نَمَوفتید، ^{۵۰} مَلتی ره که چهره ترسناک دَره، اونا نَه دَ ریش سفیدای شُمُو اِحترام مونه و نَه دَ جوانای شُمُو رَحَم. ^{۵۱} اونا چوچه های چارپایای شُمُو و حاصلِ زمین شُمُو ره مَوخوره تا غَیتیکه شُمُو نابود شَینید. اونا بلده شُمُو غَلّه، شِیرِه انگور، روغونِ زیتون، گوسله های گلّه و بارهگونِ رَمه ره باقی نَمیله تا وختیکه شُمُو از بین بَورید. ^{۵۲} اونا شُمُو ره دَ تمام شارای شُمُو محاصره مونه تا دیوالای بلند و مُستَحکمی که شُمُو تَوکُل خُو ره دَزوا کدید دَ

پگ سرزمین شمو چپه شنه. آرے، اونا شمو ره د تمام سرزمینی که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، محاصره مونه.^{۵۳} بخاطر محاصره و سختی که دشمنای شمو د بله شمو میره شمو تمر رحم خو، یعنی گوشت باچه ها و دختران خو ره که خداوند، خدای شمو دز شمو میدیه، مخورید.^{۵۴} حتی بادیانت ترین و مهربان ترین مرد که د مینکل شمو بشه، د برار خو، د خاتون خو که د بغل شی آسته و د بچکیچای خو که باقی مومنه، نظر بد میدشته بشه،^{۵۵} د اندازه که د هیچ کدم ازوا از گوشت بچکیچای خو که مخوره، نمیدیه، چون د وخت محاصره و سختی که دشمنای شمو د تمام شارای شمو د بله شمو میره، هیچ چیز بلده ازو باقی نمومنه.^{۵۶} خاتونی که نازک ترین و نازدانه ترین خاتو د مینکل شمو آسته و بخاطر نازکی و نازدانه گی جرات نمونه که قف پای خو ره د زمی بيله، د شوی خو که د بغل شی آسته و د باچه و دختر خو نظر بد میدشته بشه؛^{۵۷} او جوره نلغه ره که از مینکل پای های شی بر موشه و نلغه ره که میزیه، تاشکی مخوره، چراکه د وخت محاصره و سختی که دشمنای شمو د شارای شمو د بله شمو میره، هیچ چیز دیگه پیدا نموشه.

^{۵۸} اگه تمام تورای امزی شریعت ره که د امزی کتاب نوشته شده، د دقت د جای نیرید و امزی نام پرجلال و باهیبت، یعنی از خداوند، خدای خو ترس نخورید،^{۵۹} اوخته خداوند د بله از شمو و د بله اولاده شمو بلاهای عجیب میره، بلاهای سخت و دوامدار و مرض های خطرناک و بے علاج.^{۶۰} او پگ مرض های مصر ره که ازوا میترسیدید بسم میره تا د بله از شمو بییه و دچار شمو شنه.^{۶۱} امچنان پگ ناجوری ها و تمام بلاهای که د امزی کتاب شریعت نوشته نشده، خداوند اونا ره د بله شمو میره تا غیبتیکه شمو نابود شنید.^{۶۲} شمو که یگ زمان رقم ستاره های آسمو کلو بودید، فقط یگ تعداد کم شمو باقی مومنه، چراکه شمو از آید خداوند، خدای خو نشدید.^{۶۳} امو رقم که خداوند از خوبی کدو د حق شمو و از کلو کدون تعداد شمو خوش شد، امو رقم از نابود کدو و از بین بردون شمو ام خوش موشه؛ و شمو از سرزمینی که دز شی داخل موشید تا او ره تصرف کنید، ریشه-کن موشید.

^{۶۴} و خداوند شمو ره د مینکل پگ ملت ها د سر تا سر زمی تیت پرک مونه و د اونجی شمو خدایون بیگنه ره که از چپو و سنگ جور شده، خدمت مونید، خدایونی ره که نه شمو میشتختید و نه بابه کلونای شمو.^{۶۵} د مینکل امزو ملت ها شمو آسودگی ره نمینگرید و جای آرام کدو بلده قف پای شمو وجود نمیدشته بشه. د اونجی خداوند بلده شمو دل لرزو، چیمای خیره و روح پژمرده میدیه.^{۶۶} زندگی شمو رقم قف سر او موشه؛ شاو و روز ره د ترس-و-وحشت تیر مونید و د زندگی خو هیچ اعتبار نمیدشته بشید.^{۶۷} د وخت صبح موگید: 'کشکه شام موبود،' و د غیت شام موگید: 'کشکه صبح موبود،' بخاطر ترسی که د دل خو احساس مونید و بخاطر چیزای که چیمای شمو مینگره.^{۶۸} خداوند شمو ره قد کشتی ها امزو راه که دز شمو گفتم دیگه نمینگرید بسم د مصر موبره؛ و د اونجی

شُمو خودون خُو ره د دُشمنای خُو د عنوانِ غُلام و کنیز سَودا مُونید، لیکن هیچ خریدار پیدا نَمُوشه.

خُداوند عهد خُو ره قد اسرائیل تازه مونه

۲۹ ای توره های عهدی آسته که خُداوند د سرزمینِ موآب د موسیٰ امر کد تا قد بنی اسرائیل بسته کنه، جدا از عهدی که او قد ازوا د حوریب بسته کد.

۲ پس موسیٰ پگِ بنی اسرائیل ره کوی کد و دزوا گُفت: "شُمو پگِ چیزای ره که خُداوند د پیش چیمای شُمو د سرزمینِ مصر د حقِ فرعون، پگِ خدمتگاری شی و تمام سرزمین شی کد، دیدید. ۳ آر، چیمای شُمو مُصیبت های بزرگ، مُعجزه ها و چیزای عجیب بزرگ ره دید. ۴ مگم تا امروز خُداوند دز شُمو دلی که دانا بَشه، چیمای که بینا بَشه و گوشای که شِنوا بَشه نَدده. ۵ مُدَت چل سال ما شُمو ره د بیابو رهبری کدُم؛ د امزی مُدَت نه کالای شُمو شارید و نه کوشره های شُمو کنده شد، ۶ شُمو نه نان خوردید و نه شرابِ انگور یا شرابِ قوی وچی کدید، بلکه هر چیز ره که خُداوند مَهیا کد خوردید، تا بدیدید که خُداوند، خُدای شُمو آسته.

۷ و غَیبتیکه د اینجی رَسیدید، سیحون پادشاهِ حِشبون و عوج پادشاهِ باشان د خِلاف مو بُر شده آمد تا قد ازمو جنگ کنه، مگم مو اونا ره شکست ددی ۸ و سرزمینِ ازوا ره گرفته د رتوبینیا، جادیا و نیم طایفه مَنسی د عنوانِ مُلکیت ددی. ۹ پس تورای امزی عهد ره د دِقَت د جای بیرید تا هر کاری ره که انجام بدید کامیاب شَئید.

۱۰ امروز پگِ شُمو د حُضُورِ خُداوند، خُدای خُو ایسته شَئید: رهبرای طایفه های شُمو، ریش سفیدای شُمو، کُته کَلونای شُمو، پگِ مردای اسرائیل، ۱۱ بچکِچای شُمو، خاتونوی شُمو، بیگنه های که د خِیمه گاهِ شُمو آسته، از چیو میده گرای شُمو گرفته تا آو کَشای شُمو. ۱۲ شُمو حاضر شَئید تا د عهدِ خُداوند، خُدای خُو و قَسَمِ خُداوند، خُدای خُو که امروز قد شُمو بسته مونه شامل شَئید ۱۳ و تاکه خُداوند امروز شُمو ره د عنوانِ قومِ خُو برقرار کُنه و خُدای شُمو بَشه، اُمو رقم که دز شُمو وعده دد و د بابه کَلونای شُمو ابراهیم و اسحاق و یعقوب قَسَم خورد. ۱۴ ما ای عهد و قَسَم ره تنها قد شُمو بسته نَمُوم، ۱۵ قد شُمو که امروز د اینجی قد ازمو د حُضُورِ خُداوند، خُدای مو حاضر آستید، بلکه قد نسل های آینده که امروز قد ازمو د اینجی نییه ام بسته موم؛ ۱۶ -- د یاد شُمو بَشه که مو د سرزمینِ مصر چی رقم زندگی مُوکدی و چطور از مینکلِ مِلت ها تیر شده د اینجی آمدی ۱۷ و شُمو چیزای نَفرت انگیز امزی مِلت ها ره دیدید، بُت های پلید ره که از چیو و سنگ و از نُقره و طِلا جور شُد و د مینکلِ ازوا

وَجُودِ دَشْتِ -- ^{۱۸} باخبر بشید که امروز دَ مینکل شُمو کُدم مَرَدِ یا خاتو، کُدم اولادِ بابِه یا طایفه نَبشه که دِل شی از خُداوند، خُدا ی مو بگرده و رفته خُدا یونِ امزُو مِلَّتْ ها ره عِبادت کنه. نَشْنَه دَ مینکل شُمو ریشِه بَشه که میوه تلخ و زاردار بَدیه. ^{۱۹} ای رقم نفر وختیکه تورای امزی عهد-و-قَسَم ره بَشَنوه، اُو دَ دِل خُو خود ره اِطْمینان دَدَه مُوگیه: 'اگرچه دَ مُطابِقِ سَنگدلی خُو رفتار مُونم، ما سَلامت مُونم، اُو باعِث موشه که تر و خُشک یگجای در بگیریه. ^{۲۰} خُداوند راضی نَموشه که اُو ره بَبخشه، بَلکه آتِشِ قار و غَیرتِ خُداوند دَ ضِدِ امزُو نفر داغ موشه و پگِ نالتِ های که دَ امزی کِتابِ نَوشته شُدَه، دَ بِلَه اَزُو مییه و خُداوند نامِ اَزُو ره از تَی آسمو گُل مونه. ^{۲۱} خُداوند اُو ره از پگِ طایفه های اِسرائیل جدا مونه تا مُطابِقِ پگِ نالتِ های عهدی که دَ امزی کِتابِ شریعتِ نَوشته شُدَه دَزُو بدی برسَنه. ^{۲۲} نسل های آینده یعنی اولادای شُمو که بعد از شُمو مییه و بیگنه های که از سرزمینای دُور مییه، اونا مُصِیبتِ امزی سرزمی و مریضی های ره که خُداوند دَ بِلَه ازی اُورده مینگره. ^{۲۳} اونا مینگره که تمام زمینای شی دَ وسیله گوگرد و شوره در گرفته، دز شی هیچ چیز کشت نَموشه و هیچ چیز نَمورویه و هیچ غلف سُوژ نَمونه و حالت شی رقم خرابی سُدوم و عَموره و آدمه و صَبوئیم شُدَه که خُداوند دَ غَیتِ قار و غَضَبِ خُو اونا ره سرنگون کد. ^{۲۴} اوخته پگِ مِلَّتْ ها پُرسان مونه: 'چرا خُداوند قد امزی سرزمی ای کار ره کده و شَدَتِ قارِ کلون شی از چی خاطر بُوَدَه؟' ^{۲۵} پس دَزُوا کُفته موشه: 'ای امزی خاطر شُدَه که اونا عهدِ خُداوند، خُدا ی بابِه کلونای خُو ره که اُو دَ غَیتِ بَرُو اُوردونِ ازوا از سرزمینِ مِصرِ قد ازوا بسته کُدد، میده کد ^{۲۶} و رفته خُدا یونِ بیگنه ره عِبادت کد و اونا ره سَجده کد، خُدا یونی ره که اونا نَمیشَنخت و خُداوند عِبادتِ ازوا ره مَنع کُدد. ^{۲۷} پس آتِشِ قارِ خُداوند دَ خِلافِ امزی سرزمی داغ شُد و تمام نالتِ های ره که دَ امزی کِتابِ نَوشته شُدَه، دَ بِلَه شی اُورد. ^{۲۸} خُداوند اونا ره قد قار و خَشَم و غَضَبِ بَزُرگ از سرزمینِ ازوا ریشه کن کد و دَ سرزمینِ دِیگه پورته کد، اُمُو رقم که امروز آسته. ^{۲۹} چیزای تاشه دَ خُداوند، خُدا ی مو تعلق دَره، لیکن چیزای که بَرَمَلا آسته، تا اَبَد دَز مو و اولادای مو تعلق دَره، تا پگِ تورای امزی شریعت ره دَ جای بیری.

نتیجه پس آمدو سون خدا

^{۳۰} وختیکه پگِ امزی چیزا، یعنی بَرکت ها و نالتِ های که دَ پیش شُمو ایشتم دَ بِلَه شُمو آمد و شُمو امیا ره دَ مینکل پگِ مِلَّتْ های که خُداوند، خُدا ی شُمو، شُمو ره دَ اُونجی هی مونه، دَ یاد اُوردید ^۲ و سون خُداوند، خُدا ی خُو پس آمدید و از اید شی شُدید و تمام چیزای ره که ما امروز دَز شُمو امر مُونم، شُمو و بچکیچای شُمو قد تمام دِل و تمام جان خُو دَ جای اُوردید، ^۳ اوخته خُداوند، خُدا ی شُمو خوشبختی های شُمو ره پس میره و دَ بِلَه شُمو رَحَم کده

شُمو ره از مینکل پگ قوم های که خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره د اُونجی تیت پَرَک کده، پس جم مونه.^۴ حتی اگه شُمو تا آخر زمی ام آواره شُده بشیید، خُداوند، خُدای شُمو، امزونجی ام شُمو ره جم مونه و پس میره.^۵ و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره د سرزمینی که د بابه کلونای شُمو تعلق دشت پس میره و شُمو صاحب ازو موشیید؛ او د حق شُمو خُوبی مونه و تعداد شُمو ره از بابه کلونای شُمو کده کلوتر مونه.^۶ علاوه ازی، خُداوند، خُدای شُمو دل از شُمو و دل بچکیچای شُمو ره ختنه مونه تا خُداوند، خُدای خُو ره قد تمام دل و تمام جان خُو دوست دشته بشیید و زنده بُمیید.^۷ خُداوند، خُدای شُمو پگ امزی نالت ها ره د بله دشمننا و مُخالفای شُمو که شُمو ره آزار-و-اذیت کد میره. ^۸ اوخته شُمو بسم از آید خُداوند موشیید و پگ احکام ازو ره که ما امروز دز شُمو امر مونه، د جای میرید^۹ و خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره د پگ کارای دست شُمو کامیاب مونه و د ثمر رحم شُمو، د ثمر چارپایای شُمو و د حاصلات زمین شُمو برکت میدیه، چُون خُداوند از کامیاب کدون شُمو بسم خوشحال موشه، امو رقم که از کامیاب کدون بابه کلونای شُمو خوشحال شد،^{۱۰} د شرطی که از آید خُداوند، خُدای خُو شنید و احکام و دستورای شی ره که د امزی کتاب شریعت نوشته شده، د جای بیرید و قد تمام دل و تمام جان سون خُداوند، خُدای خُو پس بیید.

انتخاب زندگی یا مرگ

^{۱۱} امی حکم ره که ما امروز دز شُمو امر مونه، بلده شُمو کلو مُشکل نیسته و از دسترس شُمو ام دور نییه.^{۱۲} ای د عالم باله نیسته که بگید: 'کی بلده ازمو د عالم باله موره و او ره بلده ازمو میره تا که مو بشنوی و د جای بیری؟'^{۱۳} د او طرف دریا ام نیسته که بگید: 'کی بلده ازمو د او طرف دریا تیر موشه و او ره بلده ازمو میره تا که مو بشنوی و د جای بیری؟'^{۱۴} بلکه ای کلام غدر د نزدیک شُمو آسته؛ د دان شُمو و د دل شُمو، تا ای ره د جای بیرید.

^{۱۵} اینه، ما امروز ام زندگی و کامیابی ره د پیش روی شُمو ایشتم و ام مرگ و تباهی ره.^{۱۶} چُون ما امروز دز شُمو امر مونه که خُداوند، خُدای خُو ره دوست دشته بشیید، د مطابقی راه ها-و-طریق های ازو رفتار کُنید و احکام، قانونا و دستورای ازو ره د جای بیرید تا زنده بُمیید و تعداد شُمو کلو شنه و تا خُداوند، خُدای شُمو، شُمو ره د سرزمینی که بلده تصرف کدون شی دزو داخل موشیید، برکت بدیه.^{۱۷} لیکن اگه دل شُمو از راه بر شنه و از آید نشنید و گمراه شُده خُداون بیگنه ره سجده و عبادت کُنید،^{۱۸} امروز دز شُمو اعلان مونه که شُمو حتماً از بین مورید و د سرزمینی که بلده تصرف کدون شی از دریای اُردن تیر شُده داخل موشیید، عمر دراز نمیدشته بشیید.^{۱۹} امروز آسمو و زمی ره د بله شُمو شاهد میگیرم که ما زندگی و مرگ ره د پیش روی شُمو ایشتم و برکت و نالت ره. پس زندگی ره

انتخاب کنید تا شمو و اولاده شمو زنده بماند. ^{۲۰} آری، خداوند، خدای خوره دوست داشته بشید، از آید شی شنید و دزو محکم بچسبید، چراکه او زندگی و درازی عمر شمو آسته، تا د سرزمینی که خداوند بلده بابه کلونای شمو، ابراهیم و اسحاق و یعقوب قسم خورد که او ره دزوا میدیه، جای-د-جای شنید.

خدا بلده یوشع و ظیفه میدیه

۳۱ موسی ادامه دده اینی تورا ره د پگ قوم اسرائیل بیان کد ^۲ و دزوا گفت: "ما آلی یگ صد و بیست ساله آستم و دیگه توان بر-و-در شدو ره ندرم و خداوند ام دز مه گفته که، 'تو امزی دریای اردن تیر نموشی.' ^۳ خداوند، خدای شمو خود شی پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه و او امی ملت ها ره از پیش روی شمو نابود مونه تا سرزمین ازوا ره تصرف کنید. یوشع ام پیش پیش شمو از دریای اردن تیر موشه، امو رقم که خداوند گفته. ^۴ خداوند د حق ازوا امو کار ره مونه که د حق سیحون و عوج پادشایون اموریا و د حق سرزمین ازوا کد و ختیکه اونا ره نابود کد. ^۵ خداوند اونا ره د دست شمو تسلیم مونه و شمو قد ازوا د مطابق تمام حکمی که ما دز شمو امر کدم رفتار کنید. ^۶ قوی و دلیر بشید؛ ازوا ترس نخورید و وحشت نکنید، چراکه خداوند، خدای شمو خود شی قد شمو موره؛ او شمو ره تنها نمیله و شمو ره ایله نمیدیه."

^۷ اوخته موسی یوشع ره کوی کد و د پیش نظر پگ قوم اسرائیل دزو گفت: "قوی و دلیر بش، چراکه تو قد امزی قوم د سرزمینی موری که خداوند د بابه کلونای ازیا قسم خورد که دزیا میدیه؛ و تو او ره د عنوان ملکیت بلده امزیا میدی. ^۸ خداوند خود شی پیش پیش تو موره و قد تو آسته؛ او تو ره تنها نمیله و تو ره ایله نمیدیه. پس ترس نخور و وحشت زده نبش."

^۹ اوخته موسی امی شریعت ره نوشته کده د پیشوایو، یعنی د اولاده لاوی که مسئول بردون صندوق عهد خداوند بود و د پگ ریش سفیدای قوم اسرائیل دد. ^{۱۰} و موسی دزوا امر کده گفت: "د آخر هر هفت سال، د سال بخشیدون قرض ها که تعیین شده، د غیت عید چپری ها، ^{۱۱} و ختیکه پگ قوم اسرائیل د حضور خداوند، خدای شمو د جایی که او انتخاب مونه حاضر موشه، شمو باید ای شریعت ره د پیش تمام قوم اسرائیل بخانید تا د گوش ازوا برسه. ^{۱۲} قوم ره یعنی مردا، خاتونو، بچکیچا و بیگنه های ره که د شارای شمو زندگی مونه جم کنید تا اونا بشنوه و یاد بگیره که از خداوند، خدای شمو برسه و تمام تورای امزی شریعت ره د دقت د جای بیره ^{۱۳} و تا بچکیچای ازوا که امی شریعت ره نمیدنه، ام بشنوه و یاد بگیره تا بلده تمام عمر خو د سرزمینی که شمو بلده تصرف کدون شی از

دریای اُردُن تیر موشید و د اُونجی زندگی مُونید از خُداوند، خُداى شُمو پترسه.

^{۱۴} خُداوند د موسى گُفت: ”اينه، وختِ مُردون تو نژدیک آسته؛ يوشع ره کوی کو و د خيمه ملاقات حاضر شنيد تا او ره وظيفه بدیم.“ پس موسى و يوشع آمده د خيمه ملاقات حاضر شد. ^{۱۵} اوخته خُداوند د ستون اُور د خيمه ظاهر شد و ستون اُور د درگه خيمه ايسته شد. ^{۱۶} و خُداوند د موسى گُفت: ”د زودی تو فوت کده قد بابه کلونای خو يگجای موشی. بعد ازو ای قوم باله شده از خُدايون بيگنه پيروي مونه، از خُدايون امرو سرزمی که اونا د اُونجی د مينکل ازوا داخل موشه؛ قد امزی کار اونا خود ره فاحشه جور مونه؛ اونا مره ايله مونه و عهده ره که قد ازوا بسته کديم، ميده مونه. ^{۱۷} د امرو روز آتش قار مه د بله ازوا داغ موشه و ما اونا ره ايله مونم و روی خو ره ازوا تاشه مونم؛ اونا نابود موشه و مصيبت ها و مشكلاتِ کلو د بله ازوا ميبه، د اندازه که اونا د امرو روز موكيه: ”آيا امی مصيبت ها امزی خاطر د بله مو نمده که خُداى مو د مينکل مو نيسته؟“ ^{۱۸} ليکن د امرو روز ما حتماً روی خو ره ازوا تاشه مونم، بخاطر پگ شرازت-و-بدی که اونا کده و بخاطری که سون خُدايون بيگنه رفته. ^{۱۹} پس آلی ای سرود ره بلده خو نوشته کنيد و تو ای ره د بنی اسرائيل تعليم بدی تا اونا ای ره از بر کنه و تا ای سرود بلده ازمه د خلاف بنی اسرائيل يگ شاهد بشه. ^{۲۰} چون وختی اونا ره د سرزمینی که د بابه کلونای ازوا وعده کديم پرسنم، د سرزمینی که از شی شیر و غسل جاری آسته، اوخته اونا خورده سير و چاق موشه و سون خُدايون بيگنه موره و اونا ره عبادت مونه و دز مه توهين کده عهد مره ميده موكنه. ^{۲۱} وختیکه مصيبت ها و مشكلاتِ کلو د بله ازوا ميبه، اوخته ای سرود رقم يگ شاهد د بله ازوا شاهده ميديه، چراکه ای سرود از دان اولاده ازوا پرمشت نموشه. چون د باره خیالاتِ ازوا ما امی آلی ميدنم، پيش ازی که اونا ره د سرزمینی که د باره شی قسم خوردیم، داخل کنم.“ ^{۲۲} پس د امرو روز موسى ای سرود ره نوشته کد و د بنی اسرائيل تعليم دد.

^{۲۳} اوخته خُداوند د يوشع باچه نون وظيفه دد و گُفت: ”قوی و دلير بش، چراکه تو بنی اسرائيل ره د سرزمینی که ما بلده ازوا وعده کديم داخل مونی و ما قد تو آستم.“

^{۲۴} وختی موسى تورای امزی شريعت ره د يگ کتاب تا آخر نوشته کده خلاص کد، ^{۲۵} او د لاوبای که مسؤل بُردون صندوقِ عهدِ خُداوند بود، امر کده گُفت: ^{۲۶} ”ای کتابِ شريعت ره بگيريد و د پالوی صندوقِ عهدِ خُداوند، خُداى خو بيديد تا د اُونجی د عنوانِ شاهدِ د خلاف بنی اسرائيل بشه. ^{۲۷} چون ما ميدنم که شُمو چيقس ياغی و سرکش آستيد. اينه، امروز که ما هنوز زنده و د مينکل شُمو آستيم، شُمو د خلافِ خُداوند شورش کديد، پس چيقس کلوتر بعد از مُردون مه شورش مُونيد! ^{۲۸} پگ ريش سفيدای طايفه های خو و کته کلونای خو ره د پيش مه جم کنيد تا ای

تورا ره دَ گوشِ ازوا پرسنم و آسمو و زمی ره دَ بِلِه ازوا شاهدِ بگیریم.^{۲۹} چون ما میدنم که بعد از مردون مه شمو خودون ره کاملاً فاسد مونیید و از راه-و-طریقی که دز شمو امر کدیم میگردید. دَ زمانای آینده مُصیبت دَ بِلِه شمو مییه، چون شمو چیزی ره انجام میدید که دَ نظرِ خداوند بد آسته و قد کارای دستِ خُو قارِ خداوند ره باله میرید.

سرودِ موسیٰ

اوخته موسیٰ تورای امزی سرود ره دَ حالیکه تمامِ جماعتِ اسرائیل گوش میگیرفت تا آخرِ خاند:

۳۲^۱ "آی آسمونا، گوش بگیرید که ما توره موکیم؛

آی زمی، تورای دان مَره بَشَنو!

^۲ بیل که تعلیم مه رقمِ بارو آلی بباره

و تورای مه رقمِ شَبَنم وری بَشینه،

رقمِ قطره های نَرَمِ بارو دَ بِلِه عَلفِ تازه

و رقمِ بارش ها دَ بِلِه گیاه های نَو-پَر-شُدِه،

^۳ چراکه ما نامِ خداوند ره اعلانِ مونم:

بُزرگیِ خُدایِ مو ره توصیفِ کُنید!

^۴ او قاده-و-پناهگاه آسته، کارای شی کامل،

و پگِ راه های شی پُر از انصاف.

او خُدایِ وفادار آسته و دُور از حیلِه-و-مَکر،

أُو عَادِلٍ و رَاسِتِ أَسْتَه.

^٥ قَوْمِ شِي دَ بَرَابِرِ اَزُو فِسَادِ كَد؛

عَيْبِ هَايِ اَزُوا ثَابِتِ كَد كِه اُونَا بَجَكِيچَايِ اَزُو نِيِيَه،

بَلِكِه يِگِ نَسْلِ كَجَرَوِ و كُغْمَرَاهِ اَسْتَه.

^٦ اَيِ قَوْمِ جَاهِلِ و نَادُو،

اَيَا نِيكِي هَايِ خُداوندِ رِه اَمِي رَقْمِ اَدَا مُونِيد؟

اَيَا اُو آتِه و صَاحِبِ شُمُو نَيْسْتَه؟

اُو شُمُو رِه خَلَقِ كَدِه اُسْتَوَارِ كَد.

^٧ رُوَزَايِ قَدِيمِ رِه دَ يَادِ خُو بِيَرِيدِ

و دَ بَارِهِ سَالِ هَايِ كُذَشْتَه فِكْرِ كُنِيد.

اَزِ آتِه خُو پُرْسَانِ كُنِيد تَا دَزِ شُمُو بِيَانِ كُنِه،

و اَزِ رِيَشِ سَفِيدَايِ خُو تَا دَزِ شُمُو نَقْلِ كُنِه.

^٨ و خْتِيكِه خُدايِ مُتَعَالِ تَقْسِيمِ مِلَّتِ هَا رِه دَزُوا دَدِ

و بَنِيِ اَدَمِ رِه دَ هَرِ جَايِ تَيْتِ كَد،

اُو سَرْحَدِ قَوْمِ هَا رِه دَ مُطَابِقِ تَعْدَادِ بَنِيِ اِسْرَائِيلِ تَعْيِينِ كَد.

^٩ چُونِ تَقْسِيمِ خُداوندِ قَوْمِ اَزُو اَسْتَه

و يعقوب حصه خاص ازو.

^{۱۰} خداوند او ره د يگ زمين بيابونی پيدا کد،

د يگ بيابون خشک و سوزان.

او ره پناه دد و فکر خو ره سون ازو گرفت

و ازو رقم تخم چيم خو حفاظت کد.

^{۱۱} رقمی که برگج چوچه های خو ره از وور خو پرواز ميديه

و د بله چوچه های خو پر مييزنه،

رقمی که بال های خو ره واز کده اونا ره باله مونه

و اونا ره د بله پره های خو مويره،

^{۱۲} امو رقم خداوند تنهای خو او ره رهبری کد؛

هيچ خدای بيگنه قد ازو نبود.

^{۱۳} خداوند او ره د بلندی های زمی سوار کد

و از حاصلات زمی دزو خوردند؛

او از قرخ دزو عسل دد که بچشه،

و از سنگ خارا روغو.

^{۱۴} مسکه گله و شير رمه ره

قد چربی باره‌گو و قوچ‌های باشان و بزها

و خوبترین دانه‌های گندم، دزو دد.

و او شراب از خون انگور وچی کد.

^{۱۵} لیکن یشورون چاق شده لغه زد؛

او چاق، ذبل و برتو شد.

او خدای ره که او ره خلق کد، ایله کد

و قاده نجات خو ره خار-و-حقیر حساب کد.

^{۱۶} اونا قد پرستش خدایون بیگنه غیرت خداوند ره د شور آورد

و قد کارای نفرت انگیز خو قار ازو ره باله آورد.

^{۱۷} اونا بلده جنیات قربانی تقدیم کد، نه د خدا،

بلده خدایونی که اونا هیچ نمیشنخت،

بلده خدایون نو که تازه پیدا شده،

بلده خدایونی که بابه کلونای شمو ازوا هیچ ترس نداشت.

^{۱۸} خالقینی که اونا ره د وجود آورد، پروای شی ره نکد؛

و خدای که اونا ره پیدا کد، اونا او ره پرمشت کد.

^{۱۹} خداوند ای کار ره دید و ازوا بدبر شد،

چراکه باچه ها و دُخترِون شی قارِ ازو ره باله اُورد.

^{۲۰} پس اُو کُفت: 'ما رُوی خُو ره ازوا تاشه مُونم،

تا بِنگرم که عاقبتِ ازوا چی مُوشه؛

چون اونا یگ نسلِ گمراه-و-شریر آسته،

بچکیچای که وفا دز شی وجود ندره.

^{۲۱} اونا قد پرستش چیزای که خُدا نییه مَره سرِ غَیْرَت کد

و قد بُت های خُو قار مَره باله اُورد.

پس ما اونا ره دَ وسیله کسای که هیچ قوم حساب نمُوشه سرِ غَیْرَت مُونم

و تَوَسُطِ یگ مِلَّتِ جاهلِ قارِ ازوا ره باله میرم.

^{۲۲} چون یگ آتش دَ وسیله غَضَب مه داغ شُده

که اَلَنگه شی تا غَوُجی های عالمِ مُرده ها میرسه؛

اُو زمی ره قد حاصلِ شی قُورت مُونه

و بُنیادِ کوه ها ره آتش میزنه.

^{۲۳} ما بلاها ره دَ بِلَه ازوا جم مُونم

و خلطه تیرهای خُو ره دَ بِلَه ازوا خالی مُونم.

^{۲۴} اونا از گُشنگی تَلَف مُوشه،

و دَ وَسِيلِهِ آتِشِ تَو و مَرَضِ وُبَاي تَلَخِ از بَيْنِ موره؛

ما دَنَدونای جانورای وَحْشِي رِه دَ خِلَافِ ازوا رَبِي مُوئُم

و زارِ جاندارای رِه که دَ خَاکِ خَزَکِ مُونه.

^{۲۵} شمشیر اونا رِه دَ بَرُو بے اولاد مُونه

و وَحْشَتِ دَ دَاخِلِ دَ بِلِهِ ازوا حَاکِمِ مُوشه.

مَرْدایِ جوان و دُخْتروِنِ جوان،

نَلغِه گونِ شِیرخوَر و نَفْرایِ مَوِي سَفیدِ پَگِ شِي نَابُودِ مُوشه.

^{۲۶} ما گُفْتُمُ که اونا رِه تِیتِ پَرکِ کُنُم

و نامِ ازوا رِه از مینکلِ اِنسانِ ها گُلِ کُنُم؛

^{۲۷} لِيکِنِ از طَعْنِه دُشْمو تَرَسِيدُم

که نَشْنِه مُخَالِفَا غَلَطِ فِکْرِ کُنِه

و بُگِيه: ”دِستِ ازمو پيروز شُدِه؛

و خُداوندِ پَگِ امزِي کارا رِه نَکَدِه.“

^{۲۸} اونا يگِ قَوْمِ بے عَقْلِ اَسْتِه

و دَزوا هِيچِ دانايِي و جُودِ نَدَرِه.

^{۲۹} کَشکِه اونا عَقْلِ مِيدَشْتِ و امِي توره رِه مُوفامِيد

و پي مُورِد كه عاقبتِ ازوا چي مُوشه!

^{۳۰} چطور يگ نفر ميئنه هزار نفر ره دُمبال كنه

و دُو نفر ده هزار نفر ره دوتلجي كنه،

اگه قاده پناهگاهِ ازوا اونا ره سودا نكده بشه،

و خداوند اونا ره تسليم نكده بشه!

^{۳۱} چون پناهگاهِ دشمنانِ رقمِ قاده پناهگاهِ ازوا آلي نيسته،

حتي دشمنانِ مو اي ره تصديق مونه.

^{۳۲} تاك هاي انگورِ ازوا از تاكستان هاي سدوم ميبه

و از باغ هاي انگورِ عموره.

انگوراي ازوا انگوراي زاردار آسته

و خوشه هاي ازوا تلخ.

^{۳۳} شرابِ ازوا زارِ مار آسته،

زارِ كُشِنده تيرمار.

^{۳۴} آيا اي چيزا د پيش مه دخيره نيبه

و د دِي خانه هاي مه مهر-و-لاک نَشده؟

^{۳۵} انتقامِ گرفتو و جزا ددو كارِ ازمه يه؛

پای های ازوا د وختی مُعین میلخشه،

چراکه روز تباهی ازوا نزدیک آسته

و نابودی که د بله ازوا آمدنی یه، عَجَله مونه.

^{۳۶} چُون خُداوند قَوْم خُو ره د حق شی میرسنه

و د خدمتگاری خُو دِل مُوسوزنه،

دُرست د غیبتی که او مینگره که قوت ازوا از بین رفته

و هیچ کس باقی نمنده، نه غلام و نه آزاد.

^{۳۷} اوخته خُداوند د قَوْم خُو مُوگيه: 'کجا آسته خُدايون ازوا،

قاده های پناهگاهی که اونا دزوا پناه گرفتند،

^{۳۸} خُدايوني که چربي قُرباني های ازوا ره مُخورد

و شراب هديه های وُچی کدنی ازوا ره وُچی مُوکد؟

^{۳۹} اینه، بنگرید که ما خود مه امو آستُم!

و د پالوی مه هیچ خُدای دیگه وجود ندره.

ما مُوکُشُم و ما زنده مُوئُم،

ما زخمی مُوئُم و ما شفا مبيدُم،

و هیچ کس از دست مه خلاص شُده نَميئنه.

^{۴۰}چون ما دست خو ره د آسمو باله مونم و موگيم:

”ما تا ابد زنده استم.

^{۴۱}ما شمشير جلوی خو ره تيز مونم

و دست مه او ره بلده قضاوت ميگيره.

ما از دشمنای خو انتقام ميگيرم

و کسای ره که از مه بد موره جزا ميديم.

^{۴۲}تيرهای خو ره قد خون مست مونم

قد خون کشته شده‌ها و اسيرا؛

شمشير مه گوشت موخوره

گوشت سر قومندانای دشمو ره.”

^{۴۳}ای ملت ها قد قوم ازو خوشحالی کنيد،

چراکه او انتقام خون خدمتگارای خو ره ميگيره؛

او از دشمنای خو انتقام ميگيره

و سرزمی و قوم خو ره از گناه پاک مونه.”

^{۴۴}دمزی رقم موسی آمده پگ توراى امزی سرود ره د حالیکه قوم گوش ميگرفت خاند، او و يوشع باچه نون.

^{۴۵}وختیکه موسی پگ امزی تورا ره د تمام قوم اسرائیل خاند و خلاص شد، ^{۴۶}او دزوا گفت: ”پگ توراى ره که ما

امروز بحيث شاهد دز شمو اعلان کدم د دل خو جای بديد و د بچکيچای خو امر کنيد که تمام توراى امزی شريعت

ره دَ دِقَّت دَ جاي بیره، ^{۴۷} چراکه ای بلده شمو توره ایله‌یی نیسته، بلکه زندگی شمو یه؛ دَ وسیله امزی توره شمو دَ امزو سرزمی که بلده تصرف کدون شی از دریای اُردُن تیر موشید، عُمَرِ دراز میدشته بشید.

خداوند موسیٰ ره از مرگ شی باخبر مونه

^{۴۸} دَ امزو روز خداوند دَ موسیٰ گُفت: ^{۴۹} دَ امزی کوه عباریم، یعنی کوه نبو که دَ سرزمین موآب رُوی دَ رُوی شارِ اریحا آسته بُر شو و سرزمین کنعان ره که ما دَ بنی اسرائیل دَ عنوانِ مُلکیت میدیم توخ کُو. ^{۵۰} تو دَ امزو کوه که بُر موشی دَ امونجی فوت مونی و قد قوم خویگجای موشی، امو رقم که برار تو هارون دَ کوه هور فوت کد و قد قوم خویگجای شد، ^{۵۱} چراکه شمو دَ مینکل بنی اسرائیل دَ پیشِ او مریبای قادش دَ بیابون صین از مه ناطاعتی کدید، چون مقدس بودون مَره دَ مینکل بنی اسرائیل ثابت نکدید. ^{۵۲} امزی خاطر امو سرزمی ره تنها از دور مینگری، لیکن دَ اونجی دَ سرزمینی که دَ بنی اسرائیل میدیم، داخل نموشی.

دُعای برکت موسیٰ بلده قوم اسرائیل

۳۳ ^۱ اینمیا توره های برکتی آسته که موسیٰ، مردِ خدا، پیش از مُردون خُو قد شی قوم اسرائیل ره برکت دده ^۲ گُفت:

”خداوند از کوه سینا آمد،

او از سعیر دَ بله ازوا طلوع کد

و از کوه پاران روشنی دد.

او قد هزاران هزار مقدسین آمد

و از دست راست شی بلده ازوا شریعت آتشی بُر شد.

^۳ راستی که او قوم خُو ره دوست دَره؛

پگِ مُقَدَّسِينَ شَى دَ دِسْتِ اَزُو يَه .

اونا دَ پيشِ پايایِ اَزُو مِيشِينَه

و هر كُدمِ شَى از توره های اَزُو برخوردار موشه .

^۴مُوسَى دَز مو شریعتی ره امرِ کد

که میراثِ جماعتِ یعقوبِ آسته .

^۵اُو دَ بِلَه یَشُورُونِ پادشاهِ شُد

دَ غَیْتی که رهبرایِ قَوْمِ قَد طایفه هایِ اِسْرَائیلِ قَتیِ جَمِ شُد .

^۶بیلِ که رتویینِ زنده بُمَنه و نَمَره

و تعدادِ مردایِ شَى کَمِ نَبَشَه .”

^۷و دَ باره یَهُوداِ اینیِ رَقَمِ کُفت:

”اَیِ خُداوند، آوازِ یَهُوداِ ره بَشَنو

و اُو ره دَ پيشِ قَوْمِ شَى بَیر .

اُو قَد دِسْتایِ خُو بَلَدَه خُو جَنگِ مُونَه

و تُو اُو ره دَ خِلَافِ دُشمنایِ شَى کومکِ کُو .”

^۸دَ باره لاویِ کُفت:

”اَیِ خُداوند، تُمیم-و-اُوریمِ تُو دَ مَرِدِ وفادارِ تُو تَعَلُقِ دَرَه

که تُو اُو ره دَ مَسَا آزمايش کده

دَ پيش آوِ مَرِيْبَا قَد اَزُو جنجال کدی؛

قَد امزُو که دَ باره آته و آبه خُو گُفت:

‘ما اونا ره نَمِيْنَخَشْم،’

و برارون خُو ره نَادِيْدَه گِرِفت

و دَ بچکِيچاي خُو اهمِيْت نَدَد،

چراکه کلامِ ازتُو ره دَ جاي اُورد

و عهدِ ازتُو ره نِگاه کد.

^۹ اونا احکامِ تُو ره دَ يعقوبِ تعليمِ ميديده،

شريعَتِ تُو ره دَ اسرَائِيل.

اونا دَ حُضُورِ تُو بُوخُورِ خوشبُويِ تَقْدِيْمِ مُونَه

و قُرْبَانِي هَايِ سوختني دَ بِلَه قُرْبَانِگَاهِ تُو.

^{۱۰} آيِ خُداوند، دَ مال-و-داراييِ ازوا بَرَکتِ پدي

و کارايِ دِستايِ ازوا ره قَبُولِ کُو.

کَمِرِ مُخَالَفَايِ ازوا ره مِيْدَه کُو،

کَمِرِ کَسَايِ ره که ازوا بَدِ مَوْبِرَه،

تا اونا ديگه باله نشنه.

د باره بنيامين گُفت:

”دوست خُداوند د پيش خُداوند د امنيت جاي-د-جاي موشه،

چون قادرِ مُتعال تمام روز او ره د پناه خُو ميگيره

و او د مينكل شانه هاي شي آرام مونه.“

د باره يوسف گُفت:

”خُداوند سرزمين ازو ره برکت بديه،

قد نعمت هاي آسمو، و شبنم

و قد آو ها از عوجي هاي تي زمي؛

د بهترين ثمر هاي آفتو

و قد بهترين حاصلات كه از ماه ها د وجود ميبه؛

د بهترين نعمت هاي كوه هاي قديم،

و حاصلات تپه هاي هميشگي؛

د بهترين نعمت هاي زمي و پري شي؛

و قد لطف امزو كه د بوته سوزان بود.

بيل كه پگ امزيا د سر يوسف قرار بگيره،

دَ تَوْلِغِه كَسِي كِه اَز مِينَكَلِ پَرارون خُو اِنْتِخَاب شُد.

^{۱۷} اُولبَارِي كَلِه شِي شِكُوِه-و-بُزْرَكِي اَزُو يِه،

شَاخَاي شِي رَقْمِ شَاخَاي گَاوِ وَحَشِي،

اُو قَد اَزُوا قَوْمِ هَا رِه مِيَزَنِه،

پَكِ اَزُوا رِه تَا آخِرِ زَمِي.

شَاخَاي شِي دِسْتِه هَاي دَه هَزَارِ نَفْرِي اِفْرَايِمِ

و هَزَارِ نَفْرِي مَنَسِي اَسْتِه.”

^{۱۸} دَ بَارِه زَبُولُونِ و يَسَّاكَارِ كُفْت:

”اَيِ زَبُولُونِ، دَ سَفَرِ هَاي خُو خَوْشَحَالِ بَشِ

و تُو اَيِ يَسَّاكَارِ، دَ خِيْمِه هَاي خُو.

^{۱۹} اُونَا قَوْمِ هَا رِه دَ كُوِه دَعْوَتِ مُونِه

و دَ اُونَجِي اُونَا قُرْبَانِي هَاي مُنَاسِبِ رِه تَقْدِيمِ مُونِه؛

چُونِ اُونَا اَزِ پَرِيْمُونِي دَرِيَا هَا

و اَزِ خَزَانِه هَاي تَاشِه رِيكَزَارِ هَا مِيچَشِه.”

^{۲۰} دَ بَارِه جَادِ كُفْت:

”حَمْدِ-و-ثَنَا دَ اَمْرُو كِه اَبَادِي جَادِ رِه كَنِه مُونِه!

جاد رقم شیر زندگی مونه

و بازو و تولغه ره پاره مونه.

^{۲۱} او بهترين حصه ره بلده خو انتخاب كد،

چون د اونجی تقسیم یگ حکمران نگاه شدد.

او قد کته کلونای قوم آمد،

و عدالت خداوند

و دستورای شی ره بلده اسرائیل د جای آورد.

^{۲۲} د باره دان گفت:

”دان چوچه شیر آسته

که از باشان ثوب مونه.“

^{۲۳} د باره نفتالی گفت:

”ای نفتالی که از لطف خداوند برخوردار شده

از برکت ازو پر شده،

غرب و جنوب ره تصرف کو.“

^{۲۴} د باره اشیر گفت:

”اشیر از پگ باچه ها کده کلوتر برکت یافته موشه؛

بیل که او بلده برارون خو قابل قبول بشه

و پای خو ره د روغو غوټه کنه.

^{۲۵} پُشتبند های درگه شی از آین و برونز بشه

و د روزای زندگی خو قوی-و-زورتو بشه.

^{۲۶} د آخر گُفت:

”ای یشورون، هیچ کس رقم خدا نیسته

که بلده کومک تو آسمونا ره سوار شنه

و د بزرگی-و-جلال خو د بِله آورها بییه.

^{۲۷} خدای ازلی-و-ابدی پناهگاه تو آسته

و بازو های ابدی شی تو ره اُستوار نگاه مونه.

او دشمنای تو ره از پیش روی تو هی مونه

و مَوگیه: 'نابود کو!'

^{۲۸} پس اسرائیل د امنیت زندگی مونه،

چشمه یعقوب دور از بلا ها،

د یگ سرزمین پر از غلّه و شیره انگور

که از آسمون شی شبنم موباره.

۲۹ نیک د بخت تُو، آی اسرائیل!

رقم ازتو آلی کی آسته

آی قومی که د وسیله خُداوند نجات پیدا کدی؟

أو سپری آسته که تُو ره کومک مونه

و شمشیر پیروزی تُو!

دُشمنای تُو د پیش تُو سر خَم مونه

و تُو د بِلَه پُشت های ازوا لَغَه مونی.

فوتِ موسیٰ

۳۴^۱ اوخته موسیٰ از دشت های موآب د کوه نیو د قیلی پیسگه که روی د روی شارِ اریحا آسته باله شد و خُداوند تمام سرزمی ره بلده ازو نشو دد: از جلعاد تا دان،^۲ پگ منطقه نفتالی، سرزمین افرایم و منسی و پگ سرزمین یهودا ره تا دریای غرب،^۳ جنوب و آواری های دره اریحا ره که شارِ درختون خرما آسته تا صوغر.^۴ و خُداوند دزو گفت: ”ای سرزمینی آسته که ما بلده ابراهیم، اسحاق و یعقوب قسم خورده گفتم که د اولاده تُو میدیم. ما دز تُو اجازه ددم که او ره قد چیمای خو بنگری، لیکن تُو از دریای اردن تیر نموشی تا د اونجی داخل شنی.“

^۵ پس موسیٰ خدمتگار خُداوند د امونجی د سرزمین موآب د مطابق توره خُداوند فوت کد. ^۶ او د سرزمین موآب روی د روی بیت-فغور، د دره دفن شد، لیکن قبر ازو ره تا امروز هیچ کس نمیدنه. ^۷ موسیٰ یگ صد و بیست ساله بود که فوت کد؛ چیمای ازو هنوز خیره نشد و قوت شی کم نشد. ^۸ و بنی اسرائیل بلده موسیٰ د دشت های موآب سی روز ماتم گرفته دوره ماتم و چخرا ره بلده موسیٰ تکمیل کد.

^۹ یوشع باچه نون پُر از روح حکمت بود، چراکه موسیٰ دستای خو ره د بِلَه ازو ایشد. و بنی اسرائیل از آید ازو شد

و مُطَابِقِ چيزای که خُداوند دَ مُوسَى اَمْر کُود، عمل کد.

^{۱۱} تا آلی ره هیچ پیغمبری رقمِ مُوسَى اَلّی دَ اِسْرَائیل ظُهْر نَکده که خُداوند اُو ره رُوی دَ رُوی دِیده بَشه. ^{۱۱} مُوسَى دَ تمامِ مُعْجزه ها و چيزای عَجیب که خُداوند اُو ره رَی کد تا اُونا ره دَ سرزمینِ مِصر دَ خِلَافِ فِرْعَوْن، پَگِ خدمتگاری شی و تمامِ سرزمین شی انجام بَدیه، ^{۱۲} و دَ تمامِ کارای دِستِ قوی و دَ تمامِ هَیبتِ بُزرگ که دَ پیشِ نظرِ پَگِ بَنی اِسْرَائیل نِشو دَد بے جوره آسته.